

ΕΚΘΕΣΗ 2017

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΚΑΪΡΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΑΣ – ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Συντάκτες: Α. Μακρανδρέου, Π. Γκάσιος

Κάιρο, Ιούνιος 2018

Πίνακας περιεχομένων

1	Οικονομία Αιγύπτου.....	1
1.1	Επισκόπηση της αιγυπτιακής οικονομίας.....	1
1.1.1	Η δομή της οικονομίας.....	4
	Α. Γεωργία	5
	Β. Βιομηχανία.....	6
	Γ. Υπηρεσίες.....	7
	Δ. Ενέργεια	7
	Ε. Μεταφορές.....	13
	ΣΤ. Κατασκευές.....	14
	Ζ. Τηλεπικοινωνίες	14
	Η. Τεχνολογίες πληροφορικής	15
	Θ. Τα νέα μεγάλα αναπτυξιακά έργα.....	15
1.1.2	Βασικά οικονομικά μεγέθη	19
1.1.3	Εξωτερικό εμπόριο	27
1.1.3.1	Εμπόριο αγαθών	29
	Διμερές εμπόριο Αιγύπτου – Ε.Ε.....	32
1.1.3.2	Εμπόριο υπηρεσιών	33
	Α. Τουρισμός	33
	Β. Διώρυγα Σουέζ	34
1.1.4	Επενδύσεις	35
1.2	Οικονομικές προβλέψεις έτους 2018/19.....	40
1.3	Οικονομικές σχέσεις Αιγύπτου	41
1.3.1	Αίγυπτος – ΠΟΕ	41
1.3.2	Αίγυπτος – Ευρωπαϊκή Ένωση	41
1.3.3	Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις.....	42
1.3.4	Συμμετοχή σε διεθνή φόρα και ομάδες χωρών.....	43
2	Οικονομικές σχέσεις Ελλάδα – Αιγύπτου.....	43
2.1	Διμερές εμπόριο.....	43
2.1.1	Εμπόριο αγαθών	43
2.1.2	Εμπόριο υπηρεσιών	52
2.2	Άμεσες επενδύσεις.....	53
2.2.1	Επενδύσεις της Ελλάδας στην Αίγυπτο.....	53

2.2.2	Επενδύσεις της Αιγύπτου στην Ελλάδα	53
2.3	Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας – Αιγύπτου	54
2.4	Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2017	58
3	Συμπεράσματα – προτάσεις	61
3.1	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	61
3.2	Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων	64
	Προοπτικές αξιοποίησης ελληνικής επενδυτικής παρουσίας στην Αίγυπτο	66
3.3	Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας.....	67
3.4	Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου	69
4	Παράρτημα.....	70
4.1	Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία	70
	Πίνακας 1: Ελληνικό μερίδιο σε συνολικές εισαγωγές της Αιγύπτου – Ανταγωνισμός (διψήφια κατάταξη συνδυασμένης ονοματολογίας)	70
	Πίνακας 2: Αιγυπτιακές εισαγωγές ελληνικών προϊόντων κατά διψήφια κατάταξη συνδυασμένη ονοματολογίας (2016-2017), αξίες άνω του \$1 εκατ.....	71
	Πίνακας 3: Ελληνικές επενδύσεις στην Αίγυπτο.....	72
	Πίνακας 4: Ελληνικές εξαγωγές στην Αίγυπτο 2017 - σύγκριση με 2016 (CN4, στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, αξίες άνω του €1 εκατ.).....	74
	Πίνακας 5: Ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο 2017 - σύγκριση με 2016 (CN4, στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, αξίες άνω του €1 εκατ.)	78
4.2	Χρήσιμες διευθύνσεις	80

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Αιγύπτου	19
Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Αιγύπτου	27
Πίνακας 3: Εξαγωγές Αιγύπτου	29
Πίνακας 4: Εισαγωγές Αιγύπτου	30
Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Αιγύπτου και η θέση της Ελλάδας (2017)	31
Πίνακας 6: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Αιγύπτου και η θέση της Ελλάδας (2017)	31
Πίνακας 7: Εισπράξεις Αιγύπτου	33
Πίνακας 8: Πληρωμές Αιγύπτου.....	35
Πίνακας 9 & Πίνακας 10: Δεν υπάρχουν διαθέσιμα αιγυπτιακά στατιστικά στοιχεία.....	35
Πίνακας 11: Επενδύσεις από και προς την Αίγυπτο	35
Πίνακας 12: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Αιγύπτου (σε €)	43
Πίνακας 13: Ελληνικές εξαγωγές στην Αίγυπτο – μεγάλες κατηγορίες (€ εκατ.)	44
Πίνακας 14: Ελληνικές εξαγωγές στην Αίγυπτο – κυριότερα προϊόντα (€ εκατ.).....	44
Πίνακας 15: Ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο – μεγάλες κατηγορίες (€ εκατ.)	45
Πίνακας 16: Ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο – κυριότερα προϊόντα (σε €)	45

Πίνακας 17: Ισοζύγιο υπηρεσιών	52
Πίνακας 18: Εισπράξεις της Ελλάδας από την Αίγυπτο	52
Πίνακας 19: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από την Αίγυπτο	52
Πίνακας 20: Πληρωμές της Ελλάδας στην Αίγυπτο	52
Πίνακας 21: Επενδύσεις της Ελλάδας στην Αίγυπτο	53
Πίνακας 22: Επενδύσεις της Αιγύπτου στην Ελλάδα	53
Πίνακας 23: Κλάδοι με προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	61
Πίνακας 24: Κλάδοι με προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από την Αίγυπτο	64

1 Οικονομία Αιγύπτου

1.1 Επισκόπηση της αιγυπτιακής οικονομίας

Η πορεία της αιγυπτιακής οικονομίας έχει επηρεαστεί κατά την περίοδο της τελευταίας οκταετίας σε σημαντικό βαθμό από τις πολιτικές εξελίξεις στη χώρα, ιδιαίτερα στη διάρκεια της τριετίας 2011-2013 και τον απόηχό τους μέχρι σήμερα.

Εμπνευσμένη από την επανάσταση στην Τυνησία το 2010, η αιγυπτιακή εξέγερση του Ιανουαρίου 2011 οδήγησε στην αποπομπή του επί 30ετία προέδρου Χόσνι Μουμπάρακ, την εκλογή νέου κοινοβουλίου στις αρχές του 2012 και την αναρρίχηση στην εξουσία, τον Ιούλιο του ίδιου έτους, του Mohamed Morsi, ο οποίος, στηριζόμενος από τη Μουσουλμανική Αδελφότητα είχε κερδίσει οριακά τις προεδρικές εκλογές. Τον επόμενο χρόνο, σε συνέχεια διαδηλώσεων κατά της κυβέρνησης Morsi, οι αιγυπτιακές ένοπλες δυνάμεις παρενέβησαν, απομάκρυναν από την εξουσία τον Μόρσι τον Ιούλιο του 2013 και τον αντικατέστησαν με τον προσωρινό πρόεδρο Adly Mansour. Τον Ιανουάριο 2014, οι ψηφοφόροι ενέκριναν νέο σύνταγμα και με δημοψήφισμα το Μάιο 2014 εξέλεξαν πρόεδρο τον Abdel Fattah Al Sisi, ο οποίος πρόσφατα στη διάρκεια του 2018 επανεξελέγη για δεύτερη φορά στο ανώτατο κυβερνητικό αξίωμα της χώρας. Η ανατροπή του ισλαμιστή προέδρου Morsi διαμόρφωσε μια νέα πολιτική πραγματικότητα με άμεσες συνέπειες για την οικονομία της χώρας και την εφαρμοστέα οικονομική πολιτική.

Το ασταθές πολιτικό περιβάλλον που ακολούθησε την εξέγερση του 2011 είχε ως αποτέλεσμα την επιβράδυνση της οικονομίας και αρνητικές επιπτώσεις σε σημαντικούς τομείς εντάσεως εργασίας, όπως ο τουρισμός και οι κατασκευές, με συνέπεια την άνοδο της ανεργίας. Η αναίμακτη οικονομική ανάπτυξη κατά την τριετία 2011-13 και η δραματική μείωση της εισροής ξένου συναλλάγματος έπληξαν τα δημόσια οικονομικά, με αποτέλεσμα η χρηματοδότηση του δημοσιονομικού ελλείμματος καθώς και οι δαπάνες για εισαγωγές να καλύπτονται κυρίως από δάνεια και δωρεές των Χωρών του Κόλπου.

Η αιγυπτιακή οικονομία, η δεύτερη μεγαλύτερη στον αραβικό κόσμο, υπέστη τις συνέπειες της πολιτικής μετάβασης επί τετραετία. Στο διάστημα 2012-2014, οι συνήθεις ρυθμοί οικονομικής μεγέθυνσης περί το 7% έδωσαν την θέση τους σε συγκρατημένες αυξήσεις του ΑΕΠ. Ωστόσο η τάση άρχισε να αντιστρέφεται από τα μέσα του 2014. Το οικονομικό έτος 2014/2015 ο ρυθμός ανάπτυξης έφθασε το 4,4%, το έτος 2015/2016 ανήλθε σε 4,3%, ελαφρότατα μειωμένος σε σύγκριση με το προηγούμενο οικονομικό έτος, κυρίως ως αποτέλεσμα της μεγάλης στενότητας συναλλαγματικών πόρων που ακολούθησε την ισχυρή πτώση των τουριστικών εσόδων από τα τέλη του 2015, η οποία είχε ως συνέπεια την επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας και του εμπορίου. Το οικονομικό έτος 2016/17, ο ρυθμός ανάπτυξης της αιγυπτιακής οικονομίας ανήλθε σε 4,2%, ενώ στη μέχρι τώρα διάρκεια του οικονομικού έτους 2017/18 έχουν παρατηρηθεί υψηλότεροι αναπτυξιακοί ρυθμοί, της τάξεως του 5,2%, 5,3% και 5,4% κατά τα πρώτα τρία τρίμηνα, αντίστοιχα.

Τα συναλλαγματικά αποθέματα, που είχαν μειωθεί από \$36 δισ. τον Ιανουάριο 2011 σε \$16,7 δισ. τον Ιούλιο του 2014, διαμορφώθηκαν στο επίπεδο των \$20,1 δισ. στο τέλος του οικονομικού έτους 2014/2015. Στη συνέχεια κατέγραψαν εκ νέου σημαντική πτώση, με αποτέλεσμα στα τέλη του 2015 να καταλήξουν στα επίπεδα των \$16,4 δισ., σηματοδοτώντας τη συναλλαγματική κρίση που αντιμετώπισε η χώρα στην διάρκεια του 2016. Προς το τέλος του 2016, η συμφωνία της Αιγύπτου με το ΔΝΤ για παροχή εκτεταμένης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης τριετούς διάρκειας, συνολικού ύψους \$12 δισ., σε συνδυασμό με τη ροή αναπτυξιακών και διμερών χρηματοδοτήσεων από διεθνείς οργανισμούς και ορισμένες, κυρίως αραβικές, χώρες, βελτίωσε σταδιακά την εικόνα των συναλλαγματικών αποθεμάτων, επαναφέροντάς τα τον Ιούλιο 2017 στα επίπεδα του 2011. Στη διάρκεια του 2018 μάλιστα, αυτά αναρριχήθηκαν σε επίπεδα ανώτερα εκείνων του 2011 (\$44,14 δισ. το Μάιο 2018).

Οι καθαρές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων, οι οποίες μειώθηκαν από \$8,1 δισ. το 2008/9 σε \$3,75 δισ. το 2012/13 και σε \$4,18 δισ. το 2013/2014, το 2014/2015 ανέβηκαν στα επίπεδα των \$6,38 δισ., το 2015/16 ακόμη παραπάνω, στα \$6,93 δισ. και το 2016/17 στα \$7,92 δισ. Η σταδιακή βελτίωση της πολιτικής κατάστασης, τα νέα μεγαλεπήβολα έργα καθώς και οι δύο αναθεωρήσεις της επενδυτικής νομοθεσίας, το 2015 και το 2017, φαίνεται να δημιούργησαν ένα ελαφρώς ευνοϊκότερο περιβάλλον για τις ξένες επενδύσεις. Σημειώνεται πάντως ότι με βάση πρόσφατα στοιχεία, οι καθαρές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων το πρώτο εξάμηνο του οικονομικού έτους 2017/18 εμφανίστηκαν μειωμένες κατά 12,2% έναντι της αντίστοιχης περσινής περιόδου, ανερχόμενες σε \$3,76 δισ.

Η χώρα διατηρούσε μέχρι την εξέγερση του Ιανουαρίου 2011 ισχυρούς πολιτικοοικονομικούς δεσμούς με τη Δύση. Μετά από κάποια κάμψη στη διάρκεια της ταραγμένης περιόδου οι δεσμοί αυτοί αποκαταστάθηκαν σε μεγάλο βαθμό. Η Αίγυπτος λαμβάνει ετησίως διμερή βοήθεια \$1,55 δισ. από τις ΗΠΑ, ο δε σημαντικότερος εμπορικός της εταίρος είναι μακράν η Ε.Ε. Την τελευταία τετραετία, παράλληλα με τον έκδηλο προσανατολισμό, προς εξασφάλιση στήριξης, προς τις πλούσιες χώρες του Κόλπου (πλην του Κατάρ), η χώρα οικοδομεί δεσμούς με ανερχόμενες οικονομικές δυνάμεις όπως η Κίνα και η Ινδία ενώ ενισχύονται σημαντικά οι σχέσεις της με τη Ρωσία.

Η κυβέρνηση Al Sisi υλοποιεί την τελευταία τριετία ευρύ και επώδυνο πρόγραμμα οικονομικών μεταρρυθμίσεων με κεντρικούς στόχους την εξυγίανση της δημοσιονομικής διαχείρισης, τη μείωση των κρατικών δαπανών (κυρίως των επιδοτήσεων στα καύσιμα και την ενέργεια) και του δημοσίου χρέους, αλλά και την αναμόρφωση του επενδυτικού πλαισίου και την προσέλκυση ξένων επενδύσεων. Σημειώνεται ότι η υλοποίηση του προγράμματος μεταρρυθμίσεων, το οποίο εκπονήθηκε από την αιγυπτιακή κυβέρνηση, αποτέλεσε προαπαιτούμενο για την παροχή του «πακέτου» χρηματοδοτικής στήριξης από το ΔΝΤ στη διάρκεια του 2016.

Στις 11 Νοεμβρίου 2016 το Εκτελεστικό Συμβούλιο του ΔΝΤ ενέκρινε τριετούς διάρκειας εκτεταμένη χρηματοδοτική διευκόλυνση προς την Αίγυπτο, ύψους \$12 δισ. Σε άμεση υλοποίηση της συμφωνίας με την Αίγυπτο, το ΔΝΤ προχώρησε, την

ίδια ημέρα, στην εκταμίευση της πρώτης δόσης της χρηματοδοτικής διευκόλυνσης, ύψους \$2,75 δισ. Η Κεντρική Τράπεζα της Αιγύπτου (CBE) είχε προηγουμένως ανακοινώσει, στις 3.11.2016, την απόφασή της για μετάβαση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της αιγυπτιακής λίρας σε καθεστώς ελεύθερης διακύμανσης. Στις 3.11.2016, η Κεντρική Τράπεζα αποφάσισε επίσης την αύξηση των επιτοκίων αναφοράς κατά 300 μονάδες βάσης, ενώ αργότερα, στη διάρκεια του 2017, προκειμένου να αντιμετωπίσει τις εντονότερες πληθωριστικές πιέσεις που δημιούργησε η απελευθέρωση του καθεστώτος ισοτιμίας της λίρας, προχώρησε δις (τους μήνες Μάιο και Ιούλιο) σε αυξήσεις των επιτοκίων αναφοράς της, κατά 400 μονάδες βάσης συνολικά, διαμορφώνοντάς τα σε επίπεδα 18,75% για το επιτόκιο καταθέσεων, 19,75% για το επιτόκιο χορηγήσεων και 19,25% για το βασικό επιτόκιο.

Η απελευθέρωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της λίρας οδήγησε σε απότομη αρχικά υποτίμηση του εγχώριου νομίσματος που συνεχίστηκε, συνοδευόμενη από έντονες πληθωριστικές πιέσεις, σε ολόκληρη τη διάρκεια του 2017. Οι ισοτιμίες της λίρας έφθασαν στο τέλος του 2017 το επίπεδο των 17,66 λιρών/δολλάριο και των 21,19 λιρών/ευρώ, αντίστοιχα. Το αιγυπτιακό νόμισμα έδειξε πάντως τάσεις σταθεροποίησης από το τέλος του 2017 και στη μέχρι τώρα διάρκεια του 2018, καθώς στο τέλος Μαΐου τρέχοντος έτους οι ισοτιμίες του ανέρχονταν στα επίπεδα των 17,84 λιρών / δολλάριο και των 20,83 λιρών / ευρώ, κατά μέσο όρο, αντίστοιχα.

Δεδομένης της τάσης αποκλιμάκωσης του πληθωρισμού από το δεύτερο ήμισυ του 2017 και καθ' όλη τη μέχρι τώρα διάρκεια του 2018, η Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου προχώρησε στη διάρκεια του 2018 σε δύο διαδοχικές μειώσεις των βασικών επιτοκίων (το Φεβρουάριο και το Μάρτιο), κατά συνολικά 200 μονάδες βάσης, διαμορφώνοντάς τα στα τρέχοντα επίπεδα του 16,75% για το επιτόκιο καταθέσεων, του 17,75% για το επιτόκιο χορηγήσεων και του 17,25% για το βασικό επιτόκιο.

Σε συνέχεια της απελευθέρωσης του συναλλαγματικού καθεστώτος της λίρας, της λήψης της εκτεταμένης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης από το ΔΝΤ, και κυρίως της προσήλωσης της αιγυπτιακής κυβέρνησης στην υλοποίηση εντατικού προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων, αρκετοί διεθνείς οίκοι αξιολόγησης αλλά και χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί αναθεώρησαν προς το καλύτερο τις εκτιμήσεις τους για τις προοπτικές της αιγυπτιακής οικονομίας. Σημειώνεται ότι στις αρχές Μαΐου 2018, ο διεθνής οίκος αξιολόγησης Standard & Poor's αναβάθμισε τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική ικανότητα της Αιγύπτου σε εγχώριο και ξένο νόμισμα σε "B" από "B-" που ήταν προηγουμένως.

Ταυτόχρονα, μεγάλοι διεθνείς τραπεζικοί όμιλοι ενθάρρυναν τους πελάτες τους να επενδύσουν σε βραχυπρόθεσμα έντοκα γραμμάτια του αιγυπτιακού δημοσίου, ώστε να επωφεληθούν από τις ευνοϊκές ως άνω εξελίξεις. Η τάση αυτή αποτυπώθηκε ξεκάθαρα στη διάρκεια του 2017 αλλά και στις αρχές του 2018, με την αξία των αιγυπτιακών εντόκων γραμματίων εις χείρας ξένων επενδυτών να ανέρχεται σε EGP364,5 δισ. (περίπου \$7,67 δισ. με βάση τρέχουσες ισοτιμίες) το Φεβρουάριο 2018, έναντι μόλις EGP532 εκατ. τον Ιούνιο 2016 και EGP176,6 δισ.

τον Ιούνιο 2017, αντίστοιχα. Επιπλέον, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιοποίησε η Κεντρική Τράπεζα το Μάιο 2018, το συνολικό ύψος των εισροών ξένου συναλλάγματος στο αιγυπτιακό τραπεζικό σύστημα από το Νοέμβριο 2016, οπότε υλοποιήθηκε η απελευθέρωση της ισοτιμίας της λίρας, ανέρχεται σε άνω των \$120 δισ.

Στα μέσα Μαΐου 2018 ολοκληρώθηκε με επιτυχία η τρίτη αξιολόγηση από κλιμάκιο του ΔΝΤ της πορείας υλοποίησης του προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων που εφαρμόζει η αιγυπτιακή κυβέρνηση. Η επίτευξη συμφωνίας σε τεχνικό επίπεδο για το κλείσιμο της τρίτης αξιολόγησης άνοιξε το δρόμο για την εκταμίευση της 4^{ης} δόσης, ύψους \$2 δισ., της τριετούς διάρκειας χρηματοδοτικής διευκόλυνσης του ΔΝΤ προς την Αίγυπτο. Το κλιμάκιο του ΔΝΤ διαπίστωσε κατ' αρχάς την προσήλωση της αιγυπτιακής κυβέρνησης στην υλοποίηση του προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων, το οποίο αρχίζει να αποφέρει καρπούς, ενώ χαιρέτισε τη βελτίωση όλων των μακροοικονομικών δεικτών -κυρίως των δημοσιονομικών μεγεθών και παρότρυνε την Αίγυπτο να συνεχίσει τις μεταρρυθμίσεις, μεριμνώντας ιδιαίτερα για την προστασία και ανακούφιση των οικονομικά ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων. Σημειώνεται ότι, αφού εκταμιευθεί η 4^η δόση, πιθανότατα ως το τέλος το τέλος Ιουνίου, το συνολικό ύψος των χρηματοδοτήσεων προς την Αίγυπτο στο πλαίσιο της ως άνω χρηματοδοτικής διευκόλυνσης θα ανέρχεται σε \$8 δισ. περίπου.

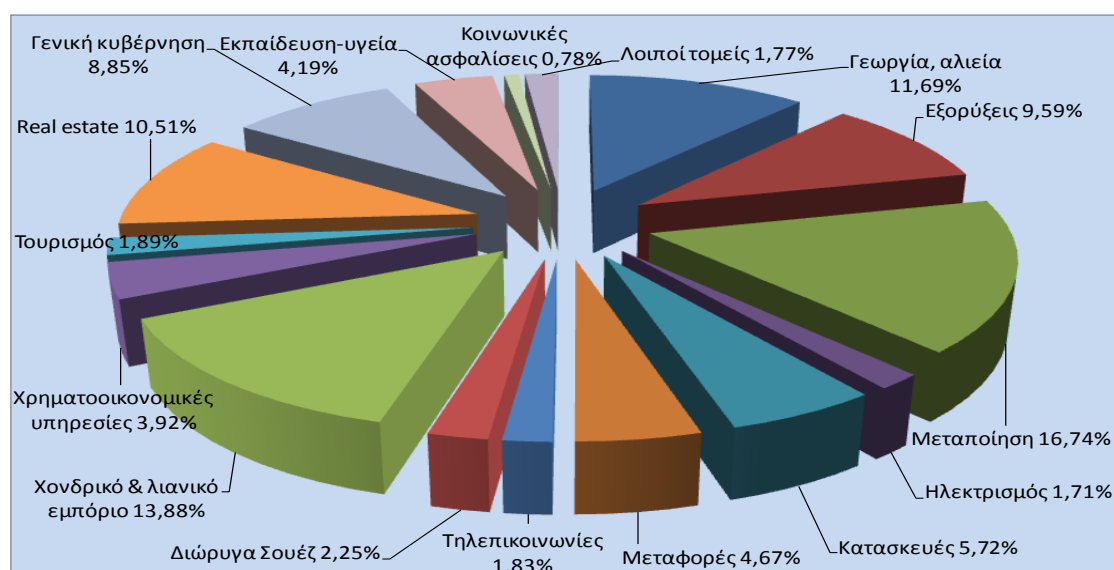
Η σταδιακή ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας αναμένεται να συνεχιστεί μέσω υλοποίησης της κυβερνητικής δέσμευσης για την προώθηση των επενδύσεων και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Η έναρξη των νέων μεγάλων αναπτυξιακών έργων και η συνεχιζόμενη υποστήριξη από το ΔΝΤ, την Ε.Ε., την Παγκόσμια Τράπεζα, καθώς και τις Χώρες του Κόλπου (πλην Κατάρ) αναμένεται ότι θα ενισχύσει την οικονομική ανάπτυξη κατά τα επόμενα χρόνια. Η επιχειρούμενη από την κυβέρνηση, δύσκολη, ασφαλώς, πορεία προς το βαθμιαίο εκχρηματισμό της οικονομίας, της οποίας ο τομέας της παραοικονομίας ξεπερνάει κατά τους υπολογισμούς κάποιων ειδικών το 60%, θα βοηθήσει ακόμα περισσότερο στην ανάπτυξη της χώρας.

1.1.1 Η δομή της οικονομίας

Η κατά τομέα της οικονομίας ποσοστιαία συνεισφορά στο ΑΕΠ εμφάνισε την ακόλουθη σύνθεση το οικονομικό έτος 2016/17: Τομέας υπηρεσιών 60,28%, βιομηχανία, εξορύξεις & ηλεκτρισμός 28,03%, γεωργία 11,69%. Στο παρακάτω σχήμα απεικονίζονται αναλυτικότερα ποσοστά κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

Διάγραμμα 1: Σύνθεση ΑΕΠ 2016/17 (κυριότεροι κλάδοι)

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Κατωτέρω παρατίθεται συνοπτική αναφορά στους πλέον σημαντικούς κλάδους της αιγυπτιακής οικονομίας:

A. Γεωργία

Ο αγροτικός τομέας συμβάλλει παραδοσιακά με ποσοστό πλησίον του 11% στη διαμόρφωση του αιγυπτιακού ΑΕΠ (11,69% το έτος 2016/17). Ο κλάδος απασχολεί μεταξύ 30% και 40% του εργατικού δυναμικού. Οι κύριες καλλιέργειες στην Αίγυπτο περιλαμβάνουν τα δημητριακά (σιτάρι, ρύζι, καλαμπόκι), φρούτα και λαχανικά, ζαχαροκάλαμο και ζαχαρότευτλα, βαμβάκι, ενώ η χώρα παράγει επίσης γαλακτοκομικά προϊόντα, ζωικά προϊόντα και ιχθυηρά. Ανοδικές τάσεις παρατηρούνται επίσης στην παραγωγή εσπεριδοειδών και ελιάς.

Βασικότερο πρόβλημα της μεγάλης αγροτικής παραγωγής της Αιγύπτου είναι ότι δεν επαρκεί για να καλύψει τις ανάγκες του ταχύτατα αυξανόμενου πληθυσμού της, με αποτέλεσμα να πραγματοποιούνται αθρόες εισαγωγές αγροτικών προϊόντων. Η Αίγυπτος αποτελεί, σημειωτέον, το μεγαλύτερο παγκοσμίως εισαγωγέα σιτηρών. Η εθνική αγροτική πολιτική εστιάζεται κυρίως στη δημιουργία νέων καλλιεργήσιμων εκτάσεων στην έρημο, στις επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα και στις επενδύσεις σε μεγάλα έργα με στόχο τη βελτίωση των τεχνικών άρδευσης και της διαχείρισης υδάτινων πόρων.

Κορυφαία κρατική πολιτική για την αναβάθμιση του εγχώριου αγροτικού κλάδου αποτελεί το πρόγραμμα **ανάκτησης εκτάσεων 1,5 εκατ. feddans αγροτικής γης**, που ανακοινώθηκε από τον Πρόεδρο Al Sisi στα τέλη του 2015. Το πρόγραμμα, προϋπολογισμού EGP33 δισ., έχει σκοπό την υλοποίηση εγγειοβελτιωτικών έργων σε ερημικές εκτάσεις 1,5 εκατ. feddans, με στόχο την επέκταση της αγροτικής γης κατά συνολικά 20%. Το εν λόγω πρόγραμμα, το οποίο διατρέχει 8 συνολικά αιγυπτιακές επαρχίες, υλοποιείται σε 3 φάσεις, στο μεγαλύτερο μέρος του από το

Στρατό, και προβλέπει την διάνοιξη περίπου 1.500 νέων φρεάτων ύδατος στη Δυτική Έρημο, με σκοπό τη μετατροπή των ερημικών εκτάσεων σε αγροτική γη.

B. Βιομηχανία

Οι κυριότεροι βιομηχανικοί κλάδοι της χώρας είναι: η κλωστοϋφαντουργία, η μεταποίηση τροφίμων, η χημική βιομηχανία, η φαρμακοβιομηχανία, η βιομηχανία μετάλλων, η τσιμεντοβιομηχανία και η βιομηχανία δομικών υλικών, η αυτοκινητοβιομηχανία, η ελαφρά βιομηχανία και ο κλάδος διύλισης πετρελαίου και πετροχημικών / πλαστικών. Η Αίγυπτος είναι από τους μεγαλύτερους παραγωγούς τσιμέντου στην Αφρική και ο δεύτερος μεγαλύτερος παραγωγός χάλυβα. Λόγω της εγγύτητάς της σε σημαντικούς εξαγωγικούς προορισμούς, όπως η Ευρώπη και η Μέση Ανατολή, καθώς και της τεράστιας εγχώριας αγοράς της, η χώρα παραμένει ανταγωνιστική σε αρκετούς τομείς. Οι προοπτικές για τη συνολική βιομηχανική παραγωγή εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την οικονομική ανάπτυξη σε βασικές εξαγωγικές αγορές όπως η Ευρώπη.

Ο κλάδος της μεταποίησης -συμπεριλαμβανομένου του κλάδου διύλισης πετρελαιοειδών- αντιπροσώπευε το 2016/17 το 16,74% του αιγυπτιακού ΑΕΠ. Στο σχεδιασμό της κυβέρνησης περιλαμβάνεται η δημιουργία 3 εκατ. θέσεων εργασίας και η περαιτέρω αύξηση της συνεισφοράς του βιομηχανικού κλάδου στο ΑΕΠ σε 25% έως το 2020, μέσω της ανάπτυξης νέων βιομηχανικών ζωνών. Η βιομηχανία, συμπεριλαμβανομένου του υποκλάδου υδρογονανθράκων, μεγεθύνθηκε κατά 2,1% το οικονομικό έτος 2016/17, έναντι μόλις 0,8% το προηγούμενο. Μη συμπεριλαμβανομένων των υδρογονανθράκων, η αιγυπτιακή βιομηχανία κατέγραψε το 2016/17 υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης, στο 3,7%. Ο κλάδος, και ιδιαίτερα ορισμένες βιομηχανίες όπως η κλωστοϋφαντουργία και η παραγωγή πετροχημικών και πλαστικών προϊόντων, απασχολούν σημαντικό τμήμα του αιγυπτιακού εργατικού.

Η μεταποίηση έχει τα τελευταία χρόνια αντιμετωπίσει σημαντικά προβλήματα στην Αίγυπτο, ξεκινώντας από την έλλειψη ενεργειακών πόρων, κυρίως φυσικού αερίου, αλλά και διαθεσιμότητας ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς το μεγαλύτερο μέρος του παραγόμενου ηλεκτρικού ρεύματος κατευθύνεται στα νοικοκυριά. Επιπλέον, οι αλληπάλληλες μειώσεις των κρατικών επιδοτήσεων στην ηλεκτρική ενέργεια ασκούν ανοδική πίεση στο λειτουργικό κόστος των βιομηχανικών μονάδων της χώρας. Σημειώνεται επίσης ότι, ιδιαίτερα κατά τη διετία 2015-2016, η μεταποίηση στην Αίγυπτο βρέθηκε αντιμέτωπη με το πρόσθετο πρόβλημα των σοβαρών ελλείψεων και του ακριβού συναλλάγματος, που της δημιούργησε δυσκολίες κυρίως στην εισαγωγή πρώτων υλών.

Ένα ακόμη πρόβλημα που αντιμετωπίζει η εγχώρια βιομηχανία είναι ότι, επειδή δεν είναι αρκετά ανταγωνιστική, δέχεται εξαιρετικά οξύ ανταγωνισμό από εισαγόμενα προϊόντα, συχνά καλύτερης ποιότητας και μερικές φορές φθηνότερα, δεδομένου ότι η Αίγυπτος έχει αναλάβει διεθνείς υποχρεώσεις απελευθέρωσης του εμπορίου αγαθών, κατάργησης δασμολογικών και μη δασμολογικών εμποδίων, όπως για παράδειγμα δια της συμφωνίας σύνδεσης με την Ε.Ε. Προκειμένου να αντιμετωπίσει τον αυξανόμενο διεθνή ανταγωνισμό, το αιγυπτιακό κράτος έχει

υιοθετήσει τα τελευταία χρόνια, όπου και όποτε μπορεί, σειρά μέτρων για τον περιορισμό των εισαγωγών, όπως η καθιέρωση υποχρέωσης επιθεώρησης και εγγραφής αλλοδαπών παραγωγικών μονάδων σε ειδικό μητρώο, προκειμένου αυτές να δύνανται να εξάγουν στην Αίγυπτο (registration).

Το αιγυπτιακό Υπουργείο Εμπορίου & Βιομηχανίας, στο πλαίσιο της στρατηγικής του για την ανάπτυξη των ανταγωνιστικών κλάδων της εγχώριας βιομηχανίας, υλοποιεί εκτεταμένο πρόγραμμα εγκαθίδρυσης βιομηχανικών ζωνών και διάθεσης γης για βιομηχανικά επενδυτικά σχέδια ανά την χώρα, μέσω της αρμόδιας Αρχής Βιομηχανικής Ανάπτυξης (IDA). Στο πλαίσιο αυτό, το Μάιο 2017 η αιγυπτιακή κυβέρνηση εξέδωσε επί μακρόν αναμενόμενη νέα νομοθεσία η οποία απλοποιεί τις διαδικασίες χορήγησης αδειών για βιομηχανικές εγκαταστάσεις. Επίσης, από τον Απρίλιο 2017 έχει ξεκινήσει η δωρεάν διάθεση γαιών σε επενδυτές για βιομηχανικές χρήσεις στην Άνω Αίγυπτο, ενώ αναμένεται να διατεθούν στο άμεσο μέλλον επιπλέον βιομηχανικές εκτάσεις σε 8 περιφέρειες της Άνω Αιγύπτου, με σκοπό τη δημιουργία νέων βιομηχανικών ζωνών.

Σύμφωνα με στοιχεία της αιγυπτιακής Αρχής Βιομηχανικής Ανάπτυξης (IDA), σε ολόκληρη την αιγυπτιακή επικράτεια υπάρχουν 119 βιομηχανικές ζώνες οι οποίες υπάγονται στην εποπτεία της εν λόγω Αρχής, με συνολική αξία επενδυμένων κεφαλαίων EGP700 δισ. (πλησίον των \$40 δισ.). Η IDA πρόκειται να διαθέσει περίπου 30 εκατ. τετρ. μέτρα γης για βιομηχανικές χρήσεις έως το 2020, έναντι εκτάσεων 9,5 εκατ. τετρ. μέτρων που είχαν διατεθεί κατά την περίοδο 2007-2016. Το αιγυπτιακό κράτος στοχεύει την αύξηση των συνολικών εκτάσεων βιομηχανικών ζωνών στα 60 εκατ. τετρ. μέτρα έως το έτος 2020. Επιπλέον, βασικό στόχο του αιγυπτιακού κράτους αποτελεί η αύξηση της συμμετοχής της μεταποίησης στο ΑΕΠ από το τρέχον επίπεδο του 17% στο 21% έως το έτος 2020 και η δημιουργία 3 εκατ. θέσεων εργασίας.

Γ. Υπηρεσίες

Ο τριτογενής τομέας συμβάλλει στο ΑΕΠ της χώρας με ποσοστό 60,28% και καταλαμβάνει την πρώτη θέση στη σύνθεση του εθνικού προϊόντος. Ωστόσο, υπολείπεται σημαντικά όσον αφορά το μέγεθος και την ποιότητα της συμμετοχής του στο ΑΕΠ σε σύγκριση με τις ανεπτυγμένες οικονομίες. Οι κύριοι κλάδοι υπηρεσιών, από πλευράς συμμετοχής τους στο αιγυπτιακό ΑΕΠ το έτος 2016/17 είναι το χονδρικό και λιανικό εμπόριο (13,9%), οι κτηματομεσιτικές υπηρεσίες (10,5%), οι κυβερνητικές υπηρεσίες (8,8%), οι κατασκευές (5,7%) και οι μεταφορές (4,7%).

Δ. Ενέργεια

Πετρέλαιο & φυσικό αέριο:

Η χώρα διαθέτει διαφοροποιημένες ενεργειακές πηγές πετρελαίου και φυσικού αερίου, θερμοηλεκτρικές και υδροηλεκτρικές παραγωγικές μονάδες, καθώς και μεγάλες δυνατότητες παραγωγής αιολικής και ηλιακής ενέργειας. Οι ανάγκες της Αιγύπτου σε ενέργεια καλύπτονται κατά 87% από φυσικό αέριο και πετρέλαιο και κατά το υπόλοιπο από υδροηλεκτρικά έργα και αιολική ενέργεια. Ο ενεργειακός κλάδος (εξόρυξη και κατεργασία πετρελαίου / αερίου, παραγωγή ηλεκτρικής

ενέργειας) αποτελούσε το οικονομικό έτος 2016/17 πλησίον του 16% του αιγυπτιακού ΑΕΠ.

Ο κλάδος του φυσικού αερίου θεωρείται περισσότερο υποσχόμενος. Το γιγαντιαίο υπεράκτιο κοιτάσμα **Zohr** που ανακάλυψε ο ιταλικός ενεργειακός όμιλος ENI στις βόρειες ακτές της χώρας, καθώς και τα υπεράκτια κοιτάσματα του Δυτικού Δέλτα, βορείως της Αλεξάνδρειας, της British Petroleum, εκτιμάται ότι θα αυξήσουν την εγχώρια παραγωγή φυσικού αερίου κατά 50% τα αμέσως προσεχή χρόνια.

Σύμφωνα με διεθνείς εκτιμήσεις, τα αποδεδειγμένα αποθέματα πετρελαίου της Αιγύπτου ανέρχονταν στο τέλος του 2016 σε 3,5 δισ. βαρέλια. Αντίστοιχα, το ίδιο έτος τα αποθέματα φυσικού αερίου εκτιμούνταν σε 65,2 τρισ. κ.π. και η παραγωγή σε 1,48 τρισ. κ.π. Το 2017, η μέση ημερήσια παραγωγή πετρελαίου ανερχόταν σε 666 χιλ. βαρέλια, έναντι μέσης ημερήσιας παραγωγής άνω των 900 χιλ. βαρελιών στη διάρκεια της δεκαετίας του 1990. Η Αίγυπτος είναι η 5^η μεγαλύτερη πετρελαιοπαραγωγός χώρα της Αφρικής και η μεγαλύτερη -εκτός ΟΠΕΚ- παραγωγός πετρελαίου στην ήπειρο, καθώς και η 3^η μεγαλύτερη παραγωγός φυσικού αερίου στην Αφρική, πίσω από τις Αλγερία και Νιγηρία.

Η εγχώρια παραγωγή φυσικού αερίου αυξήθηκε σε 5,1 δισ. κ.π. ημερησίως στη διάρκεια του 2017 και σε 5,5 δισ. κ.π. ημερησίως στις αρχές του 2018, με στόχο να υπερβεί τα 6 δισ. κ.π. ημερησίως ως το τέλος του 2018, από 4,4 δισ. κ.π. το 2016, εξαιτίας της έναρξης παραγωγής από τα νέα κοιτάσματα φυσικού αερίου.

Η Αίγυπτος διαθέτει επίσης τη μεγαλύτερη δυναμικότητα διύλισης αργού πετρελαίου στην Αφρική, η οποία μέχρι πρόσφατα έβαινε ωστόσο φθίνουσα και οι υφιστάμενες υποδομές υποχρησιμοποιούνταν. Σύμφωνα με διεθνείς εκτιμήσεις, το ποσοστό χρήσης της εγχώριας παραγωγικής δυναμικότητας, ύψους 840.000 βαρελιών ημερησίως, βρίσκεται γύρω στο 62%, ενώ το 2016 η εγχώρια παραγωγή πετρελαϊκών προϊόντων κάλυπτε το 65% της εγχώριας ζήτησης. Σύμφωνα με κλαδικά στοιχεία, η Αίγυπτος παράγει ετησίως 4,4 εκατ. τόνους βενζίνης (ενώ καταναλώνει 7 εκατ. τόνους), 8 εκατ. τόνους ντίζελ (ενώ καταναλώνει 14,5 εκατ. τόνους) και 2,1 εκατ. τόνους βουτανίου (ενώ καταναλώνει 4,3 εκατ. τόνους). Βασικό στόχο του αιγυπτιακού Υπουργείου Πετρελαίου αποτελεί η επέκταση της παραγωγικής δυναμικότητας των διυλιστηρίων και των πετροχημικών μονάδων και η επίτευξη συνδυασμένης αύξησης της ετήσιας παραγωγής βενζίνης, ντίζελ, βουτανίου και καυσίμων αεροσκαφών κατά 11,6 εκατ. τόνους εντός της προσεχούς τετραετίας, στο επίπεδο των 28,5 εκατ. τόνων, με συνολικό εκτιμώμενο ύψος απαιτούμενων επενδύσεων στα \$8,3 δισ.

Η χώρα κατέχει στρατηγική σημασία στο διεθνές πετρελαϊκό εμπόριο, δεδομένης της διαχείρισης και λειτουργίας της Διώρυγας του Σουέζ. Αποτελεί διαμετακομιστικό κόμβο για το διεθνές εμπόριο υδρογονανθράκων, μέσω αφ' ενός της Διώρυγας Σουέζ και αφ' ετέρου του αγωγού "SuMed", που αποτελούν τις μοναδικές εναλλακτικές μεταφορές αργού πετρελαίου από τον Ινδικό Ωκεανό στη Μεσόγειο χωρίς περίπλοκο της Αφρικής. Η ενεργειακή υποδομή της Αιγύπτου περιλαμβάνει περίπου 7.000 χλμ. αγωγών πετρελαίου, φυσικού αερίου και υποπροϊόντων υδρογονανθράκων. Οι αγωγοί φυσικού αερίου στην χώρα ανήκουν

είτε στην κρατική εταιρεία πετρελαίου (EGPC) ή στην κρατική εταιρεία αερίου (EGAS). Ο πετρελαιοαγωγός “SuMed” ανήκει σε κοινοπραξία των EGPC (50%), Saudi Aramco, International Petroleum Investment (HAE) και 3 κουβεϊτιανών ομίλων (από 15%), καθώς και Qatar Petroleum (5%).

Οι κύριοι εποπτικοί φορείς του κλάδου ενέργειας είναι το Υπουργείο Πετρελαίου, καθώς και το Υπουργείο Ηλεκτρισμού & ΑΠΕ. Η EGPC είναι η κρατική εταιρεία πετρελαίου, η οποία δεν διαχειρίζεται ωστόσο απ’ ευθείας κοιτάσματα, παρά συστήνει κοινοπραξίες με ξένους επενδυτές για έρευνα και εκμετάλλευση κοιτασμάτων υδρογονανθράκων. Η EGAS, η οποία είναι η κρατική εταιρεία για το φυσικό αέριο, ιδρύθηκε το 2001 με την άνοδο της σημαντικότητας του φυσικού αερίου, και μοιράζεται αρμοδιότητες με την EGPC όσον αφορά την εποπτεία της έρευνας και παραγωγής αερίου, με την EGPC να είναι αρμόδια για τα παλαιότερα κοιτάσματα (Ερυθράς Θάλασσας, Δυτικής Ερήμου) και την EGAS για τα νέα κοιτάσματα (υπεράκτια κοιτάσματα Μεσογείου, κοιτάσματα Δέλτα Νείλου). Οι 2 εταιρείες προβαίνουν σε τακτικούς διαγωνισμούς για την προμήθεια υδρογονανθράκων, καθώς είναι αποκλειστικά υπεύθυνες για την αγορά αυτών με σκοπό τον εφοδιασμό της εγχώριας αγοράς, ενώ είναι επίσης ιδιοκτήτριες και διαχειρίστριες των σχετικών υποδομών και υπεύθυνες για τη διανομή και την πώληση υδρογονανθράκων στην αιγυπτιακή αγορά.

Οι μεγαλύτεροι διεθνείς πετρελαϊκοί όμιλοι που παράγουν στην Αίγυπτο είναι οι British Petroleum (BP), ENI, Royal Dutch Shell, British Gas και Apache Corporation. Οι 4 πρώτοι επικεντρώνουν το ενδιαφέρον τους έρευνας και ανάπτυξης σε υπεράκτια κοιτάσματα, ενώ η Apache επικεντρώνεται στα κοιτάσματα της Δυτικής Ερήμου. Τα τελευταία χρόνια, μετά το 2011, οι ενεργειακές συνεργασίες της Αιγύπτου έχουν επεκταθεί τόσο στον χώρο της Μ. Ανατολής, όσο και της ευρύτερης Ασίας. Σημειωτέον επίσης ότι, από την αξιολογη οικονομική βοήθεια που έχει λάβει η χώρα κυρίως από τη Σ. Αραβία, μέρος της έχει δοθεί υπό μορφή πετρελαϊκών προϊόντων.

Τον Αύγουστο 2015, η ENI ανακοίνωσε την ανακάλυψη σημαντικού κοιτάσματος φυσικού αερίου σε υπεράκτια περιοχή της Μεσογείου, βορείως της Δαμιέττης. Το κοιτάσμα υπολογίζεται ότι περιέχει 30 τρισ. κ.π. φυσικού αερίου, ανακαλύφθηκε στο «πηγάδι Zohr 1X NFW» στο οικοπέδο 9 (Shorouk) το οποίο καλύπτει έκταση περίπου 100 τετραγωνικών χιλιομέτρων και βρίσκεται σε βάθος 1.450 μ. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη ανακάλυψη φυσικού αερίου που έγινε ποτέ στην Αίγυπτο, αλλά και στη Μεσόγειο Θάλασσα. Η παραγωγή από το κοιτάσμα Zohr ξεκίνησε στο τέλος του 2017, ενώ το Μάιο 2018 η συνολική ημερήσια παραγωγική δυναμικότητα του κοιτάσματος πλησίαζε τα 1,2 δισ. κ.π. με προοπτική να φθάσει έως το τέλος του 2018 τα 2 δισ. κ.π. Το 2019 αναμένεται να επιτευχθεί πλήρης παραγωγική δυναμικότητα, ύψους 2,7 δισ. κ.π. ημερησίως. Σημειώνεται ότι σήμερα ο όμιλος ENI κατέχει μερίδιο 60% του οικοπέδου Shorouk, αφού το 2016 εκχώρησε διαδοχικά μερίδια στους ομίλους BP και Rosneft, οι οποίοι κατέχουν 10% και 30% του οικοπέδου, αντίστοιχα. Στη διάρκεια του 2018 αποφασίστηκε η εκχώρηση πρόσθετου μεριδίου 10% του Shorouk στον όμιλο Mubadala Petroleum, θυγατρικό μεγάλου εμμερατικού κρατικού επενδυτικού ομίλου του Abu Dhabi.

Επιπλέον, από το Μάρτιο 2017 έχουν συνδεθεί στο εγχώριο δίκτυο φυσικού αερίου 2 κοιτάσματα της BP στο Δυτικό Δέλτα (Taurus & Libra), συνολικής παραγωγικής δυναμικότητας 1,2 δισ. κ.π. ημερησίως. Το επενδυτικό project στα βόρεια της Αλεξάνδρειας, το οποίο υλοποιείται από τη BP σε συνεργασία με το γερμανικό όμιλο DEA, περιλαμβάνει την ανάπτυξη συνολικά 5 κοιτασμάτων (Taurus, Libra, Γκίζα, Fayoum και Raven), ξεκινώντας σε πρώτη φάση από τα 2 προαναφερθέντα, και τη σύνδεσή τους με τις μονάδες κατεργασίας στην περιοχή Burullus. Τα αποδεδειγμένα αποθέματα των κοιτασμάτων στα ανοικτά βορείως της Αλεξάνδρειας εκτιμώνται σε 5 τρισ. κ.π. αερίου και 55 εκατ. βαρέλια συμπυκνωμάτων, που προβλέπεται ότι θα καλύψουν –όταν ολοκληρωθούν όλες οι φάσεις ανάπτυξής τους- πλησίον του 25% των αναγκών της χώρας σε αέριο. Σύμφωνα με το αιγυπτιακό Υπουργείο Πετρελαίου, η παραγωγή από τα κοιτάσματα στις περιοχές Γκίζα και Fayoum, αναμένεται να ξεκινήσει πριν το τέλος του 2018, ενώ η παραγωγή από το κοιτάσμα Raven αναμένεται να ξεκινήσει εντός του 2019. Πρόσφατα στη διάρκεια του 2018 η BP ξεκίνησε επίσης την παραγωγή φυσικού αερίου από την πρώτη φάση του κοιτάσματος Atoll, που βρίσκεται στα ανοικτά βορείως της Δαμιέττης, στην περιοχή παραχώρησης στο Ανατολικό Δέλτα του Νείλου.

Αξιόλογου μεγέθους κοιτάσματα φυσικού αερίου έχουν επίσης εντοπιστεί στην ευρύτερη περιοχή Nooros, σε αβαθή νερά του Δέλτα του Νείλου, περίπου 120 χλμ. βορειοανατολικά της Αλεξάνδρειας. Το κοιτάσμα Nooros ανακαλύφθηκε τον Ιούλιο 2015 και αποτελεί μέρος του οικοπέδου Abu Madi West. Το 75% των δικαιωμάτων στο εν λόγω οικόπεδο κατέχει ο ιταλικός ενεργειακός όμιλος ENI, ενώ η βρετανική BP κατέχει το υπόλοιπο 25%. Η παραγωγή από το κοιτάσμα Nooros ξεκίνησε το Σεπτέμβριο 2015. Το δυναμικό των κοιτασμάτων της ευρύτερης περιοχής Nooros εκτιμάται σε μεταξύ 70 και 80 δισ. κυβικά μέτρα. Στα μέσα του 2018, το επίπεδο παραγωγής του κοιτάσματος Nooros ανέρχεται σε περίπου 1,2 δισ. κ.π. αερίου και 8.500 βαρέλια συμπυκνωμάτων ημερησίως.

Ο μεγάλος πετρελαϊκός όμιλος Royal Dutch Shell αναμένεται να ξεκινήσει την παραγωγή φυσικού αερίου από το υπεράκτιο κοιτάσμα “9B” του Δυτικού Δέλτα, στις βόρειες ακτές της χώρας, εντός του τρίτου τριμήνου 2018. Η αρχική παραγωγική δυναμικότητα του κοιτάσματος θα ανέρχεται σε 100 εκατ. κ.π. ημερησίως, ενώ αργότερα στη διάρκεια του 2018 και του 2019 πρόκειται να συνδεθούν πρόσθετα φρέατα που θα αυξήσουν την ημερήσια παραγωγή του κοιτάσματος. Στις αρχές Μαΐου 2018, η αιγυπτιακή κυβέρνηση ενέκρινε εξάλλου συμφωνία μεταξύ του ιταλικού ενεργειακού ομίλου ENI και της αιγυπτιακής κρατικής εταιρείας Tharwa Petroleum, για έρευνες πετρελαίου και φυσικού αερίου στη Μεσόγειο Θάλασσα, βορείως των ακτών του Σινά.

Το Φεβρουάριο 2018, στο πλαίσιο της στρατηγικής της αιγυπτιακής κυβέρνησης να καταστεί η χώρα περιφερειακός διαμετακομιστικός κόμβος για το αέριο, οι εταίροι των ισραηλινών κοιτασμάτων Tamar και Leviathan, ισραηλινή Delek Drilling και αμερικανική Noble Energy, υπέγραψαν δύο συμφωνίες για την πώληση αερίου στην εταιρεία Dolphinus Holdings της Αιγύπτου. Με βάση τις εν λόγω συμφωνίες, οι οποίες έλαβαν χώρα με την έγκριση του αιγυπτιακού Υπουργείου Πετρελαίου, η

Dolphinus πρόκειται να εισάγει φυσικό αέριο από το Ισραήλ, αξίας \$15 δισ. σε χρονικό ορίζοντα δεκαετίας.

Πρόσφατα στη διάρκεια του 2018 προκηρύχθηκαν δύο διεθνείς διαγωνισμοί για πραγματοποίηση ερευνών για κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου, από τις κρατικές εταιρείες πετρελαίου (EGPC) και φυσικού αερίου (EGAS), αντίστοιχα. Ο διαγωνισμός της EGPC περιλαμβάνει συνολικά 11 οικόπεδα παραχώρησης, εκ των οποίων τα 5 στη Δυτική Έρημο, τα 2 στο Δέλτα του Νείλου, τα 3 στον Κόλπο Σουέζ και το ένα στην Ανατολική Έρημο. Ο διαγωνισμός της EGAS, ο οποίος χαρακτηρίστηκε από τον Υπουργό Πετρελαίου ως ο μεγαλύτερος στην ιστορία του ομίλου, περιλαμβάνει συνολικά 16 οικόπεδα παραχώρησης, εκ των οποίων τα 13 στη Μεσόγειο Θάλασσα και τα 3 σε χερσαία εδάφη του Δέλτα του Νείλου.

Σημαντική εξέλιξη στη διάρκεια του 2017 υπήρξε η κύρωση νέας νομοθεσίας για την αγορά φυσικού αερίου (Ν. 196/2017), τον Αύγουστο 2017, η οποία καταργεί το κρατικό μονοπώλιο στην εισαγωγή και διανομή αερίου, ενώ ταυτόχρονα συστήνει νέα ανεξάρτητη ρυθμιστική αρχή (Gas Regulatory Authority). Οι εκτελεστικοί κανονισμοί της εν λόγω νομοθεσίας εκδόθηκαν το Φεβρουάριο 2018.

Δεδηλωμένο στόχο της αιγυπτιακής κυβέρνησης αποτελεί η επίτευξη ενεργειακής αυτάρκειας έως το έτος 2020, και η μετατροπή της χώρας από εισαγωγέα φυσικού αερίου που είναι σήμερα, σε εξαγωγέα. Σύμφωνα με το αιγυπτιακό Υπουργείο Πετρελαίου, οι ανακαλύψεις θα συμβάλουν στην αύξηση της παραγωγής φυσικού αερίου στο 50% των αναγκών της χώρας το 2018 και το 100% το 2020. Με τη βοήθεια των πρόσφατων ανακαλύψεων, η Αίγυπτος φιλοδοξεί να αποτελέσει διεθνή διανομέα φυσικού αερίου και πετρελαίου τα επόμενα χρόνια, παύοντας τις εισαγωγές εντός του 2018.

Ηλεκτρική ενέργεια, ΑΠΕ & πυρηνική ενέργεια:

Τα εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και τα δίκτυα διανομής αυτής είναι κρατικά στην Αίγυπτο. Σύμφωνα με το Υπουργείο Ηλεκτρισμού & ΑΠΕ, τα σχέδια του αιγυπτιακού κράτους περιλαμβάνουν δαπάνες πλησίον των \$7 δισ. για την προσθήκη ηλεκτροπαραγωγικής δυναμικότητας 6 GW ετησίως έως το έτος 2022. Δεδομένου ότι οι πρόσθετες ανάγκες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εκτιμώνται γύρω στα 54 GW ως το 2022, είναι φανερό ότι το αιγυπτιακό κράτος θα προσπαθήσει με ολοένα εντατικότερους ρυθμούς να προσελκύσει ιδιωτικό επενδυτικό ενδιαφέρον στον κλάδο ηλεκτροπαραγωγής. Προς το παρόν, οι 6 εταιρείες παραγωγής και οι 9 διανομής ηλεκτρικής ενέργειας ανήκουν στην κρατική εταιρεία Egyptian Electricity Holding Company (EEHC).

Τον Ιούνιο 2015 το αιγυπτιακό κράτος υπέγραψε σύμβαση με το μεγάλο γερμανικό όμιλο Siemens για την κατασκευή 3 νέων μεγάλων θερμοηλεκτρικών μονάδων συνδυασμένου κύκλου με βάση το αέριο, στις περιοχές Beni Suef, Burullus και Νέας Διοικητικής Πρωτεύουσας, δυναμικότητας 4,8 GW εκάστη, καθώς και 12 αιολικών πάρκων με 600 ανεμογεννήτριες, συνολικής δυναμικότητας 2 GW. Το συνολικό επενδυτικό κόστος της σύμβασης ανέρχεται σε \$9 δισ. και η συνολική πρόσθετη παραγωγική δυναμικότητα όταν τα έργα ολοκληρωθούν σε 16,4 GW. Ήδη, στην διάρκεια του 2017, η Siemens είχε ολοκληρώσει –ταχύτερα από το χρονοδιάγραμμα- την πρώτη φάση υλοποίησης των έργων, όσον αφορά τις 3

θερμοηλεκτρικές μονάδες. Επίσης, ο σαουδαραβικός όμιλος ACWA Power σχεδιάζει την κατασκευή –σε συνεργασία με τον αιγυπτιακό κατασκευαστικό όμιλο Hassan Allam- ηλεκτροπαραγωγικής μονάδας συνδυασμένου κύκλου στην περιοχή του Λούξορ, δυναμικότητας 2.250 MW και επενδυτικού κόστους πλησίον των \$2,5 δισ. Ο όμιλος ACWA Power εμπλέκεται επίσης σε έργα ανάπτυξης τριών φωτοβολταϊκών μονάδων στο συγκρότημα Benban στην Άνω Αίγυπτο, καθώς και σειράς άλλων αιολικών και φωτοβολταϊκών έργων στην αιγυπτιακή επικράτεια.

Αναφορικά με το μεγάλο έργο ηλεκτρικής διασύνδεσης Αιγύπτου-Σ. Αραβίας μέσω καλωδίων ρεύματος ισχύος 3.000 MW, η λειτουργία της πρώτης φάσης του έργου αναμένεται να ξεκινήσει το 2021, ενώ συνεχίζονται διαπραγματεύσεις προκειμένου να ολοκληρωθούν οι διαγωνισμοί για το έργο και να πραγματοποιηθεί η υπογραφή των σχετικών συμβάσεων εντός του 2018. Το έργο αναμένεται να κοστίζει πλησίον των \$2 δισ., εκ των οποίων \$600 εκατ. θα συνεισφέρει το αιγυπτιακό κράτος, ενώ το υπόλοιπο κόστος θα καλυφθεί με συνεισφορές του Κουβεϊτιανού Ταμείου Οικονομικής Ανάπτυξης (Kuwait Fund for Arab Economic Development), του εδρεύοντος στο Κουβέιτ Αραβικού Ταμείου Οικονομικής & Κοινωνικής Ανάπτυξης (Arab Fund for Economic & Social Development), της Ισλαμικής Τράπεζας Ανάπτυξης (IDB) και της αιγυπτιακής κρατικής εταιρείας διανομής ηλεκτρισμού (EETC).

Η Αίγυπτος είναι ηλεκτρικά συνδεδεμένη με τις γειτονικές της χώρες στα ανατολικά και τα δυτικά, ήτοι με την Ιορδανία και με τη Λιβύη, ενώ στην παρούσα φάση ολοκληρώνεται μελέτη σκοπιμότητας μεγάλου έργου ηλεκτρικής διασύνδεσης προς το βορρά με την Κύπρο και την Ελλάδα προς την ευρωπαϊκή ήπειρο (EuroAfrica Interconnector). Το έργο ηλεκτρικής διασύνδεσης της Αιγύπτου με την Ευρώπη μέσω Ελλάδας και Κύπρου, μέσω υποθαλάσσιου καλωδίου δυναμικότητας 2.000 MW, προωθείται έντονα από την αιγυπτιακή κυβέρνηση, με σκοπό την ανάδειξη της χώρας ως κομβικού κέντρου διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ των τριών ηπείρων.

Στόχο εξάλλου της αιγυπτιακής κυβέρνησης αποτελεί εδώ και μερικά χρόνια η αύξηση του μεριδίου της παραγόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο 20% του ενεργειακού μείγματος έως το έτος 2022, δεδομένου ότι η χώρα είναι εξαιρετικά προικισμένη σε ηλιακές και αιολικές πηγές ενέργειας. Η αιγυπτιακή κυβέρνηση έχει προσδιορίσει το μερίδιο της αιολικής ενέργειας σε 12%, εκείνο της ηλιακής σε 2,2% και αυτό της υδροηλεκτρικής σε 5,8%. Η κυβέρνηση έχει προσπαθήσει, ήδη από το 2014, να διαμορφώσει ένα θεσμικό πλαίσιο ικανό να προσελκύσει ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια στην ανάπτυξη των ΑΠΕ στην χώρα. Ο βασικός μηχανισμός για να επιτευχθεί αυτό, είναι η υιοθέτηση, από το Σεπτέμβριο 2014 ενός συστήματος πληρωμής από το κράτος της παραγόμενης ενέργειας στους ιδιώτες, σε εγγυημένες τιμές (“Feed-in Tariff program”), το οποίο εκτιμάται ότι θα στηρίξει την υλοποίηση νέων αιολικών και ηλιακών ενεργειακών projects.

Στο πλαίσιο του “Feed-in-Tariff” Program, βρίσκεται υπό κατασκευή μεγάλο ηλιακό συγκρότημα στην περιοχή Benban, πλησίον του Ασουάν στην Άνω Αίγυπτο, το οποίο απολαμβάνει διεθνούς χρηματοδότησης από την International Finance Corporation (IFC) του ομίλου Παγκόσμιας Τράπεζας, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης & Ανάπτυξης (EBRD), καθώς επίσης και επενδυτικών εγγυήσεων από τον θυγατρικό

της Παγκόσμιας Τράπεζας «Πολυμερή Οργανισμό Εγγύησης Επενδύσεων» (MIGA). Εκτιμάται ότι, όταν ολοκληρωθεί, το εν λόγω συγκρότημα θα διαθέτει συνολική παραγωγική ισχύ 1,8 GW και θα αποτελεί από τα μεγαλύτερα ηλιακά συγκροτήματα παγκοσμίως.

Στο τέλος Ιουνίου 2018 είναι προγραμματισμένη η εγκαινίαση μεγάλου αιολικού πάρκου, που περιλαμβάνει 300 ανεμογεννήτριες συνολικής ισχύος 580 MW, στην περιοχή Gabal El-Zayt της περιφέρειας Ερυθράς Θάλασσας. Η κατασκευή του έργου ξεκίνησε το 2015 και έχει συνολικό κόστος ύψους περίπου \$625 εκατ. Το αιολικό πάρκο του Gabal El-Zayt κατασκευάζεται σε τρεις φάσεις, η πρώτη εκ των οποίων έχει ολοκληρωθεί και περιλαμβάνει 120 ανεμογεννήτριες, συνδεδεμένες στο ηλεκτρικό δίκτυο, παραγωγικής ισχύος 240 MW, ενώ ακολουθούν δύο ακόμη φάσεις που πρόκειται σύντομα να συνδεθούν και αυτές στο ηλεκτρικό δίκτυο, μία που περιλαμβάνει 110 ανεμογεννήτριες συνολικής ισχύος 220 MW και μία ακόμη με 60 ανεμογεννήτριες συνολικής ισχύος 120 MW. Επιπλέον, το Μάρτιο 2018 υπογράφηκε συμφωνία για την κατασκευή πρόσθετου αιολικού πάρκου στην περιοχή Gabal El-Zayt, μεταξύ της κρατικής εταιρεία διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (EETC) και κοινοπραξίας ιαπωνικών και γαλλικών ομίλων με το μεγάλο αιγυπτιακό κατασκευαστικό όμιλο Orascom. Το εν λόγω αιολικό πάρκο θα διαθέτει παραγωγική ισχύ 250 MW, θα απαιτήσει επενδύσεις συνολικού εκτιμώμενου ύψους \$400 εκατ. και αναμένεται να τεθεί σε πλήρη λειτουργία έως το τέλος του 2019.

Η Αίγυπτος σχεδιάζει εδώ και αρκετά χρόνια να εμπλουτίσει το ενεργειακό της μείγμα προσθέτοντας και την πυρηνική ενέργεια. Το Μάιο 2016, η αιγυπτιακή κυβέρνηση επισήμοποίησε συμφωνία λήψης δανείου με ευνοϊκούς όρους αποπληρωμής, ύψους \$25 δισ., από την Ρωσία για τη χρηματοδότηση της κατασκευής μονάδας πυρηνικής ενέργειας από το ρωσικό κρατικό όμιλο Rosatom, στην περιοχή Dabaab της βορειοδυτικής Αιγύπτου, δυναμικότητας 4.800 MW. Σύμφωνα με ρωσικές εκτιμήσεις, η έναρξη της κατασκευής της εν λόγω μονάδας τοποθετείται χρονικά εντός του 2020 και η ολοκλήρωσή της έως το 2028-2029. Ποσοστό 85% του συνολικού κόστους κατασκευής και εξοπλισμού της μονάδας πρόκειται να καλυφθεί μέσω του ως άνω διμερούς δανείου της Ρωσίας προς την Αίγυπτο.

E. Μεταφορές

Η Αίγυπτος ιστορικά υπήρξε σημαντικός διεθνής κόμβος μεταφορών. Κατέχει κομβικό σημείο στις εμπορικές οδούς μεταξύ της Ασίας, Αφρικής και Ευρώπης ενώ μέσω της Διώρυγας του Σουέζ διακινείται το 10% του συνολικού όγκου του παγκόσμιου εμπορίου. Η Κυβέρνηση με σειρά έργων, δεσπόζοντας του “φαραωνικού” έργου διάνοιξης νέου παράλληλου προς τον υφιστάμενο διαδρόμου στην Διώρυγα του Σουέζ, έχει δημιουργήσει μια νέα δυναμική στον τομέα των μεταφορών. Όραμα της αιγυπτιακής ηγεσίας είναι να καταστεί η χώρα κόμβος στις θαλάσσιες και εναέριας μεταφορές.

Ο κλάδος μεταφορών και logistics αντιπροσώπευσε το 4,67% του αιγυπτιακού ΑΕΠ το οικονομικό έτος 2016/17. Η Διώρυγα Σουέζ αποτελεί σαφώς τη σημαντικότερη από πλευράς γεωστρατηγικής μεταφορική υποδομή της χώρας, ενώ η Αίγυπτος διαθέτει επίσης 108,8 χιλ. χλμ. ασφαλτοστρωμένων δρόμων, 9.570 χλμ.

σιδηροδρομικών γραμμών, 20 αεροδρόμια, 15 θαλάσσιους λιμένες και ένα δίκτυο ποτάμιων λιμένων. Με βάση την ποιότητα των μεταφορικών υποδομών της, η Αίγυπτος κατατάσσεται, σύμφωνα με έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας του 2015, 118^η μεταξύ 148 κρατών, ενώ με βάση την ποιότητα του οδικού της δικτύου, 122^η.

ΣΤ. Κατασκευές

Ο αιγυπτιακός κατασκευαστικός κλάδος διανύει περίοδο άνθησης, με βασική κινητήρια δύναμη τα μεγάλα έργα που υλοποιούνται ανά την χώρα, μεταξύ των οποίων η κατασκευή της νέας διοικητικής πρωτεύουσας και άλλων νέων πόλεων, οι επεκτάσεις στο μετρό του Καΐρου, τα μεγάλα έργα του ενεργειακού κλάδου και τα έργα διαχείρισης υδάτων στην Άνω Αίγυπτο. Στον αιγυπτιακό κλάδο κατασκευών δραστηριοποιούνται αρκετοί διεθνείς παίκτες, κυρίως από τις χώρες του Κόλπου, την Κίνα και την Ε.Ε. Κορυφαία προβλήματα που αντιμετώπισε ο κλάδος το 2016 ήταν οι ελλείψεις σε ξένο συνάλλαγμα και η υποτίμηση της λίρας, που οδήγησαν σε εκτόξευση του κατασκευαστικού κόστους και αδυναμία προμήθειας εισαγόμενων δομικών υλικών. Πάντως, με την υπέρβαση της συναλλαγματικής κρίσης του 2016, η κατάσταση στον κλάδο κατασκευών δείχνει να έχει βελτιωθεί, ενώ οι προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξής του φαίνονται εξαιρετικά ευσίωνες, κυρίως λόγω του μεγάλου αναπτυξιακού προγράμματος της κυβέρνησης, αλλά και της πραγματικής ανάγκης γεφύρωσης του χάσματος του μεγάλου στεγαστικού ελλείμματος της χώρας.

Η συμμετοχή των κατασκευών στο αιγυπτιακό ΑΕΠ αυξήθηκε από το επίπεδο του 4,5% στο οικονομικό έτος 2012/13 σε 5,72% του ΑΕΠ το έτος 2016/17. Η μεγέθυνση του ΑΕΠ του κλάδου ανήλθε το 2016/17 σε 9,5%. Κατά το οικονομικό έτος 2016/17, ο κατασκευαστικός κλάδος, σε συνδυασμό με τον κλάδο ακινήτων, κατείχαν συνολικό μερίδιο 14,9% επί των συνολικά πραγματοποιηθεισών επενδύσεων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, συγκεντρώνοντας επενδυθέντα κεφάλαια ύψους EGP76,64 δισ., επί συνόλου επενδυθέντων κεφαλαίων ύψους EGP514,31 δισ. Επιπλέον, ο κατασκευαστικός αποτελεί στρατηγικό κλάδο για την αιγυπτιακή οικονομία και τη χάραξη πολιτικής γενικότερα, καθώς απασχολεί, πέραν του ποσοστού πλησίον του 11% του επίσημου εργατικού δυναμικού, περίπου το 40% του ανεπίσημου εργατικού δυναμικού της χώρας. Κλαδικές εκτιμήσεις αναφέρουν ότι ο αιγυπτιακός κατασκευαστικός κλάδος αναμένεται να μεγεθύνεται κατά 8,03% ετησίως μεταξύ του 2017 και του 2021.

Ζ. Τηλεπικοινωνίες

Ο τηλεπικοινωνιακός κλάδος της Αιγύπτου, με άνω των 100 εκατ. συνδρομητές κινητής τηλεφωνίας στο τέλος του 2017 και 4 μεγάλους παρόχους υπηρεσιών, την Vodafone Egypt, την Orange Egypt, την Etisalat Misr και, από το Σεπτέμβριο του 2017, την κρατική WE, παρ' ότι εκ πρώτης όψεως κορεσμένος, παρουσιάζει αξιόλογες προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης, καθώς πραγματοποιούνται σημαντικότερες επενδύσεις σε επεκτάσεις δικτύων, νέες τεχνολογίες και βελτίωση / αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών. Από τα μέσα του 2016, το αρμόδιο Υπουργείο Επικοινωνιών & Τεχνολογίας Πληροφορικής έχει εκκινήσει την υλοποίηση στρατηγικού προγράμματος αναβάθμισης και επέκτασης των

τηλεπικοινωνιακών υποδομών, αλλά και εκσυγχρονισμού του θεσμικού πλαισίου για τις τηλεπικοινωνίες.

Η ιδιοκτησία όλων των σταθερών τηλεπικοινωνιακών υποδομών στην Αίγυπτο ανήκει στο μεγάλο κρατικό πάροχο Telecom Egypt (TE). Σημειώνεται ότι τον Οκτώβριο 2016, η κρατική ρυθμιστική τηλεπικοινωνιακή αρχή (NTRA) εξέδωσε άδειες παροχής υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας και στους 3 ιδιώτες παρόχους κινητής τηλεφωνίας. Η Telecom Egypt ασκεί μονοπώλιο στην παροχή υπηρεσιών διαδικτύου, εκμισθώνοντας χωρητικότητα σε μικρότερους ιδιωτικούς παρόχους. Επίσης, στα μέσα Οκτωβρίου 2016, η NTRA χορήγησε στους παρόχους υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας της Αιγύπτου άδειες παροχής υπηρεσιών 4G.

Η. Τεχνολογίες πληροφορικής

Κατά την περίοδο 2015-2017, ο αιγυπτιακός κλάδος ICT μεγεθύνθηκε με ρυθμό 11,7%, συνεισφέροντας ειδικότερα το έτος 2016/17 κατά 3,5% στην διαμόρφωση του ΑΕΠ. Μεγάλο μέρος της μεγέθυνσης των κλάδων τηλεπικοινωνιών & τεχνολογίας πληροφορικής (ICT) τα τελευταία χρόνια μπορεί να αποδοθεί στην υλοποίηση προγραμμάτων με την πρωτοβουλία κυρίως του δημόσιου τομέα, και πιο συγκεκριμένα του αρμόδιου Υπουργείου, του φορέα Information Technology Industry Development Agency (ITIDA) και του κρατικού παρόχου υπηρεσιών διαδικτύου (TE Data). Η στρατηγική ανάπτυξης των εν λόγω κλάδων έγκειται στη δημιουργία νέων υποδομών και τεχνολογικών πάρκων, με σκοπό την περαιτέρω εδραίωση της χώρας ως τηλεπικοινωνιακού «κόμβου» στην περιοχή Μ. Ανατολής και Β. Αφρικής. Οι τηλεπικοινωνιακές υποδομές της Αιγύπτου, συμπεριλαμβανομένων οπτικών ινών, ασύρματων δικτύων κλπ., δεν είναι επαρκώς αναπτυγμένες, τόσο από πλευράς γεωγραφικής κάλυψης όσο και από πλευράς ποιότητας και λειτουργικότητας.

Θ. Τα νέα μεγάλα αναπτυξιακά έργα

Η αιγυπτιακή κυβέρνηση προωθεί επενδύσεις με στόχο την ενίσχυση της τοπικής ζήτησης και την αύξηση των ρυθμών ανάπτυξης της οικονομίας μέσω υλοποίησης μεγαλόπνοων έργων τα οποία συνιστούν ακρογωνιαίο λίθο στην αναπτυξιακή στρατηγική της. Τα έργα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τον Αναπτυξιακό Διάδρομο Διώρυγας Σουέζ, τη Νέα Διοικητική Πρωτεύουσα, το «Χρυσό Τρίγωνο» στην Άνω Αίγυπτο καθώς και σειρά έργων ηλεκτροπαραγωγής, κατασκευής οδικών αξόνων και ανάκτησης γεωργικής γης. Κατωτέρω συνοψίζουμε τα κυριότερα εξ αυτών:

- 1. Νέα Διώρυγα Σουέζ – Αναπτυξιακός Διάδρομος – Οικονομική Ζώνη Διώρυγας Σουέζ:** Η Ζώνη ιδρύθηκε τον Αύγουστο 2015, αμέσως μετά την εγκαινίαση της Νέας Διώρυγας, και έχει στόχο να κεφαλαιοποιήσει και αξιοποιήσει τις νέες υποδομές της Διώρυγας, προσφέροντας κίνητρα και προσελκύνοντας επενδύσεις για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων βιομηχανικών κλάδων, εμπορίου και logistics. Το μεγάλο έργο του «Αναπτυξιακού Διαδρόμου του Σουέζ» περιλαμβάνει επεκτάσεις λιμένων και δημιουργία ναυπηγείων σε συνεργασία κυρίως με το Στρατό, καθώς και βιομηχανικών ζωνών που εκτιμάται πως θα προσελκύσουν ξένες επενδύσεις. Η Οικονομική Ζώνη Σουέζ προσφέρει στους επενδυτές υποδομές και

δυνατότητες εγκατάστασης και καθετοποίησης των παραγωγικών ή εφοδιαστικών τους γραμμών, παρέχοντάς τους πρόσβαση σε οικονομίες κλίμακας αλλά κυρίως σε περισσότερο ευέλικτες γραφειοκρατικές διαδικασίες. Η Ζώνη εκτείνεται σε 461 τετρ. χλμ. από τις δύο πλευρές της Διώρυγας, θα περιλαμβάνει δε 4 ελεύθερες ζώνες και 6 λιμένες, οι οποίοι βρίσκονται σε διαδικασία αναβάθμισης. Στόχος είναι η δημιουργία μεγάλου διαμετακομιστικού κόμβου πλησίον της Διώρυγας, με πρόσβαση στις αγορές της Ασίας, της Ευρώπης, της Αφρικής και της Μ. Ανατολής.

Η Αρχή της Οικονομικής Ζώνης της Διώρυγας Σουέζ έχει προχωρήσει στο διάστημα της τελευταίας διετίας σε παροχή εκπτώσεων σε ναυτιλιακές γραμμές τα πλοία μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων των οποίων διέρχονται από τους λιμένες της Οικονομικής Ζώνης, με στόχο την προσέλκυση πρόσθετης διερχόμενης διεθνούς εμπορευματικής κίνησης κατά μήκος της Διώρυγας, πρωτίστως στους λιμένες του Ανατολικού Port Said και της Ain Sokhna.

Η διοίκηση της Οικονομικής Ζώνης έχει από τις αρχές του 2016 υπογράψει σειρά μνημονίων συνεργασίας με ξένες χώρες με σκοπό την εγκατάσταση επιχειρήσεων τους εντός αυτής. Προς το παρόν, μόνο η Κίνα έχει εγκατασταθεί στην Οικονομική Ζώνη του Σουέζ, μέσω της βιομηχανικής-τεχνολογικής ζώνης TEDA (Tianjin Economic Technological Development Area), με 32 επιχειρήσεις.

Στο τέλος Μαΐου τρέχοντος έτους, ο Υπουργός Εμπορίου & Βιομηχανίας της Ρωσίας κ. Manturov και ο τότε Αιγύπτιος ομόλογός του κ. Kabil υπέγραψαν διμερή συμφωνία για τη δημιουργία ρωσικής βιομηχανικής ζώνης στην περιοχή του Ανατολικού Πορτ Σαΐντ, εντός της Οικονομικής Ζώνης της Διώρυγας Σουέζ, συνολικής επενδυτικής αξίας \$7 δισ. Η ρωσική βιομηχανική ζώνη αναμένεται να κατασκευαστεί σε έκταση 5,25 εκατ. τετρ. μέτρων, η οποία θα διατίθεται στους επενδυτές με καθεστώς επικαρπίας. Τα έργα θα χρηματοδοτηθούν από το ρωσικό κρατικό επενδυτικό ταμείο Russian Direct Investment Fund (RDIF), καθώς και από αιγυπτιακούς τραπεζικούς ομίλους. Η κατασκευή της βιομηχανικής ζώνης θα λάβει χώρα σε τρεις φάσεις που αναμένεται να ολοκληρωθούν το 2031, οπότε και θα ξεκινήσει η λειτουργία των ρωσικών επιχειρήσεων που θα εγκατασταθούν εκεί, προσφέροντας, όπως σχεδιάζεται, περίπου 35.000 θέσεις άμεσης και έμμεσης απασχόλησης.

- 2. Νέα Διοικητική Πρωτεύουσα:** Η αιγυπτιακή κυβέρνηση αποφάσισε στις αρχές του 2015 την κατασκευή νέας διοικητικής πρωτεύουσας σε απόσταση 60 χλμ. ανατολικά του Καΐρου, με σκοπό τη μεταφορά εκεί υπουργείων και διοικητικών υπηρεσιών και την αποσυμφόρηση της σημερινής πρωτεύουσας. Το επενδυτικό κόστος κατασκευής της νέας πρωτεύουσας εκτιμάται σε \$45 δισ. και ο χρονικός ορίζοντας ολοκλήρωσής του είναι τα 12 έτη. Το μέγεθός της υπολογίζεται σε περίπου 700 τετρ. χλμ., ενώ αναμένεται να στεγάσει 5 εκατ. κατοίκους. Η κατασκευή της νέας πόλης και των οδικών υποδομών της ξεκίνησε τον Απρίλιο 2016, δια της συνεργασίας του αιγυπτιακού Στρατού, αιγυπτιακών και κινεζικών κατασκευαστικών ομίλων, ενώ αργότερα, προς το τέλος του 2016, προστέθηκε στο σχήμα η επίσης κινεζική China Fortune Land Development Company, υπογράφοντας

προκαταρκτική συμφωνία για πραγματοποίηση επενδύσεων σε κατασκευή και διαχείριση σειράς έργων, συνολικού ύψους \$20 δισ. Εν τούτοις, στις αρχές του 2017 το κινεζικό επενδυτικό ενδιαφέρον αποσύρθηκε, ως αποτέλεσμα διαφωνιών με την αιγυπτιακή κυβέρνηση, μετατοπίζοντας το επενδυτικό και κατασκευαστικό βάρος υλοποίησης των έργων σχεδόν εξ ολοκλήρου σε αιγυπτιακούς ομίλους. Στη συνέχεια ωστόσο, και προς το τέλος του 2017, ο κινεζικός κρατικός κατασκευαστικός όμιλος China State Construction Engineering Company (CSCEC), επανήλθε μεταξύ των βασικών κατασκευαστικών εταιρειών που μετέχουν στην υλοποίηση και χρηματοδότηση του έργου. Τον Οκτώβριο 2017 εγκαινιάστηκε επίσημα η νέα διοικητική πρωτεύουσα, με συνολικές κινεζικές επενδυτικές δεσμεύσεις κεφαλαίων της τάξεως των \$11,2 δισ., ενώ ορίστηκαν οι ημερομηνίες ολοκλήρωσης σειράς έργων, συμπεριλαμβανομένης της πρώτης φάσης, εντός του 2019, που θα περιλαμβάνει 36 κυβερνητικά κτίρια. Ο κινεζικός όμιλος CSCEC έχει αναλάβει την κατασκευή της επιχειρηματικής συνοικίας στο κέντρο της νέας διοικητικής πρωτεύουσας, επενδυτικού κόστους \$3 δισ. -το 85% του οποίου θα χρηματοδοτηθεί από δανειακά κεφάλαια κινεζικών τραπεζών- που σχεδιάζεται να ολοκληρωθεί εντός του 2020.

Τα κατασκευαστικά έργα της νέας διοικητικής πρωτεύουσας παρουσιάζουν αξιόλογες ευκαιρίες για Αιγύπτιους και ξένους κατασκευαστές, αλλά και παρόχους συμπληρωματικών, βοηθητικών υπηρεσιών, οι οποίοι θα κληθούν να αναλάβουν υπεργολαβικά μικρότερα έργα, μέσω δημόσιων διαγωνιστικών διαδικασιών.

3. **Κέντρο logistics Δαμιέττης:** Το έργο αφορά την κατασκευή διεθνούς κέντρου logistics για αποθήκευση και διαχείριση σιτηρών και προϊόντων διατροφής και περιλαμβάνει κατασκευή σιλό χωρητικότητας 7,5 εκ. τόνων, κατασκευή 2 προβλητών, δημιουργία 5 βιομηχανικών ζωνών για σιτηρά και τρόφιμα σε έκταση 1,7 εκατ. τ.μ.
4. **Χρυσό Τρίγωνο:** Το εν λόγω μεγάλο επενδυτικό πρόγραμμα στοχεύει στην δημιουργία μίας νέας, μεγάλης βιομηχανικής πρωτεύουσας στην Άνω Αίγυπτο, δια της κατασκευής επιμέρους εξορυκτικών, βιομηχανικών, αγροτικών, οικονομικών, εμπορικών και τουριστικών κέντρων, καθώς και κέντρων υπηρεσιών. Το πρόγραμμα οροθετείται στην Άνω Αίγυπτο και θα καλύπτει μία συνολική έκταση περίπου 6 χιλ. τετρ. χλμ. που θα απλώνεται από την επαρχία της Qena στα δυτικά, έως την επαρχία της Ερυθράς Θάλασσας στα ανατολικά, και από την πόλη της Safaga στα βόρεια, έως την πόλη Al-Quseir στα νότια. Το επενδυτικό πρόγραμμα περιλαμβάνει υποπρογράμματα κατασκευής εξορυκτικών, αγροτικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων, καθώς και μεγάλου διαμετακομιστικού κέντρου logistics και οικονομικών υπηρεσιών για τον κλάδο των εξορύξεων στη Safaga.
5. **Εθνικό Σχέδιο για την ανάπτυξη της Χερσονήσου Σινά:** Η αιγυπτιακή κυβέρνηση υλοποιεί, με την ενίσχυση της Σ. Αραβίας, αναπτυξιακά έργα και έργα δημιουργίας υποδομών στην Χερσόνησο Σινά. Η Αίγυπτος σκοπεύει να κατασκευάσει δίκτυο δρόμων και γεφυρών, συνολικού μήκους 1.500 χλμ., να δημιουργήσει μεγάλους οδικούς άξονες, καθώς και καταυλισμούς Βεδουίνων. Ο προϋπολογισμός του αναπτυξιακού σχεδίου του Σινά εκτιμάται σε EGP150 δισ., μέρος του οποίου (περί το 10%) αναμένεται να

χρηματοδοτηθεί από την Σ. Αραβία. Το σύνολο των σαουδαραβικών δανειακών χρηματοδοτικών πόρων που θα διατεθούν για το έργο μέσω του Σαουδαραβικού Αναπτυξιακού Ταμείου (SFD) ανέρχεται σε \$1,5 δισ.

6. **Εθνικό πρόγραμμα οδοποιίας:** Το εθνικό πρόγραμμα οδοποιίας δρομολογήθηκε τον Αύγουστο 2014 και περιλαμβάνει την κατασκευή ευρέως δικτύου νέων δρόμων και αυτοκινητοδρόμων, καθώς και τη συντήρηση υφιστάμενων οδών, με συνολικό εκτιμώμενο κόστος EGP36 δισ. Το πρόγραμμα κατασκευής νέων δρόμων θα υλοποιηθεί σε δύο φάσεις και θα καλύπτει συνολικό μήκος 4.400 χλμ. Κατά την περίοδο 2014-2017, η Αίγυπτος επένδυσε κονδύλια EGP22,5 δισ. (περίπου \$1,48 δισ.) σε έργα βελτιώσεων του οδικού δικτύου και κατασκευής γεφυρών, ολοκληρώνοντας 10 νέους αυτοκινητόδρομους και διεξάγοντας εργασίες σε 2.000 χλμ. υφιστάμενων δρόμων. Στις αρχές του 2018, το αιγυπτιακό κράτος βρισκόταν σε διαδικασία αναβάθμισης οδικού δικτύου συνολικού μήκους 2.500 χλμ., συνολικού επενδυτικού κόστους EGP7 δισ. και κατασκευής 8 πρόσθετων διαμετακομιστικών αρτηριών (επενδυτικού κόστους EGP8,5 δισ.) και 10 γεφυρών (επενδυτικού κόστους EGP1,4 δισ.).
7. **Εθνικό σχέδιο για την ανάπτυξη της Άνω Αιγύπτου:** Η αιγυπτιακή κυβέρνηση έχει δεσμευθεί να υλοποιήσει πληθώρα αναπτυξιακών έργων στην περιοχή, με σκοπό την ανάπτυξη του υποβαθμισμένου οικονομικά νοτίου τμήματος της χώρας. Κατά το οικονομικό έτος 2015/2016 η κυβέρνηση είχε διαθέσει κονδύλια ύψους πλησίον των EGP20 δισ. σε αναπτυξιακά έργα στην Άνω Αίγυπτο. Το Μάρτιο 2017 κηρύχθηκε επίσημα η έναρξη του αναπτυξιακού προγράμματος της Άνω Αιγύπτου, το οποίο χρηματοδοτείται με κονδύλια της Παγκόσμιας Τράπεζας, ύψους \$500 εκατ. Η χρηματοδοτική συμφωνία είχε υπογραφεί τον Οκτώβριο 2016 και εμπύπτει στο πλαίσιο της Εταιρικής Σχέσης της Παγκόσμιας Τράπεζας με την Αίγυπτο για την περίοδο 2015-2019.
8. **Δημιουργία νέων πόλεων:** Η αιγυπτιακή κυβέρνηση έχει ανακοινώσει και ξεκινήσει την υλοποίηση μακρόπνοου προγράμματος δημιουργίας νέων πόλεων, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες που δημιουργεί ο ραγδαία αυξανόμενος πληθυσμός της χώρας, και να αποσυμφορηθούν οι πλέον πυκνοκατοικημένες σήμερα οικιστικές ζώνες. Η κυβέρνηση – πέραν της Νέας Διοικητικής Πρωτεύουσας- υλοποιεί έργα κατασκευής νέων πόλεων στο Ανατολικό Port Said, στην Ισμαηλία, στο Ελ Αλαμείν και στην Galala.
9. **Το επενδυτικό σχέδιο του οροπεδίου Al-Galala:** Το μεγάλο επενδυτικό σχέδιο του οροπεδίου της Al-Galala απαρτίζεται από 3 μέρη: τον κεντρικό οδικό άξονα, τη νέα πόλη, καθώς επίσης και ένα πλήρες τουριστικό συγκρότημα (resort) στην περιοχή Ras Abu Al-Darag.
10. **Το πρόγραμμα επέκτασης του εθνικού ηλεκτρικού δικτύου:** Το πρόγραμμα του εθνικού ηλεκτρικού δικτύου στοχεύει στο διπλασιασμό της ηλεκτροπαραγωγικής δυναμικότητας της Αιγύπτου. Περιλαμβάνει την κατασκευή 20 νέων ηλεκτροπαραγωγικών μονάδων με συνολικό επενδυτικό κόστος EGP400 δισ. Ο γερμανικός όμιλος Siemens κατασκευάζει όπως έχουμε προαναφέρει 3 σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στις περιοχές Beni Suef, Burullus και Νέας Διοικητικής Πρωτεύουσας, συνολικής δυναμικότητας 14,4 GW. Η σύμβαση του αιγυπτιακού κράτους με τη

Siemens προβλέπει επίσης την κατασκευή 12 αιολικών πάρκων συνολικής δυναμικότητας 2 GW και εκτιμάται ότι θα αυξήσει την ηλεκτροπαραγωγική δυναμικότητα της Αιγύπτου κατά 50%.

1.1.2 Βασικά οικονομικά μεγέθη

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Αιγύπτου

Οικονομικό έτος: Ιούλιος/Ιούνιος	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18 (εξάμηνο)
ΑΕΠ (EGP τρισ. – τρέχουσες τιμές αγοράς)	2,130	2,444	2,709	3,470	2,311
ΑΕΠ (EGP τρισ. – σταθερές τιμές 2011/12 & 2016/17)*	1,761	1,838	1,918	1,998	1,778
Πραγματικό ΑΕΠ μεταβολή (%)	2,2%	4,4 %	4,3%	4,2%	5,2%
ΑΕΠ κατά κεφαλήν (\$)	3.328	3.731	3.685	2.704	
Πληθωρισμός (τέλος Ιουνίου εκάστου έτους, %)**	8,20%	11,39%	13,97%	29,76%	21,90%
Ανεργία (%)	13,0%	12,8%	12,5%	12,0%	11,3%
Εξαγωγές (\$ δις.)	26,02	22,24	18,70	21,69	12,05
Εισαγωγές (\$ δις.)	60,18	61,30	57,39	57,12	30,80
Όγκος εμπορίου (\$ δις.)	86,20	83,55	76,09	78,81	42,85
Εμπορικό ισοζύγιο (\$ δις.)	-34,16	-39,06	-38,68	-35,43	-18,75
Εμπορικό έλλειμμα (% ΑΕΠ)	-11,2%	-11,7%	-11,5%	-15,1%	-8,3%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (\$ δις.)	-2,78	-12,14	-19,83	-15,57	-3,39
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-0,9%	-3,6%	-5,9%	-6,6%	-1,5%
Συναλλαγματικά αποθέματα (\$ δις.)	16,69	20,08	17,55	31,30	37,02
Δημοσιονομικό έλλειμμα (EGP δις.)	255,44	279,43	339,49	379,59	187,3
Δημοσιονομικό έλλειμμα (% ΑΕΠ)	-12,2%	-11,5%	-12,5%	-10,9%	-4,4%
Πρωτογενές δημοσιονομικό αποτέλεσμα (% ΑΕΠ)	-3,9%	-3,5%	-3,5%	-1,8%	-0,3%
Καθαρές άμεσες ξένες επενδύσεις (\$ δις.)	4,18	6,38	6,93	7,92	3,76
Επενδύσεις Αιγύπτου στο εξωτερικό (\$ δις.)	0,33	0,22	0,16	0,17	0,13
Μεταναστευτικά εμβάσματα (\$ δις.)	18,52	19,33	17,08	17,45	13,07
Εξωτερικό χρέος (\$ δις.)	46,07	48,06	55,76	79,03	82,88
Εξωτερικό χρέος (% ΑΕΠ)	15,4%	14,4%	16,6%	33,6%	36,1%
Εσωτερικό Χρέος (EGP τρισ.)	1,817	2,116	2,621	3,161	3,414
Εσωτερικό Χρέος (% ΑΕΠ)	85,3%	86,6%	96,7%	91,1%	83,8%
Βασικό επιτόκιο (τέλος Ιουνίου εκάστου έτους, %)**	8,75%	9,25%	12,25%	17,25%	19,25%
Ισοτιμίες με \$ (μεσοσταθμικές)	6,95	7,25	8,05	14,73	17,68
Ισοτιμίες με \$ (τέλος Ιουνίου εκάστου έτους, %)**	7,13	7,52	8,77	18,03	17,66

ΠΗΓΕΣ: ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΙΓΥΠΤΟΥ, ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ (CAPMAS), ΔΝΤ

* Αρχής γενομένης από το δημοσιονομικό έτος 2017/18, χρησιμοποιούνται σταθερές τιμές οικονομικού έτους 2016/17.

** Για το εξάμηνο οικονομικού έτους 2017/18, στοιχεία τέλους Δεκεμβρίου 2017

Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ την περίοδο 2011-2014 ήταν περί το 2%. Το οικονομικό έτος 2014/15 καταγράφηκε αισθητά αυξημένος ρυθμός ανάπτυξης 4,4%, ενώ το 2015/16 εμφανίστηκε ελαφρότητα μειωμένος στο 4,3% και το 2016/17 περαιτέρω μειωμένος στο 4,2%.

Σύμφωνα με στοιχεία του αιγυπτιακού Υπουργείου Προγραμματισμού, ο ρυθμός ανάπτυξης κατά το τρίτο τρίμηνο του τρέχοντος οικονομικού έτους (2017/2018) αυξήθηκε σε 5,4% έναντι 5,3% και 5,2% κατά το δεύτερο και το πρώτο τρίμηνο του ίδιου έτους, αντίστοιχα, και έναντι 4,3% κατά το τρίτο τρίμηνο του προηγούμενου

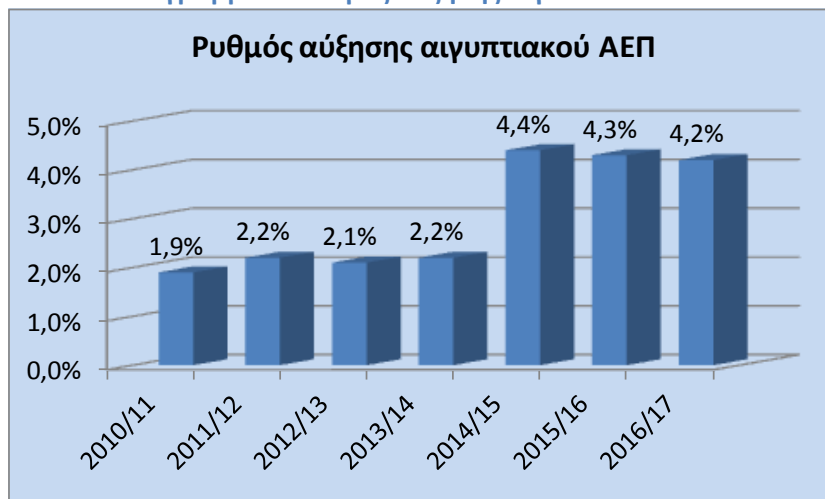

οικονομικού έτους (2016/17).

Σε τομεακή βάση, κατά το οικονομικό έτος **2016/17** οι κλάδοι της αιγυπτιακής οικονομίας που παρουσίασαν τις ισχυρότερες αναπτυξιακές τάσεις υπήρξαν οι **τηλεπικοινωνίες (+12,5%)**, οι **κατασκευές (+9,5%)** κυρίως εξαιτίας των μεγάλων αναπτυξιακών έργων που υλοποιεί η κυβέρνηση της χώρας (μεταξύ των οποίων η κατασκευή της νέας διοικητικής πρωτεύουσας), οι **μεταφορές / logistics (+5,3%)**, η **αγορά ακινήτων (+5,2%)** και το **εμπόριο (+5,2%)**. Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία **πρώτου εξαμήνου του οικονομικού έτους 2017/18**, οι μεγαλύτεροι ρυθμοί ανάπτυξης σημειώθηκαν στο ΑΕΠ του **τουρισμού (+44,5%)**, των **εξορύξεων φυσικού αερίου (+20,2%)**, των **κατασκευών (+9,9%)**, των **τηλεπικοινωνιών (+9,6%)** και της **Διώρυγας Σουέζ (+9,6%)**.

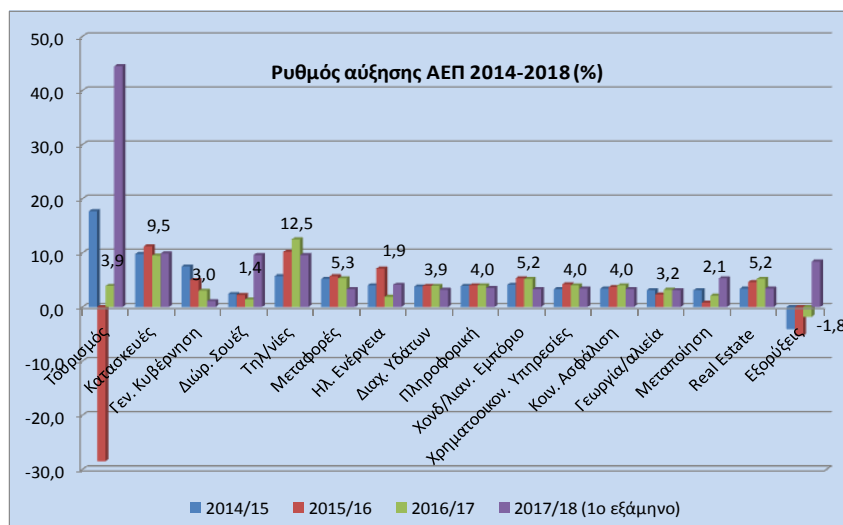
Τα παρακάτω διαγράμματα απεικονίζουν την πορεία του ρυθμού ανάπτυξης συνολικά και κατά κλάδους της οικονομίας:

Διάγραμμα 2: Ρυθμός αύξησης αιγυπτιακού ΑΕΠ

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Διάγραμμα 3: Ρυθμοί αύξησης ΑΕΠ ανά κλάδο, 2014-2018

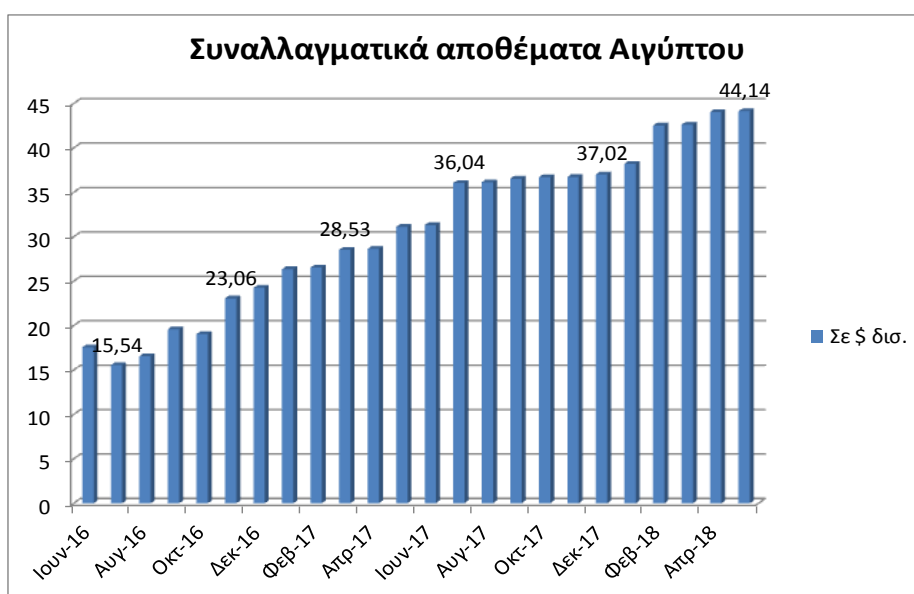
Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Τα **συναλλαγματικά αποθέματα** άρχισαν να μειώνονται σημαντικά από τον Ιανουάριο του 2011, λόγω της «κατακρήμνισης» των εσόδων από τον τουρισμό και της γενικότερης συρρίκνωσης της οικονομικής δραστηριότητας. Κατά το οικονομικό έτος 2015/16 η στενότητα των συναλλαγματικών διαθεσίμων επιδεινώθηκε δραματικά, υποχωρώντας σε \$16,5 δισ. τον Ιανουάριο και \$15,54 δισ. τον Ιούλιο 2016, αντίστοιχα, δημιουργώντας έντονα προβλήματα στη λειτουργία της αιγυπτιακής οικονομίας. Αντιδρώντας η αιγυπτιακή κυβέρνηση προσπάθησε στη διάρκεια του 2016 να τιθασεύσει την εκροή συναλλάγματος από τη χώρα. Μέρος της προσπάθειας συγκράτησης των συναλλαγματικών αποθεμάτων επιχειρήθηκε μέσω υιοθέτησης πολιτικής περιορισμού των εισαγωγών, με την κυβέρνηση να επιβάλλει σειρά τεχνικών εμποδίων και περιορισμών στις μεταφορές κεφαλαίων στο εξωτερικό, δυσχεραίνοντας έτσι τις συναλλαγές των Αιγυπτίων εισαγωγέων.

Με τη σύναψη συμφωνίας με το ΔΝΤ –που οριστικοποιήθηκε το Νοέμβριο 2016- για την παροχή χρηματοδοτικής διευκόλυνσης τριετούς διάρκειας, ύψους \$12 δισ. και τη συνακόλουθη απελευθέρωση του καθεστώτος συναλλαγματικών ισοτιμιών της λίρας (επίσης το Νοέμβριο 2016), η πτωτική πορεία αναστρέφεται. Η εισροή αναπτυξιακών χρηματοδοτήσεων κυρίως από την Παγκόσμια Τράπεζα, αλλά και η επιτυχής προσφυγή της Αιγύπτου στις διεθνείς αγορές ομολόγων για άντληση δανειακής χρηματοδότησης, ιδίως δε η αύξηση της ροής των μεταναστευτικών εμβασμάτων έχουν ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της εικόνας από τα τέλη του 2016 σε ολόκληρη τη διάρκεια του 2017 και στη μέχρι τώρα διάρκεια του 2018, με τα συναλλαγματικά αποθέματα να ανέρχονται σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, υπερβαίνοντας σημαντικά τα επίπεδα των αρχών του 2011. Συγκεκριμένα, στα τέλη Δεκεμβρίου 2017 τα συναλλαγματικά αποθέματα ανήλθαν στα \$37,02 δισ., ενώ στη συνέχεια στη διάρκεια του 2018 αυξήθηκαν ακόμη περισσότερο, φθάνοντας στο τέλος Μαΐου τα \$44,14 δισ., έναντι \$44,03 δισ. στο τέλος Απριλίου, \$42,61 δισ. στο τέλος Μαρτίου, \$42,52 δισ. στο τέλος Φεβρουαρίου και \$38,21 δισ. στο τέλος Ιανουαρίου, αντίστοιχα.

Διάγραμμα 4: Συναλλαγματικά αποθέματα Αιγύπτου

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Το **εσωτερικό δημόσιο χρέος** βαίνει σταθερά αυξανόμενο κατά την τελευταία εξαετία, φθάνοντας τον Ιούνιο 2017 το επίπεδο των EGP 3,161 τρισ. Η εν λόγω διόγκωση προκύπτει λόγω των αυξημένων κρατικών δαπανών (μισθοί, αποπληρωμές τοκοχρεολυσίων, επιδοτήσεις βασικών αγαθών, καυσίμων και ενέργειας, καθώς και αυξημένες δημόσιες επενδύσεις που οδηγούν σε διεύρυνση του δημοσιονομικού ελλείμματος) σε συνδυασμό με την αρνητική επίδραση που είχαν οι πολιτικές συνθήκες της περιόδου μετά το 2011 επί των δημοσίων εσόδων. Το εσωτερικό δημόσιο χρέος τον Ιούνιο 2017 αντιπροσώπευε το 91,1% του αιγυπτιακού ΑΕΠ, έναντι ποσοστού 96,7% ένα χρόνο νωρίτερα. Σημειωτέον ότι το 85% του εσωτερικού δημοσίου χρέους του Ιουνίου 2017 (ήτοι EGP2,69 τρισ.) αφορούσε χρέος της κεντρικής κυβέρνησης.

Σύμφωνα εξάλλου με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών στις αρχές Ιουνίου 2018, με βάση τα πλέον πρόσφατα στοιχεία (Δεκεμβρίου 2017), το εσωτερικό δημόσιο χρέος της Αιγύπτου ανέρχεται στο επίπεδο των EGP3,414 τρισ. και παρουσιάζει περαιτέρω αυξητικές τάσεις.

Διάγραμμα 5: Εσωτερικό δημόσιο χρέος Αιγύπτου

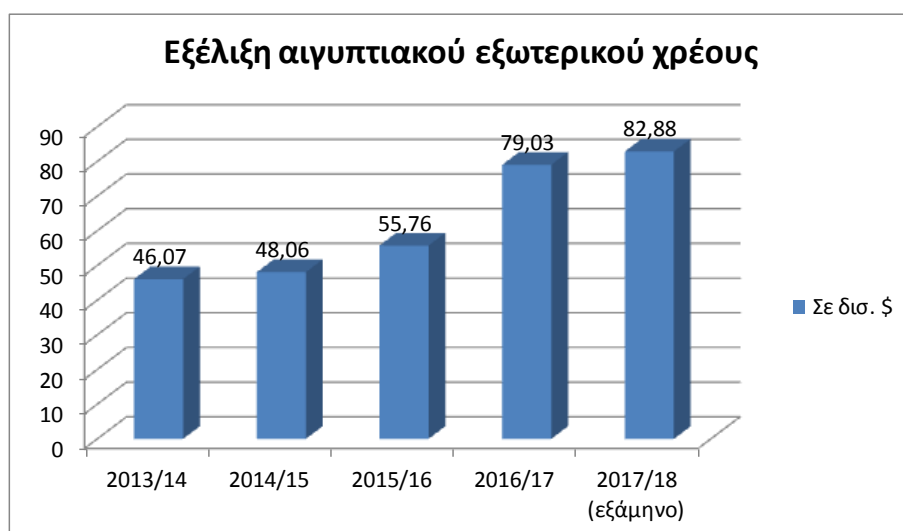
Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Το **εξωτερικό χρέος της Αιγύπτου**, ύψους \$82,9 δισ. το Δεκέμβριο 2017, απαρτίζεται κυρίως από ξένα κρατικά δάνεια, δανεισμό από περιφερειακά και διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα όπως η Παγκόσμια Τράπεζα και το ΔΝΤ, καθώς και ομόλογα που διατέθηκαν στη διεθνή αγορά. Ακολουθεί διαρκή ανοδική πορεία από το έτος 2010, αντιπροσωπεύοντας το 36,1% του ΑΕΠ το Δεκέμβριο 2017. Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου (CBE), το χρέος της χώρας προς ξένους χρηματοδοτικούς οργανισμούς αυξήθηκε στη διάρκεια του τέταρτου τριμήνου 2017 κατά 11%, ανερχόμενο στο τέλος Δεκεμβρίου σε \$26 δισ., έναντι \$23,4 δισ. στο τέλος Σεπτεμβρίου 2017. Επιπλέον, το αιγυπτιακό χρέος προς χώρες της Λέσχης Παρισίων αυξήθηκε σε \$4,1 δισ. στο τέλος Δεκεμβρίου 2017, έναντι \$3,8 δισ. στο τέλος Σεπτεμβρίου. Σύμφωνα με τα στοιχεία της CBE, το 86,6% του εξωτερικού χρέους της Αιγύπτου είναι μεσο-μακροπρόθεσμο χαρακτήρα, ανερχόμενο σε \$71,8 δισ. στο τέλος του 2017 (αύξηση 4,4% έναντι του τέλους Σεπτεμβρίου). Αντίστοιχα, το βραχυπρόθεσμο εξωτερικό χρέος μειώθηκε στο τέλος

Δεκεμβρίου 2017 σε \$11,1 δισ., έναντι \$12,1 δισ. στο τέλος Σεπτεμβρίου.

Από τα τέλη του 2016 η αιγυπτιακή κυβέρνηση εντατικοποίησε τις προσπάθειές της για λήψη ομολογιακού δανεισμού από τις διεθνείς αγορές, με αποτέλεσμα να έχει ως τώρα αντλήσει σημαντικότερα κεφάλαια. Στα τέλη Ιανουαρίου 2017 το αιγυπτιακό δημόσιο εξέδωσε με επιτυχία κρατικά ομόλογα σε δολάρια, 5ετούς, 10ετούς και 30ετούς διάρκειας, συνολικής αξίας \$4 δισ. Περαιτέρω, στα τέλη Μαΐου 2017 το αιγυπτιακό δημόσιο άντλησε έσοδα ύψους \$3 δισ. από έκδοση και διάθεση στις διεθνείς αγορές ομολόγων σε ξένο νόμισμα. Στα μέσα Φεβρουαρίου 2018 εκδόθηκε με επιτυχία νέο ομολογιακό δάνειο 5ετούς, 10ετούς και 30ετούς διάρκειας, με αποτέλεσμα την άντληση \$4 δισ. από τις διεθνείς αγορές. Επιπλέον, στις αρχές Απριλίου 2018 το αιγυπτιακό Υπουργείο Οικονομικών διέθεσε κρατικά ομόλογα σε Ευρώ, 8ετούς και 12ετούς διάρκειας, συνολικής αξίας €2,46 δισ.

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη αιγυπτιακού εξωτερικού χρέους

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Το **ισοζύγιο πληρωμών**, έπειτα από την πρόσκαιρη βελτίωσή του κατά τη διετία 2013-2015 (πλεόνασμα \$1,48 δισ. το 2013/14 και \$3,72 δισ. το 2014/15), επανήλθε σε αρνητικά επίπεδα το οικονομικό έτος 2015/16, καταγράφοντας έλλειμμα \$2,81 δισ. Το έλλειμμα του ισοζυγίου πληρωμών κατά το οικονομικό έτος 2015/16 οφείλετο στο έντονα ελλειμματικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (έλλειμμα \$19,83 δισ.), κυρίως λόγω της σημαντικής μείωσης του πλεονάσματος του ισοζυγίου υπηρεσιών (σε \$6,53 δισ.), εξαιτίας αφ' ενός της δραστηκής πτώσης των εισπράξεων από τον τουρισμό και αφ' ετέρου της μείωσης των εισερχόμενων μεταναστευτικών εμβασμάτων.

Το οικονομικό έτος **2016/17**, το ισοζύγιο πληρωμών παρουσίασε αξιόλογο πλεόνασμα ύψους \$13,72 δισ., το μεγαλύτερο μέρος του οποίου, ύψους \$12,2 δισ., καταγράφηκε στη διάρκεια της περιόδου που ακολούθησε την απελευθέρωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της λίρας, το Νοέμβριο 2016. Η εμφάνιση πλεονάσματος στο ισοζύγιο πληρωμών το 2016/17 οφείλεται πρωτίστως στο πλεόνασμα του ισοζυγίου κεφαλαίων και χρηματοοικονομικών συναλλαγών, ύψους \$29,15 δισ. Περαιτέρω, το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου της χώρας μειώθηκε κατά 8,4% στα \$35,43 δισ., λόγω αύξησης των εξαγωγών κατά 15,9% και μικρής

πτώσης των εισαγωγών κατά 0,5%. Το πλεόνασμα ισοζυγίου υπηρεσιών αυξήθηκε κατά 4,3% στα \$6,81 δισ. (με άνοδο των εσόδων από τον τουρισμό κατά 16,2%, αλλά ελαφρά πτώση των εσόδων της Διώρυγας Σουέζ κατά 3,4%), ενώ το πλεόνασμα του ισοζυγίου μεταβιβάσεων βελτιώθηκε κατά 4,1% (τα εισερχόμενα μεταναστευτικά εμβάσματα αυξήθηκαν κατά 2,2% και ανήλθαν σε \$17,45 δισ.). Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω επιμέρους κινήσεων, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της Αιγύπτου παρουσίασε αξιόλογη βελτίωση κατά το οικονομικό έτος 2016/17, ανερχόμενο σε \$15,57 δισ., έναντι \$19,83 δισ. το έτος 2015/16.

Κατά το **1^ο εξάμηνο οικονομικού έτους 2017/18**, το ισοζύγιο πληρωμών παρουσίασε πλεόνασμα ύψους \$5,59 δισ., έναντι πλεονάσματος \$7,02 δισ. ένα χρόνο νωρίτερα, που οφείλεται αφ' ενός στον περαιτέρω δραστικό περιορισμό του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών κατά 64% και αφ' ετέρου στο πλεόνασμα του ισοζυγίου κεφαλαίων και χρηματοοικονομικών συναλλαγών, ύψους \$10,43 δισ. Κατά το 1^ο εξάμηνο 2017/18, το πλεόνασμα υπηρεσιών τριπλασιάστηκε (αύξηση 202%) στα \$5,31 δισ. (με υπερτριπλασιασμό των εσόδων από τον τουρισμό στα \$4,98 δισ., αλλά και αύξηση των εσόδων της Διώρυγας Σουέζ κατά 10,1% στα \$2,77 δισ.), ενώ παράλληλα το πλεόνασμα του ισοζυγίου μεταβιβάσεων βελτιώθηκε κατά 29,5%, εξαιτίας της αξιόλογης αύξησης των εισερχόμενων μεταναστευτικών εμβασμάτων κατά 29,3% σε \$13,07 δισ. Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω επιμέρους κινήσεων, και κυρίως των σημαντικότερων βελτιώσεων των ισοζυγίων υπηρεσιών και μεταβιβάσεων, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της Αιγύπτου παρουσίασε αξιόλογη βελτίωση, ανερχόμενο σε \$3,39 δισ., έναντι \$9,41 δισ. το αντίστοιχο εξάμηνο του έτους 2016/17.

Ο ρυθμός πληθωρισμού στο τέλος του οικονομικού έτους 2015/16 διαμορφώθηκε σε 13,97% έναντι 11,39% το 2014/15 και 8,2% το 2013/14. Στο τέλος του οικονομικού έτους 2016/17 ο δείκτης πληθωρισμού διαμορφώθηκε σε 29,76%. Κύριες αιτίες των τιμαριθμικών αυξήσεων κατά την περίοδο 2014-2016 υπήρξαν οι αλληπάλληλες περικοπές των επιδοτήσεων καυσίμων, ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά και βασικών αγαθών διατροφής, καθώς και η επιβολή νέων φόρων, κυρίως δε η καθιέρωση ΦΠΑ από το Σεπτέμβριο 2016 με συντελεστή 13%, ο οποίος από τις αρχές του οικονομικού έτους 2017/18 αυξήθηκε σε 14%.

Την απελευθέρωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της λίρας το Νοέμβριο 2016 ακολούθησε η σοβαρότατη υποτίμησή της από τα επίπεδα των 8,88 λιρών ανά δολάριο σε λίγο κάτω των 18 λιρών ανά δολάριο (τον Αύγουστο 2017), καθώς και η άσκηση έντονων πληθωριστικών πιέσεων στην οικονομία, με το δείκτη πληθωρισμού να υπερβαίνει το 30%. Όπως έχει προαναφερθεί, η Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου είχε προχωρήσει από το Νοέμβριο 2016 σε 3 αυξήσεις των επιτοκίων αναφοράς της, σε μία προσπάθεια τιθάσευσης του επιπέδου πληθωρισμού.

Ο δείκτης πληθωρισμού κατά το πρώτο επτάμηνο του 2017 κατέγραψε διαρκή έντονη ανοδική πορεία, φθάνοντας το 32,95% σε ετήσια βάση τον Ιούλιο 2017. Επρόκειτο για τα υψηλότερα επίπεδα πληθωρισμού από τον Ιούνιο 1986. Η άνοδος του πληθωρισμού ερμηνεύθηκε τότε ως άμεσο αποτέλεσμα των περικοπών επιδοτήσεων και των αυξήσεων των τιμών καυσίμων και ηλεκτρικής ενέργειας που έλαβαν χώρα στα τέλη Ιουνίου και στις αρχές Ιουλίου 2017.

Έκτοτε, η πορεία του πληθωρισμού έχει ακολουθήσει συνεχή πτωτική πορεία,

υποχωρώντας το Μάιο 2018 στο επίπεδο του 11,45%, έναντι 13,12% τον Απρίλιο, 13,32% το Μάρτιο, 14,4% το Φεβρουάριο και 17,07% τον Ιανουάριο 2018, αντίστοιχα. Ο δομικός πληθωρισμός ανήλθε το Μάιο 2018 σε 11,09% σε ετήσια βάση.

Σημειώνεται ότι η Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής της Κεντρικής Τράπεζας, στη συνεδρίαση της 17^{ης} Μαΐου τρέχοντος έτους αποφάσισε να διατηρήσει αμετάβλητα τα βασικά επιτόκια αναφοράς, με το επιτόκιο καταθέσεων μίας ημέρας να παραμένει στο 16,75%, το επιτόκιο δανεισμού διάρκειας μίας ημέρας στο 17,75% και το βασικό επιτόκιο της Κεντρικής Τράπεζας, καθώς και το προεξοφλητικό επιτόκιο να παραμένουν αμφότερα σταθερά στο 17,25%.

Σύμφωνα με στοιχεία της αιγυπτιακής στατιστικής υπηρεσίας (CAPMAS), το 2017 **το εργατικό δυναμικό** της Αιγύπτου ανερχόταν σε 29,474 εκατ. άτομα, αυξημένο κατά περίπου 540 χιλ. έναντι του 2016 (28,934 εκατ. άτομα). Κατά τα στοιχεία της CAPMAS, το 25% του αιγυπτιακού εργατικού δυναμικού απασχολείται στη γεωργία και την αλιεία, το 12,9% στις κατασκευές, το 12,6% στο εμπόριο και το 12% στη βιομηχανία.

Το **ποσοστό ανεργίας** κατά την τελευταία πενταετία μειώνεται με μικρά αλλά σταθερά βήματα σε 13,2% το 2013, σε 13% το 2014, σε 12,8% το 2015, σε 12,5% το 2016 και σε 11,8% το 2017, ως αποτέλεσμα της σχετικής βελτίωσης του οικονομικού και πολιτικού κλίματος.

Πιο αναλυτικά, το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε το 2017 σε 9,8% σε αγροτικές περιοχές, έναντι 14,5% σε αστικές περιοχές, ενώ ο δείκτης ανεργίας των ανδρών διαμορφώθηκε σε 8,2% (έναντι 8,9% το 2016) και των γυναικών σε 23,1% (έναντι 23,6% το 2016). Τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας διαπιστώθηκαν στις περιφέρειες του Σουέζ (22,3%) και της Ερυθράς Θάλασσας (18,5%), στις οποίες η απασχόληση εξαρτάται έντονα από τον τουρισμό, ενώ το χαμηλότερο στην περιφέρεια της Menofia στην περιοχή του Δέλτα (6,9%). Το 2017, ο δείκτης ανεργίας των νέων (ηλικίας 15-29 ετών) διαμορφώθηκε στο 24,8%, ενώ μεταξύ αυτών, η ανεργία των νεαρών ανδρών ανήλθε σε 20%, των νεαρών γυναικών σε 36,5% και των νεαρών πτυχιούχων σε 31,8%. Σε απόλυτους όρους, ο αριθμός των ανέργων το 2017 ανήλθε σε 3,468 εκατ. άτομα, έναντι 3,603 εκατ. το 2016.

Σύμφωνα με στοιχεία Μαΐου της CAPMAS, ο δείκτης ανεργίας στην Αίγυπτο έπεσε στο κατώτατο σημείο του της τελευταίας τετραετίας, καταγράφοντας ποσοστό 10,6% στη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του τρέχοντος οικονομικού έτους (Ιαν.-Μαρτ. 2018), έναντι 12% ένα χρόνο νωρίτερα.

Το δημοσιονομικό έλλειμμα της Αιγύπτου για το **οικονομικό έτος 2016/17** ανήλθε, σύμφωνα με τα τελικά στοιχεία, σε 10,9% του ΑΕΠ (έναντι 12,5% του ΑΕΠ το έτος 2015/16), ενώ **το πρωτογενές έλλειμμα** μειώθηκε σε 1,8% του ΑΕΠ (έναντι 3,5% του ΑΕΠ το έτος 2015/16). Το συνολικό ύψος των κρατικών δαπανών ανήλθε σε EGP1,03 τρισ. (έναντι EGP817,44 δισ. το οικονομικό έτος 2015/16, αύξηση 26,2%), ενώ το ύψος των δημοσίων εσόδων ανήλθε σε EGP659,18 δισ. (έναντι EGP491,49 δισ. το οικονομικό έτος 2015/16, ήτοι αύξηση 34,1%). Το συνολικό ύψος των φορολογικών εσόδων κατά το οικονομικό έτος 2016/17 –με βάση προσωρινά στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών και συμπεριλαμβανομένων τελωνειακών εσόδων- ανήλθε σε EGP462 δισ., αυξημένο κατά 31,1% έναντι του έτους 2015/16 (EGP352,31 δισ.).

Σημαντικό μέρος της εν λόγω αύξησης οφείλεται στην εφαρμογή ΦΠΑ στις πωλήσεις αγαθών (αύξηση εσόδων 64,3%, από EGP57,4 δισ. σε EGP94,38 δισ.) και δευτερευόντως από τη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων (αύξηση 11,5%, EGP144,74 δισ.), τη φορολογία εταιρειών (αύξηση 11,8%, EGP102,39 δισ.) και τη φορολογία της περιουσίας (αύξηση 32,6%, EGP28 δισ.).

Για το **τρέχον οικονομικό έτος (2017/18)**, οι πρόσφατα αναθεωρημένες εκτιμήσεις προβλέπουν **δημοσιονομικό έλλειμμα της τάξεως του 10,2% του ΑΕΠ** (έναντι προηγούμενου στόχου στο 9,8% του ΑΕΠ), καθώς και **μικρό πρωτογενές πλεόνασμα της τάξεως του 0,2% του ΑΕΠ**. Ο προϋπολογισμός του έτους 2017/18 προβλέπει δαπάνες ύψους EGP1,21 τρισ. και έσοδα ύψους EGP834,62 δισ. Η αιγυπτιακή κυβέρνηση ενέκρινε πρόσφατα πρόσθετες πιστώσεις ύψους EGP70 δισ. για την κάλυψη κρατικών δαπανών στον προϋπολογισμό του τρέχοντος οικονομικού έτους, που αφορούν κυρίως την εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους και τις επιδοτήσεις καυσίμων και βασικών αγαθών.

Στις 5/6 τρέχοντος έτους, το αιγυπτιακό κοινοβούλιο ενέκρινε τον κρατικό προϋπολογισμό για το **νέο οικονομικό έτος (2018/19)**, καθώς επίσης και το πενταετές κοινωνικο-οικονομικό αναπτυξιακό πρόγραμμα της κυβέρνησης για την περίοδο 2017-2022. Σύμφωνα με στοιχεία που έχει δημοσιεύσει ο εγχώριος οικονομικός Τύπος, τα μεγέθη του προϋπολογισμού του οικονομικού έτους 2018/19 συνοψίζονται ως εξής:

(α) Κρατικές δαπάνες: EGP1,424 τρισ. έναντι EGP1,207 τρισ. στον προϋπολογισμό του 2017/18 (+18%), (β) δημόσια έσοδα: EGP989,2 δισ. έναντι EGP834,62 δισ. στον προϋπολογισμό του 2017/18 (+18,5%), (γ) φορολογικά έσοδα: EGP770,28 δισ. έναντι EGP603,92 δισ. στον προϋπολογισμό 2017/18 (+27,5%), (δ) **επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος της τάξεως του 2% του ΑΕΠ και περιορισμός του συνολικού δημοσιονομικού ελλείμματος σε ποσοστό 8,4% του ΑΕΠ.**

Ο προϋπολογισμός για τη δημοσιονομική χρήση 2018/19 προϋποθέτει μέση τιμή 67 δολάρια ανά βαρέλι πετρελαίου, ενώ προβλέπει αναπτυξιακό ρυθμό της τάξεως του 5,8%, περιορισμό του δημοσίου χρέους σε 91% με 92% του ΑΕΠ και μείωση του δείκτη πληθωρισμού στο επίπεδο του 10%. Η κυβέρνηση προσβλέπει σε αυξημένα έσοδα, της τάξεως των EGP10 δισ., από την υλοποίηση της πρώτης φάσης των προγραμματιζόμενων ιδιωτικοποιήσεων 23 κρατικών επιχειρήσεων, μέσω διάθεσης μεριδίων των μετοχικών τους κεφαλαίων στο Χρηματιστήριο. Ο προϋπολογισμός του έτους 2018/19 προσβλέπει επίσης σε δραστικές περικοπές των κρατικών επιδοτήσεων τόσο στα καύσιμα, κατά περίπου 21%, όσο και στην ηλεκτρική ενέργεια, κατά περίπου 45%.

Από την άλλη πλευρά, η αιγυπτιακή κυβέρνηση στοχεύει σε ελαφρότατη αύξηση των κοινωνικών δαπανών της στο επίπεδο των EGP332 δισ., ενώ έχει εγγράψει στον προϋπολογισμό κονδύλια δημοσίων επενδύσεων συνολικού ύψους EGP148,5 δισ., εκ των οποίων EGP100 δισ. θα καλυφθούν μέσω χρηματοδοτήσεων από τα κρατικά ταμεία. Σημειώνεται ότι οι κρατικές χρηματοδοτήσεις δημοσίων επενδύσεων το έτος 2018/19 εμφανίζονται κατά 43% υψηλότερες έναντι εκείνων του τρέχοντος οικονομικού έτους –ποσοστό που αποτελεί το μεγαλύτερο ρυθμό αύξησης των δημοσίων επενδύσεων της τελευταίας δεκαετίας- με βασικό σκοπό

την υλοποίηση των μεγάλων αναπτυξιακών έργων που χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού 2018/19, το ένα τρίτο του δημοσιονομικού ελλείμματος αναμένεται να καλυφθεί από διεθνείς πηγές, κυρίως δε από την εκταμίευση δύο δόσεων ύψους \$4 δισ. από το ΔΝΤ στο πλαίσιο της τριετούς χρηματοδοτικής διευκόλυνσης προς την Αίγυπτο, καθώς και από την έκδοση και διάθεση κρατικών ομολόγων στις διεθνείς αγορές, εκτιμώμενου ύψους \$7 δισ., από ορισμένα διμερή δάνεια, αλλά και την έκδοση και διάθεση εντόκων γραμματίων του δημοσίου. Ως κύριοι παράγοντες που εκτιμάται από τους οικονομικούς αναλυτές ότι ενδεχομένως θα προκαλέσουν «εκτροχιασμό» του αιγυπτιακού προϋπολογισμού κατά το προσεχές οικονομικό έτος, αναφέρονται η άνοδος των τιμών του πετρελαίου, η ενδεχόμενη περαιτέρω ενίσχυση του δολλαρίου έναντι του αιγυπτιακού νομίσματος, καθώς και οι διεθνείς εντάσεις που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά το διεθνές εμπόριο και –συνεπώς– τις διελεύσεις από τη Διώρυγα Σουέζ.

Στα μέσα του 2018, η αιγυπτιακή κυβέρνηση ετοιμάζει πακέτο μέτρων, ύψους EGP15 δισ., για την ανακούφιση των οικονομικά ασθενέστερων ομάδων του πληθυσμού από τις επιπτώσεις του προγράμματος μεταρρυθμίσεων που εφαρμόζεται, συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων πρόσθετων περικοπών των κρατικών επιδοτήσεων στις τιμές των καυσίμων και της ηλεκτρικής ενέργειας. Κατά τα δημοσιεύματα, το πακέτο ενίσχυσης του συστήματος κοινωνικής προστασίας αναμένεται να είναι έτοιμο και να ξεκινήσει να διατίθεται στις αρχές του επόμενου οικονομικού έτους, τον προσεχή Ιούλιο. Σημειώνεται εξάλλου ότι στις αρχές Ιουνίου τρέχοντος έτους η αιγυπτιακή κυβέρνηση προχώρησε σε αυξήσεις μισθών και συντάξεων, καθώς και σε αύξηση του ορίου του αφορολόγητου εισοδήματος για το νέο οικονομικό έτος (2018/19).

1.1.3 Εξωτερικό εμπόριο

Κατά το 2016/17 οι αιγυπτιακές **εξαγωγές** αυξήθηκαν κατά 16% ενώ οι **εισαγωγές** κατέγραψαν ελαφρότατη μείωση κατά 0,47%, με το συνολικό **όγκο εμπορίου** να αυξάνεται κατά 3,57% σε \$78,81 δισ. και το εμπορικό έλλειμμα να μειώνεται κατά 8,4% σε \$35,43 δισ. Το **ποσοστό κάλυψης** των εισαγωγών από τις εξαγωγές βελτιώθηκε ανεβαίνοντας στο 38% έναντι 32,6% το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Αιγύπτου

(\$ δισ.)	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	Μεταβολή 2017/16
Εξαγωγές αγαθών	26,99	26,02	22,24	18,70	21,69	+15,99%
Εισαγωγές αγαθών	57,68	60,18	61,30	57,39	57,12	-0,47%
Εμπορικό ισοζύγιο	-30,69	-34,16	-39,06	-38,68	-35,43	-8,40%
Όγκος εμπορίου	84,67	86,20	83,55	76,09	78,81	+3,57%
Κάλυψη εξ/εισ.	46,8%	43,2%	36,3%	32,6%	38%	+16,56%
Εξαγωγές υπηρεσιών	22,03	17,44	21,81	16,08	16,60	+3,2%
Εισαγωγές υπηρεσιών	9,58	9,16	11,07	9,55	9,79	+2,5%
Ισοζύγιο υπηρεσιών	12,45	8,28	10,74	6,53	6,81	+4,3%

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Το **εμπορικό ισοζύγιο** της Αιγύπτου είναι σταθερά ελλειμματικό, ωστόσο το οικονομικό έτος 2016/17 συρρικνώθηκε κατά 8,4% περίπου, σε \$35,43 δισ., έναντι \$38,68 δισ. το 2015/16. Η αύξηση των αιγυπτιακών εξαγωγών κατά 16% στα επίπεδα των \$21,69 δισ. –έναντι \$18,7 δισ. το 2015/16- καθώς και η ελαφρά περαιτέρω μείωση των εισαγωγών κατά 0,5% στα επίπεδα των \$57,12 δισ. -έναντι \$57,39 δισ. το 2015/16- υπήρξαν οι παράγοντες που οδήγησαν στην αξιολογη υποχώρηση –σε απόλυτους όρους- του εμπορικού ελλείμματος, αλλά σε επιδείνωσή του σε σχετικούς όρους, καθώς η αναλογία του προς το ΑΕΠ το 2016/17 ανήλθε σε 15,1%, έναντι 11,5% το 2015/16. Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου, οι μη πετρελαϊκές εξαγωγές της Αιγύπτου παρουσίασαν το 2016/17 άνοδο της τάξεως του 16,2% ανερχόμενες σε \$15,14 δισ., ενώ οι πετρελαϊκές της εξαγωγές κατέγραψαν άνοδο κατά 15,4% ανερχόμενες σε \$6,55 δισ., αντίστοιχα. Σε ό,τι αφορά στο σκέλος των εισαγωγών, οι μη πετρελαϊκές εισαγωγές της Αιγύπτου σημείωσαν πτώση κατά 4,5% ανερχόμενες σε \$45,92 δισ., ενώ οι εισαγωγές πετρελαϊκών προϊόντων αυξήθηκαν κατά 20,5% φθάνοντας σε \$11,2 δισ.

Σε όρους μείζονος γεωγραφικής περιφέρειας, **ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος** της Αιγύπτου **είναι η Ε.Ε.**, η οποία καλύπτει 32,6% των αιγυπτιακών εξαγωγών και 27,8% των αιγυπτιακών εισαγωγών το 2016/17, ενώ οι Αραβικές χώρες καλύπτουν το 29,8% και το 19,1%, αντίστοιχα.

Διάγραμμα 7: Εμπορικές ροές Αιγύπτου 2016/17 (σε \$ εκατ.)

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Με βάση εξάλλου τα στοιχεία της αιγυπτιακής στατιστικής υπηρεσίας (CAPMAS), τα οποία αναφέρονται σε ημερολογιακά και όχι σε οικονομικά έτη, σε ό,τι αφορά τις **εξαγωγές** της Αιγύπτου **κατά χώρα**, κυριότεροι πελάτες της Αιγύπτου το 2017 ήταν τα ΗΑΕ, η Ιταλία, η Τουρκία, η Σαουδική Αραβία, οι ΗΠΑ και η Βρετανία. Αντίστοιχα, αναφορικά με τις **εισαγωγές κατά χώρα**, κυριότεροι προμηθευτές της Αιγύπτου το 2017 ήταν η Κίνα, η Γερμανία, η Σ. Αραβία, οι ΗΠΑ, η Ιταλία και η Ρωσία.

Τα **κυριότερα εξαγώγιμα αιγυπτιακά προϊόντα το 2017** ήταν: ορυκτά καύσιμα, πολύτιμοι λίθοι, μέταλλα και κοσμήματα, ηλεκτρικός εξοπλισμός, πλαστικές ύλες, φρούτα & λαχανικά, λιπάσματα, ενδύματα, σίδηρος & χάλυβας (βλ. κατωτέρω

Πίνακα 3).

Αντίστοιχα, τα **σπουδαιότερα εισαγόμενα προϊόντα** είναι: ορυκτά καύσιμα, μηχανολογικός και ηλεκτρικός εξοπλισμός, σιτηρά, σίδηρος & χάλυβας και προϊόντα αυτών, πλαστικές ύλες, εξοπλισμός μεταφορών, φαρμακευτικά προϊόντα (βλ. κατωτέρω Πίνακα 4).

1.1.3.1 Εμπόριο αγαθών

Πίνακας 3: Εξαγωγές Αιγύπτου

Κεφάλαιο δασμολογίου	Προϊόν	2016	% στο σύνολο	2017	% στο σύνολο	Μεταβολή 2016/2017
		Αξία (χιλ. \$)		Αξία (χιλ. \$)		%
27	Ορυκτά καύσιμα	3.107.433	14,18	5.056.091	19,94	62,7%
71	Πολύτιμοι λίθοι	2.623.756	11,97	2.111.423	8,33	-19,5%
85	Ηλεκτρικός εξοπλισμός	1.549.422	7,07	1.725.191	6,80	11,3%
39	Πλαστικές ύλες	1.167.910	5,33	1.504.889	5,93	28,9%
08	Βρώσιμα φρούτα	1.187.698	5,42	1.267.965	5,00	6,8%
07	Βρώσιμα λαχανικά	949.008	4,33	1.063.997	4,20	12,1%
31	Λιπάσματα	829.588	3,78	1.051.392	4,15	26,7%
62	Ενδύματα μη πλεκτά	873.778	3,99	909.361	3,59	4,1%
72	Σίδηρος & χάλυβας	503.065	2,30	858.110	3,38	70,6%
33	Αιθέρια έλαια, καλλυντικά	439.190	2,00	541.951	2,14	23,4%
76	Προϊόντα αλουμινίου	397.686	1,81	481.008	1,90	21,0%
52	Βαμβάκι	460.293	2,10	470.453	1,85	2,2%
61	Ενδύματα πλεκτά	386.334	1,76	465.239	1,83	20,4%
70	Προϊόντα γυαλιού	329.246	1,50	408.249	1,61	24,0%
20	Παρασκευάσματα φρούτων & λαχανικών	374.648	1,71	398.992	1,57	6,5%
25	Ορυκτά πετρώματα, τσιμέντα	347.517	1,59	362.238	1,43	4,2%
17	Ζάχαρη & ζαχαρώδη προϊόντα	498.995	2,28	348.590	1,37	-30,1%
28	Ανόργανα χημικά	222.149	1,01	340.077	1,34	53,1%
94	Έπιπλα & φωτιστικά	373.298	1,70	332.457	1,31	-10,9%
57	Τάπητες, επενδύσεις δαπέδου	302.267	1,38	313.425	1,24	3,7%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Αιγύπτου (CAPMAS)

Πίνακας 4: Εισαγωγές Αιγύπτου

Κεφάλαιο δασμολογίου	Προϊόν	2016	% στο σύνολο	2017	% στο σύνολο	Μεταβολή 2016/2017
		Αξία (χιλ. \$)		Αξία (χιλ. \$)		%
27	Ορυκτά καύσιμα	10.632.355	15,82	10.604.308	17,19	-0,3%
84	Μηχανολογικός εξοπλισμός	6.212.823	9,24	5.453.488	8,84	-12,2%
85	Ηλεκτρικός εξοπλισμός	4.906.903	7,30	4.544.143	7,37	-7,4%
10	Σιτηρά	4.070.943	6,06	4.161.352	6,75	2,2%
72	Σίδηρος & χάλυβας	3.472.394	5,17	3.146.907	5,10	-9,4%
39	Πλαστικές ύλες	3.086.294	4,59	3.143.825	5,10	1,9%
87	Εξοπλισμός μεταφορών	5.066.971	7,54	3.093.126	5,01	-39,0%
73	Προϊόντα σιδήρου & χάλυβα	2.713.725	4,04	2.669.214	4,33	-1,6%
30	Φαρμακευτικά προϊόντα	2.180.250	3,24	2.156.657	3,50	-1,1%
02	Κρέας & προϊόντα κρέατος	1.644.931	2,45	1.545.419	2,51	-6,0%
29	Οργανικά χημικά	1.508.795	2,24	1.395.810	2,26	-7,5%
44	Ξύλο & προϊόντα	1.431.951	2,13	1.312.163	2,13	-8,4%
48	Χαρτί & προϊόντα	1.174.113	1,75	1.146.465	1,86	-2,4%
12	Ελαιώδεις σπόροι & καρποί	900.795	1,34	1.127.680	1,83	25,2%
15	Λίπη & έλαια	1.437.577	2,14	1.059.490	1,72	-26,3%
38	Διάφορα χημικά προϊόντα	927.160	1,38	942.129	1,53	1,6%
54	Συνθετικές / τεχνητές ίνες	831.270	1,24	909.657	1,47	9,4%
26	Μεταλλεύματα, σκουριές, τέφρες	438.138	0,65	863.051	1,40	97,0%
90	Όργανα & συσκευές οπτικής, φωτογραφίας, μετρήσεων	965.543	1,44	858.831	1,39	-11,1%
23	Υπολείμματα βιομηχανίας τροφίμων, ζωοτροφές	1.225.360	1,82	839.465	1,36	-31,5%
17	Ζάχαρη & ζαχαρώδη προϊόντα	685.400	1,02	803.427	1,30	17,2%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Αιγύπτου (CAPMAS)

Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Αιγύπτου και η θέση της Ελλάδας (2017)

Κατάταξη	Χώρα	2017 (αξία σε \$ χιλ.)	Μερίδιο (%)	Μεταβολή 16/17 (%)
	Ε.Ε. *	8.116.100	31,34	-3,8
1	ΗΑΕ	2.736.488	11,36	-3,2
2	Ιταλία	2.195.673	9,11	+49,7
3	Τουρκία	1.863.716	7,74	+32,3
4	Σ. Αραβία	1.549.043	6,43	-12,1
5	ΗΠΑ	1.325.199	5,50	+17,8
6	Βρετανία	1.087.000	4,51	+4,9
7	Ινδία	888.231	3,69	+14,0
8	Ισπανία	803.299	3,33	+20,4
9	Κίνα	678.831	2,82	+39,0
10	Λίβανος	667.098	2,77	-14,1
29	Ελλάδα	287.055	1,19	+108,9

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Αιγύπτου (CAPMAS)

* Το μέγεθος των εξαγωγών προς Ε.Ε. βασίζεται σε στοιχεία της EUROSTAT, ελλείπει δημοσιευμένων αιγυπτιακών στοιχείων της CAPMAS. Σημειωτέον ότι υπάρχει μεγάλη αναντιστοιχία μεταξύ ευρωπαϊκών και αιγυπτιακών στατιστικών. Επομένως η παράθεση γίνεται απλώς για λόγους πληροφόρησης.

Πίνακας 6: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Αιγύπτου και η θέση της Ελλάδας (2017)

Κατάταξη	Χώρα	2017 (αξία σε \$ χιλ.)	Μερίδιο (%)	Μεταβολή 16/17 (%)
	Ε.Ε. *	19.866.600	31,35	+20,8
1	Κίνα	7.793.704	12,80	-11,7
2	Γερμανία	4.334.599	7,12	-27,1
3	Σ. Αραβία	4.022.851	6,61	+39,0
4	ΗΠΑ	3.692.832	6,06	-0,9
5	Ιταλία	3.386.359	5,56	+3,8
6	Ρωσία	3.343.727	5,49	+17,2
7	Βραζιλία	2.655.974	4,36	+27,1
8	Ινδία	2.264.324	3,72	+5,4
9	Ουκρανία	2.240.915	3,68	-18,0
10	Τουρκία	2.059.062	3,38	-36,7
27	Ελλάδα	507.389	0,83	-49,2

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Αιγύπτου (CAPMAS)

* Το μέγεθος των εισαγωγών από Ε.Ε. βασίζεται σε στοιχεία της EUROSTAT, ελλείπει δημοσιευμένων αιγυπτιακών στοιχείων της CAPMAS. Σημειωτέον ότι υπάρχει μεγάλη αναντιστοιχία μεταξύ ευρωπαϊκών και αιγυπτιακών στατιστικών. Επομένως η παράθεση γίνεται απλώς για λόγους πληροφόρησης.

Διμερές εμπόριο Αιγύπτου – Ε.Ε.

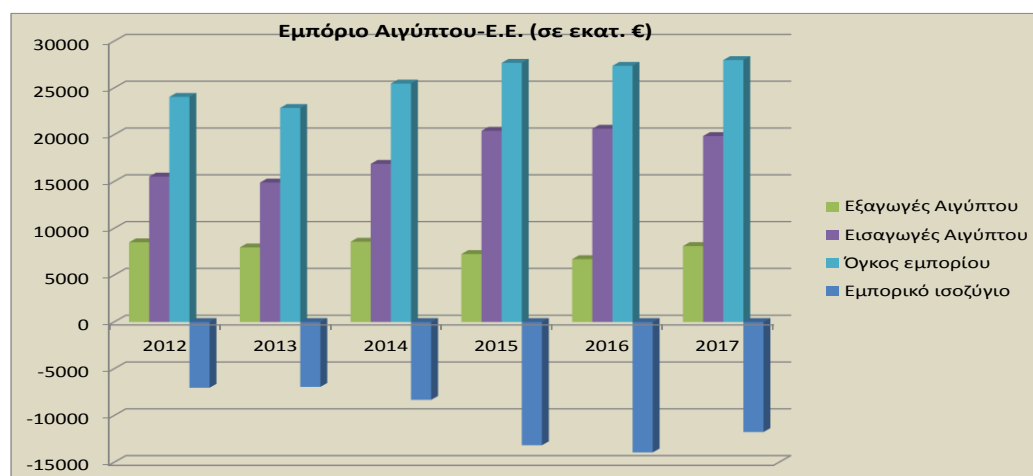
Σύμφωνα με στοιχεία της EUROSTAT, ο όγκος των εμπορικών συναλλαγών της Αιγύπτου με τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατέγραψε αύξηση το 2017 κατά 2,25%, φθάνοντας τα €27,98 δισ. Οι **ευρωπαϊκές εξαγωγές προς Αίγυπτο** μειώθηκαν κατά 3,79% και ανήλθαν σε €19,87 δισ. αφορούν δε κυρίως μηχανές-συσσκευές, χημικά και ορυκτά προϊόντα, καθώς και μέταλλα. Από την άλλη, οι **ευρωπαϊκές εισαγωγές από Αίγυπτο** αυξήθηκαν σημαντικά κατά 20,8% και ανήλθαν σε €8,12 δισ., αφορούν δε κυρίως ορυκτά και χημικά προϊόντα, υφαντικές ύλες και φρούτα-λαχανικά. Στο διάγραμμα και στους πίνακες που ακολουθούν απεικονίζονται αφ' ενός η εξέλιξη του διμερούς εμπορίου Αιγύπτου Ε.Ε κατά την περίοδο 2012-2017 και αφ' ετέρου η εικόνα του διμερούς εμπορίου Ε.Ε.-Αιγύπτου του έτους 2017, κατά κύριες ευρείες κατηγορίες αγαθών. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την εδώ Αντιπροσωπεία της Ε.Ε., σημαντικό μέρος της ελαφράς πτώσης των ευρωπαϊκών εξαγωγών προς Αίγυπτο το 2017 αποδίδεται στην εφαρμογή –από τα μέσα του 2016- συστήματος υποχρεωτικής επιθεώρησης και εγγραφής αλλοδαπών παραγωγικών μονάδων σε ειδικό μητρώο, προκειμένου αυτές να δύνανται να εξαγάουν στην Αίγυπτο (registration). Οι μειώσεις των ευρωπαϊκών εξαγωγών σε ορισμένες κατηγορίες προϊόντων –κυρίως τροφίμων και καταναλωτικών προϊόντων- που εμπίπτουν στο εν λόγω σύστημα είναι σημαντικές, ανερχόμενες σε 40% κατά την περίοδο 2015-2017.

Πίνακας 6α: Εμπόριο Αιγύπτου-Ε.Ε., 2012-2017

Εμπόριο Αιγύπτου-Ε.Ε. (σε εκατ. €)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Μεταβολή 2017/16
Εξαγωγές Αιγύπτου	8.516,3	7.970,1	8.579,4	7.262,7	6.718,6	8.116,1	20,80%
Εισαγωγές Αιγύπτου	15.537,0	14.898,4	16.894,2	20.426,0	20.648,2	19.866,6	-3,79%
Όγκος εμπορίου	24.053,3	22.868,5	25.473,6	27.688,7	27.366,8	27.982,7	2,25%
Εμπορικό ισοζύγιο	-7.020,7	-6.928,3	-8.314,8	-13.163,3	-13.929,6	-11.750,5	-15,64%

Πηγή : EUROSTAT

Διάγραμμα 8: Εμπόριο Αιγύπτου-Ε.Ε., 2012-2017

Πηγή : EUROSTAT

Πίνακας 6β: Διμερές Εμπόριο Ε.Ε.-Αιγύπτου (€ εκατ.)

ΚΥΡΙΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ Ε.Ε. 2017			ΚΥΡΙΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ Ε.Ε. 2017		
Προϊόντα	Αξία	Μερίδιο	Προϊόντα	Αξία	Μερίδιο
ΟΡΥΚΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2.827,33	35,2%	ΜΗΧΑΝΕΣ-ΣΥΣΚΕΥΕΣ	5.881,91	31,4%
ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	948,92	11,8%	ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2.617,37	14,0%
ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	842,53	10,5%	ΟΡΥΚΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	1.951,00	10,4%
ΦΡΟΥΤΑ – ΛΑΧΑΝΙΚΑ	803,17	10,0%	ΜΕΤΑΛΛΑ	1.735,54	9,3%
ΜΕΤΑΛΛΑ	797,20	9,9%	ΥΛΙΚΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	1.065,96	5,7%
ΜΗΧΑΝΕΣ-ΣΥΣΚΕΥΕΣ	648,98	8,1%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	832,71	4,4%
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	498,58	6,2%	ΟΡΓΑΝΑ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ	678,09	3,6%

Πηγή : EUROSTAT

1.1.3.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 7: Εισπράξεις Αιγύπτου

(\$ εκατ.)	2015/16		2016/17		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση ΕΒΟΡS 2010 ή ΒΡΜ6					
Μεταφορές	9.534,6	59,3%	9.108,1	54,9%	-4,5%
Εκ των οποίων: Διώρυγα Σουέζ	5.121,6	31,9%	4.945,3	29,8%	-3,4%
Τουρισμός	3.767,5	23,4%	4.379,7	26,4%	+16,2%
Κρατικές εισπράξεις	378,0	2,4%	776,4	4,7%	+105,4%
Λοιπές εισπράξεις	2.399,2	14,9%	2.332,8	14,1%	-2,8%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE), στοιχεία ισοζυγίου πληρωμών

Δύο εξαιρετικά σημαντικές πηγές εισπράξεων για την Αίγυπτο όσον αφορά τις υπηρεσίες, είναι ο τουρισμός και η διαχείριση της Διώρυγας Σουέζ. Προβαίνουμε κατωτέρω σε συνοπτική ανάλυση των εξελίξεων στους δύο εν λόγω κλάδους δραστηριότητας.

A. Τουρισμός

Ο τουρισμός αποτελεί ιστορικά έναν από τους ισχυρότερους κλάδους της αιγυπτιακής οικονομίας και σημαντικότερη πηγή εισροών ξένου συναλλάγματος. Τα χρόνια μετά το 2011 και την απαρχή της περιόδου πολιτικής αναταραχής, το τουριστικό ρεύμα προς την χώρα ανακόπηκε, χωρίς να έχει επανέλθει στα πρότερα του 2011 επίπεδα, παρά την αποκατάσταση της πολιτικής ομαλότητας από το 2013 και έπειτα. Ιδιαίτερα μάλιστα μετά τα τέλη του 2015 και ολόκληρο το 2016, η πτώση της εισερχόμενης τουριστικής κίνησης υπήρξε δραματική, με εξαιρετικά αρνητικές συνέπειες στις συναλλαγματικές εισπράξεις της χώρας. Το 2015 η Αίγυπτος υποδέχθηκε 9,3 εκατ. τουρίστες, ωστόσο, σύμφωνα με στοιχεία της αιγυπτιακής στατιστικής υπηρεσίας, το 2016 επισκέφθηκαν την χώρα μόλις 5,4 εκατ. ξένοι τουρίστες. Αιτία υπήρξε η συντριβή ρωσικού επιβατικού αεροσκάφους, στα τέλη Οκτωβρίου 2015 στο Σινά, που ώθησε τη Ρωσία αλλά και πληθώρα ευρωπαϊκών χωρών να διακόψουν τις απ' ευθείας αεροπορικές τους συνδέσεις είτε με την χερσόνησο Σινά ή με ολόκληρη την χώρα. Η δραματική πτώση των τουριστικών εσόδων υπήρξε βασική αιτία της συναλλαγματικής κρίσης που

ταλάνισε την Αίγυπτο το μεγαλύτερο διάστημα του 2016. Το οικονομικό έτος 2016/17, ο τουρισμός αντιπροσώπευε ποσοστό 1,89% του αιγυπτιακού ΑΕΠ.

Το 2017 η κατάσταση αντιστράφηκε, εν μέρει εξαιτίας της υποτίμησης του αιγυπτιακού νομίσματος, καθώς επίσης λόγω του κλίματος πολιτικής σταθερότητας, αλλά κυρίως εξαιτίας του εκσυγχρονισμού και της ενίσχυσης των συστημάτων ασφάλειας στα αιγυπτιακά αεροδρόμια, που κατέστησαν την Αίγυπτο περισσότερο ελκυστικό τουριστικό προορισμό. Σύμφωνα με κυβερνητικές πηγές, τα έσοδα της Αιγύπτου από τον τουρισμό αυξήθηκαν το 2017 κατά 123,5% σε ετήσια βάση, ανερχόμενα σε \$7,6 δισ. Παράλληλα, ο αριθμός των εισερχόμενων από το εξωτερικό τουριστών αυξήθηκε κατά 54% φθάνοντας τα 8,3 εκατ., παραμένοντας πάντως σε σημαντικά χαμηλότερα επίπεδα έναντι εκείνων του 2010 (14,7 εκατ. τουρίστες). Οι τουριστικές εισπράξεις στο σύνολο του οικονομικού έτους 2016/17 αυξήθηκαν κατά 16,2%, σε \$4,38 δισ.

Σύμφωνα με πηγές του αιγυπτιακού Υπουργείου Τουρισμού, τα τουριστικά έσοδα της χώρας στη διάρκεια του πρώτου τριμήνου τρέχοντος έτους (2018) κατέγραψαν αύξηση της τάξεως του 83,3% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2017, ανερχόμενα σε \$2,2 δισ., ενώ παράλληλα ο αριθμός των τουριστών που επισκέφθηκαν την Αίγυπτο παρουσιάστηκε αυξημένος κατά 37,1% σε ετήσια βάση, ανερχόμενος σε 2,383 εκατ. τουρίστες. Σημειώνεται δε ότι, με βάση στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου, το ΑΕΠ του τουριστικού κλάδου έχει αυξηθεί στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2018 κατά 44,5%.

Β. Διώρυγα Σουέζ

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Σύνολο πλοίων	17.799	17.224	16.596	17.148	17.483	16.833	17.550
Πετρελαιοφόρα (αριθμός)	3.509	3.639	3.593	4.053	4.316	4.292	4.537
Συνολικό καθαρό φορτίο (εκατ. τον.)	928,9	928,5	915,5	962,7	998,6	974,2	1.041,6
Πετρελαιοφόρα (εκατ. τον.)	115,1	140,8	145	163	177,8	174	188,1
Έσοδα (\$ δισ.)	5,2	5,1	5,2	5,3	5,2	5,0	5,3

Πηγή : Αρχή Διώρυγας Σουέζ

Η Διώρυγα του Σουέζ αντιστοιχεί περίπου στο 10% του παγκόσμιου θαλάσσιου εμπορίου και αποτελεί παραδοσιακά, μαζί με τα μεταναστευτικά εμβάσματα και τον τουρισμό, εκ των κορυφαίων πηγών εισοδήματος της Αιγύπτου, συμβάλλοντας με περισσότερα από \$5 δισ. ετησίως στο ισοζύγιο πληρωμών. Σημειώνεται ότι η Διώρυγα αποτελεί την ταχύτερη ναυτιλιακή διαδρομή μεταξύ Ευρώπης και Ασίας και μία από τις κύριες πηγές ξένου συναλλάγματος της Αιγύπτου. Η επέκτασή της, κόστους \$8 δισ. περίπου, που εγκαινιάστηκε τον Αύγουστο του 2015 από τον Πρόεδρο Al Sisi, είχε ως στόχο να βοηθήσει στην αναζωογόνηση της προβληματικής αιγυπτιακής οικονομίας, διπλασιάζοντας την καθημερινή κυκλοφορία και αυξάνοντας τα ετήσια έσοδα σε \$13,2 δισ. μέχρι το 2023. Παρ' ότι η αναβάθμιση της Διώρυγας βελτίωσε κατά πολύ τους χρόνους διέλευσης και τα σχετικά κόστη, οι αισιόδοξες εκτιμήσεις της αιγυπτιακής κυβέρνησης περί ραγδαίας αύξησης των εσόδων από την Διώρυγα δε φαίνεται προς το παρόν να δικαιώνονται, κυρίως λόγω της γενικότερης στασιμότητας που επικρατεί στις

διεθνείς αγορές εμπορευματικών φορτίων. Παρατηρείται ωστόσο ανοδική πορεία των εσόδων το 2017 και στη μέχρι τώρα διάρκεια του 2018.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με στοιχεία της Αρχής της Διώρυγας του Σουέζ, τα έσοδα της Διώρυγας στην διάρκεια του 2017 εκτιμάται ότι αυξήθηκαν στα \$5,3 δισ., έναντι \$5 δισ. το 2016, επανερχόμενα στα επίπεδα του 2014. Σημειώνεται ότι με βάση τα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου για το ισοζύγιο πληρωμών, κατά το οικονομικό έτος 2016/17 τα έσοδα της Διώρυγας ανήλθαν σε \$4,94 δισ., μειωμένα κατά 3,4% έναντι των εσόδων του έτους 2015/16 (\$5,12 δισ.). Σύμφωνα εξάλλου με στοιχεία που ανακοίνωσε η Αρχή της Διώρυγας τον Ιούνιο 2018, τα έσοδα αυτής κατά το οικονομικό έτος 2017/18 αυξήθηκαν κατά 11,5% και ανήλθαν στα ιστορικά υψηλά επίπεδα των \$5,585 δισ., έναντι \$5,008 δισ. το προηγούμενο οικονομικό έτος (2016/17).

Πίνακας 8: Πληρωμές Αιγύπτου

(\$ εκατ.)	2015/16		2016/17		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
<i>Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση EBOPS 2010 ή BPM6</i>					
Μεταφορές	1.339,1	14,0%	1.332,1	13,6%	-0,5%
Τουρισμός	4.091,0	42,9%	2.739,9	28,0%	-33,0%
Κρατικές πληρωμές	777,1	8,1%	1.124,1	11,5%	+44,7%
Λοιπές πληρωμές	3.339,1	35,0%	4.589,8	46,9%	+37,5%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE), στοιχεία ισοζυγίου πληρωμών

Πίνακας 9 & Πίνακας 10: Δεν υπάρχουν διαθέσιμα αιγυπτιακά στατιστικά στοιχεία.

1.1.4 Επενδύσεις

Πίνακας 11: Επενδύσεις από και προς την Αίγυπτο

(\$ εκατ.)	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
ΑΞΕ (καθαρές εισροές ανά έτος αναφοράς)	3.753,3	4.178,2	6.379,8	6.932,6	7.915,8
ΑΞΕ (εισροές ανά έτος αναφοράς)	10.273,6	10.855,8	12.546,2	12.528,7	13.349,1
ΑΞΕ (εκροές αιγυπτιακών κεφαλαίων ανά έτος αναφοράς)	183,6	326,6	223,3	164,2	175,1

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

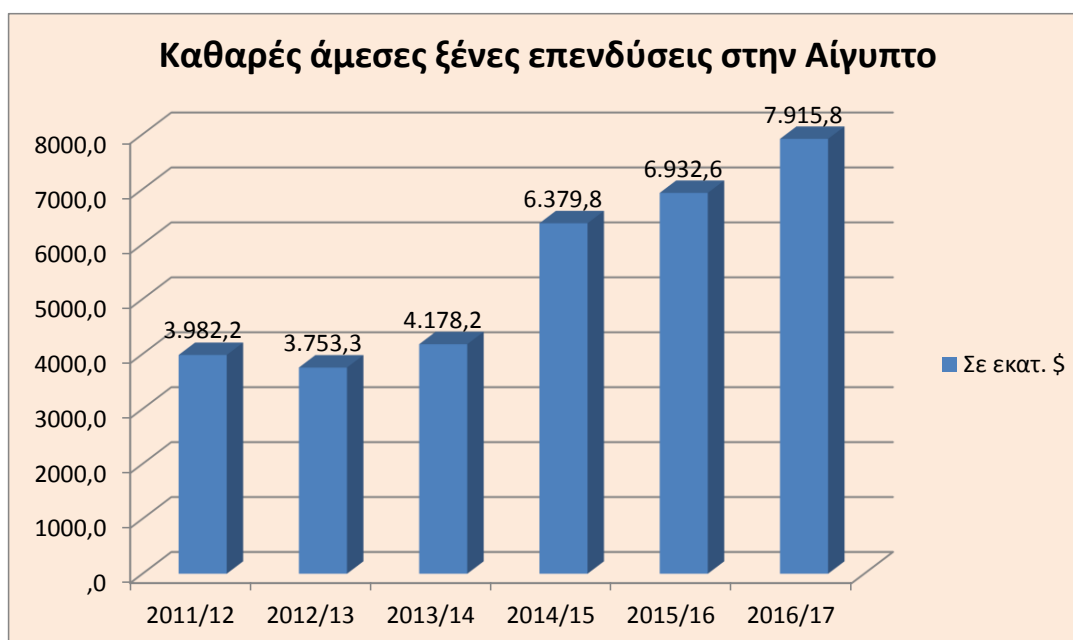
Η μετά το 2011 επιδείνωση του επιχειρηματικού κλίματος, σε συνδυασμό με το διευρυνόμενο δημοσιονομικό έλλειμμα και την εκτεταμένη έκδοση κρατικών ομολόγων, είχαν σημαντικό αρνητικό αντίκτυπο στην επενδυτική εμπιστοσύνη, τουλάχιστον ως το οικονομικό έτος 2012/13. Κατά τα επόμενα έτη, ωστόσο, καταγράφηκε σταδιακή ανάκαμψη των καθαρών άμεσων ξένων επενδύσεων, γεγονός που αντανακλά τη σχετική βελτίωση του πολιτικού και οικονομικού περιβάλλοντος, με τις καθαρές ΑΞΕ να ανέρχονται σε \$6,38 δισ. το έτος 2014/15. Το έτος 2015/16 οι καθαρές άμεσες ξένες επενδύσεις αυξήθηκαν ελαφρώς περαιτέρω κατά 9%, ανερχόμενες σε \$6,93 δισ., ενώ στη διάρκεια του έτους 2016/17, το ύψος των καθαρών εισροών άμεσων ξένων επενδύσεων αυξήθηκε ακόμη περισσότερο, φθάνοντας τα \$7,92 δισ. Οι συνολικές εισροές ξένων επενδύσεων το 2016/17 ανήλθαν σε \$13,35 δισ. (έναντι \$12,53 δισ. το 2015/16), το μεγαλύτερο μέρος των

οποίων προήλθε από τις χώρες της Ε.Ε. (\$8,69 δισ.) και δη τη Βρετανία (\$5,5 δισ.).

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Αιγύπτου (CBE), οι καθαρές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) στη διάρκεια του δευτέρου τριμήνου του τρέχοντος οικονομικού έτους (2017/18) εμφανίστηκαν μειωμένες κατά 20,5% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του οικονομικού έτους 2016/17, ανερχόμενες σε \$1,92 δισ., έναντι \$2,41 δισ. Οι συνολικές εισροές ΑΞΕ εμφανίστηκαν επίσης μειωμένες, στο επίπεδο των \$3,48 δισ. το δεύτερο τρίμηνο 2017/18, έναντι \$3,98 δισ. το αντίστοιχο τρίμηνο του περασμένου οικονομικού έτους. Στην πρώτη θέση από πλευράς επενδυτικών εισροών στην Αίγυπτο στη διάρκεια του δευτέρου τριμήνου 2017/18 βρέθηκε η Ε.Ε., με κεφάλαια \$1,97 δισ., ενώ η Βρετανία αποτέλεσε το μεγαλύτερο ξένο επενδυτή στη χώρα, με κεφάλαια ύψους \$1,1 δισ. Σημειώνεται ότι σε επίπεδο εξαμήνων, οι καθαρές εισροές ΑΞΕ στην Αίγυπτο εμφανίστηκαν μειωμένες κατά 12,2% το πρώτο εξάμηνο του οικονομικού έτους 2017/18, ανερχόμενες σε \$3,76 δισ., έναντι \$4,29 δισ. το αντίστοιχο εξάμηνο του 2016/17.

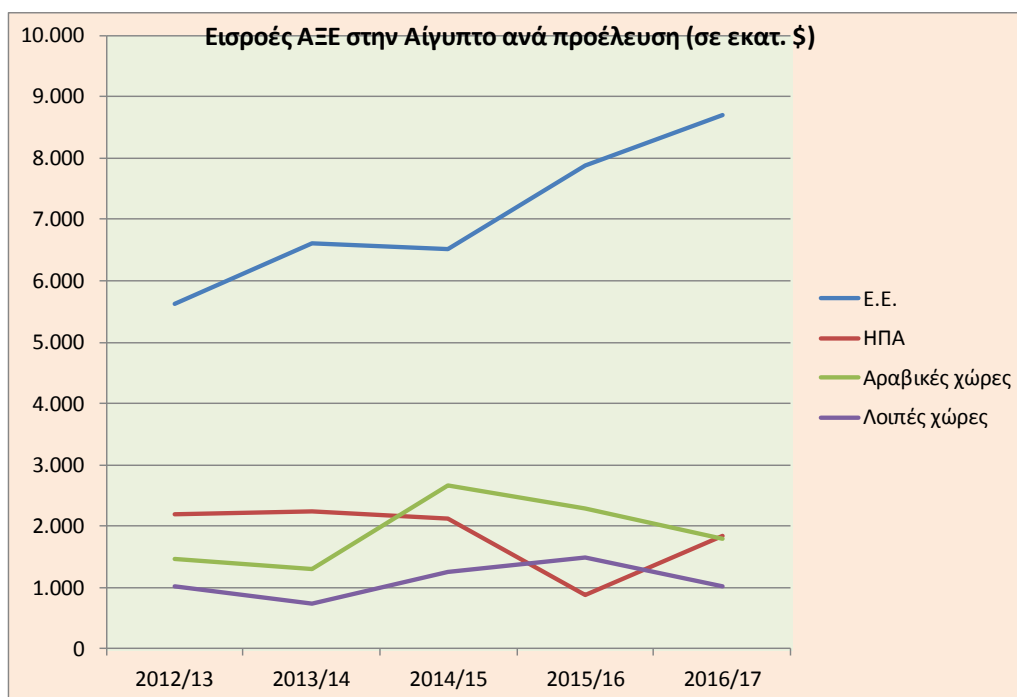
Διάγραμμα 9: Καθαρές άμεσες ξένες επενδύσεις στην Αίγυπτο, 2011-2017

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Διάγραμμα 10: Εισροές ΑΞΕ στην Αίγυπτο ανά προέλευση (2012/17)

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Πίνακας 11α: Εισροές ΑΞΕ στην Αίγυπτο ανά προέλευση

Εισροές ΑΞΕ στην Αίγυπτο ανά προέλευση (σε εκατ. \$)					
	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Σύνολο εισροών ΑΞΕ	10.273,6	10.855,8	12.546,2	12.528,7	13.349,1
Ε.Ε.	5.624,6	6.610,0	6.522,5	7.876,7	8.693,5
ΗΠΑ	2.182,9	2.230,3	2.115,8	883,0	1.832,9
Αραβικές χώρες	1.456,4	1.290,1	2.667,5	2.277,7	1.800,0
Λοιπές χώρες	1.009,7	725,4	1.240,4	1.491,3	1.022,7

ΠΗΓΗ: ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΙΓΥΠΤΟΥ (CBE)

Σε συνολικές εισροές \$13,35 δισ. κορυφαίοι επενδυτές στην Αίγυπτο για το **2016/17** ήταν το **Ηνωμένο Βασίλειο** με \$5,5 δισ. (μερίδιο 41,2%, μείωση 7,4%), το **Βέλγιο** με \$1,99 δισ. (μερίδιο 14,9%, αύξηση 193,1%), οι **ΗΠΑ** με \$1,83 εκατ. (μερίδιο 13,7%, αύξηση 107,6%), τα **ΗΑΕ** με \$836,9 εκατ. (μερίδιο 6,3%, μείωση 37%) και η **Γαλλία** με \$535,8 εκατ. (μερίδιο 4%, αύξηση 113,3%). Ακολούθησαν οι Σ. Αραβία με \$343,7 εκατ. (μερίδιο 2,6%, αύξηση 9,8%), Ολλανδία με \$219,1 εκατ. (μερίδιο 1,6%, μείωση 10,8%), Κατάρ με \$169,4 εκατ. (μερίδιο 1,3%, μείωση 13%), Κίνα με \$150,6 εκατ. (μερίδιο 1,1% , αύξηση 26,2%), Κουβέιτ με \$149,8 εκατ. (μερίδιο 1,1%, αύξηση 13,1%), Ελβετία με \$148,4 εκατ. (μερίδιο 1,1%, αύξηση 16%) και Γερμανία με \$147,6 εκατ. (μερίδιο 1,1%, μείωση 26,7%). **Από την Ελλάδα, το 2016/17** καταγράφηκαν επενδυτικές εισροές μόλις \$600 χιλ., έναντι \$2 εκατ. το 2015/16, \$4,5 εκατ. το 2014/15, \$46,1 εκατ. το 2013/14 και \$18,4 εκατ. το 2012/13.

Επενδύσεις ανά κλάδο 2016/17

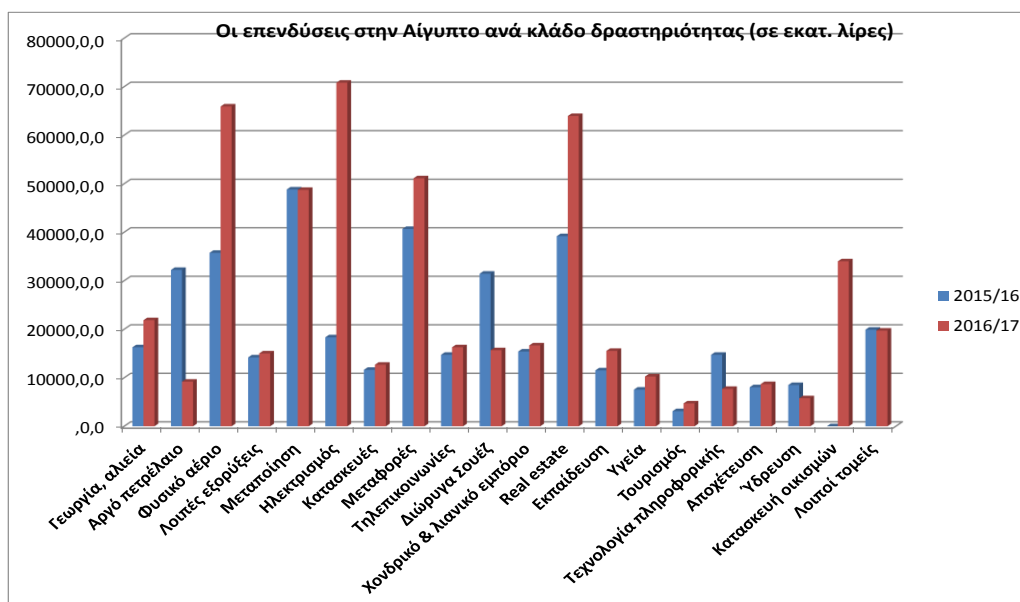
Οι επενδύσεις οικονομικών ετών 2015/16 και 2016/17 ανά κλάδο δραστηριότητας αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα και το διάγραμμα, με τους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας, του φυσικού αερίου, της αγοράς ακινήτων, των μεταφορών και της μεταποίησης να βρίσκονται στην κορυφή της κατάταξης.

Πίνακας 11β: Επενδύσεις στην Αίγυπτο ανά κλάδο δραστηριότητας (2015-2017)

Επενδύσεις στην Αίγυπτο ανά κλάδο δραστηριότητας (2015-2017)	2015/16	2016/17
Γεωργία, αλιεία	16.279,20	21.863,00
Αργό πετρέλαιο	32.227,70	9.196,60
Φυσικό αέριο	35.753,20	65.918,70
Λοιπές εξορύξεις	14.200,00	15.014,90
Μεταποίηση	48.807,40	48.726,00
Ηλεκτρισμός	18.336,30	70.820,50
Κατασκευές	11.630,00	12.683,80
Μεταφορές	40.675,40	51.115,80
Τηλεπικοινωνίες	14.735,00	16.286,40
Διώρυγα Σουέζ	31.447,80	15.675,30
Χονδρικό & λιανικό εμπόριο	15.407,30	16.661,80
Real estate	39.182,00	63.954,80
Εκπαίδευση	11.518,90	15.538,10
Υγεία	7.554,70	10.252,10
Τουρισμός	3.108,80	4.707,40
Τεχνολογία πληροφορικής	14.735,00	7.705,30
Αποχέτευση	8.041,60	8.689,00
Υδρευση	8.496,70	5.781,30
Κατασκευή οικισμών	0,00	34.000,00
Λοιποί τομείς	19.901,90	19.718,20
Σύνολο	392.038,90	514.309,00
Στοιχεία σε εκατ. λίρες		

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Διάγραμμα 11: Οι επενδύσεις στην Αίγυπτο ανά κλάδο δραστηριότητας

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Αιγύπτου (CBE)

Κύριος φορέας υλοποίησης της επενδυτικής πολιτικής της Αιγύπτου είναι η Γενική Αρχή Επενδύσεων (GAFI), όπου λειτουργεί υπηρεσία “one-stop-shop” για τους επενδυτές. Σειρά κινήτρων (αλλά όχι επιχορηγήσεις ή επιδοτήσεις) ισχύουν για την προσέλκυση επενδυτών, ιδίως για τις Ελεύθερες Οικονομικές Ζώνες και Επενδυτικές

Ζώνες. Σε γενικές γραμμές η Αίγυπτος προσφέρει ευνοϊκές συνθήκες για ξένες επενδύσεις και η νομοθεσία δε διαχωρίζει μεταξύ ξένων και Αιγυπτίων επενδυτών, με εξαίρεση ένα περιορισμένο αριθμό (ως επί το πλείστον τομεακών) περιορισμών, όπως π.χ. εξορύξεις και ανάπτυξη κοιτασμάτων όπου απαιτείται ο σχηματισμός κοινοπραξιών. Επιπλέον, σε ορισμένους τομείς η ξένη συμμετοχή επιτρέπεται από το νόμο, αλλά στην πράξη η πρόσβαση στους τομείς αυτούς είναι δυσχερής.

Η επενδυτική νομοθεσία της Αιγύπτου εγγυάται τον επαναπατρισμό κεφαλαίων, το δικαίωμα κατοχής λογαριασμών ξένου συναλλάγματος και την ισότιμη μεταχείριση μεταξύ εγχώριων και αλλοδαπών επενδυτών. Εγγυάται επίσης στους επενδυτές τη μη απαλλοτρίωση και εθνικοποίηση των επενδύσεών τους από το κράτος, ενώ τους προστατεύει από ενδεχόμενες αυθαιρεσίες των κρατικών φορέων. Επίσης, είναι κατοχυρωμένη η μη ανάμειξη των κρατικών αρχών σε ζητήματα προσδιορισμού τιμών και περιθωρίων κέρδους. Ο βασικός επενδυτικός νόμος της Αιγύπτου ήταν μέχρι το Μάιο 2017 ο Ν. 8/1997, ο οποίος ρύθμιζε το καθεστώς των επενδύσεων σε 16 τομείς, με τους επενδυτές να επωφελούνται ειδικών μεταχειρίσεων και κινήτρων σε κλάδους όπως η μεταποίηση και οι υποδομές. Ο κλασικός επενδυτικός νόμος του 1997 προέβλεπε επίσης δικαίωμα ιδιοκτησίας κτιρίων και γης, καθώς και επέκτασης της ακίνητης περιουσίας επενδυτικών εταιρειών, χωρίς διάκριση σχετική με την εθνικότητα ή τον τόπο διαμονής των εταιρών (με την εξαίρεση των ιδιοκτησιακών περιορισμών που υφίστανται για την Χερσόνησο του Σινά, καθώς και άλλες παραμεθόριες περιοχές).

Ο επενδυτικός νόμος του 1997 υποβλήθηκε έκτοτε σε αρκετές τροποποιήσεις. Η αιγυπτιακή κυβέρνηση προώθησε με εντατικούς ρυθμούς, ιδιαίτερα από τα τέλη του 2016, νέο επενδυτικό νόμο με σκοπό την προσέλκυση κυρίως άμεσων ξένων επενδύσεων, που θεωρούνται απαραίτητες για την επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης και την απομάκρυνση του κινδύνου νέας συναλλαγματικής κρίσης. Το Κοινοβούλιο της Αιγύπτου ενέκρινε στις 7 Μαΐου 2017 **το νέο επενδυτικό νόμο (72/2017)**, ο οποίος στη συνέχεια κυρώθηκε στο τέλος Μαΐου από τον Πρόεδρο κ. Al Sisi και δημοσιεύθηκε στην επίσημη εφημερίδα.

Ο νέος επενδυτικός νόμος, πέραν των κινήτρων που προβλέπονταν στην παλαιά νομοθεσία του 1997, καθώς και σε πρόσφατη τροποποιητική νομοθεσία του 2015, εισάγει σειρά νέων κινήτρων –επαναφέροντας και τα φορολογικά κίνητρα- ανάλογα με τη γεωγραφική τοποθεσία και τον κλάδο των επενδυτικών σχεδίων. Η αιγυπτιακή κυβέρνηση εκτιμά ότι ο επενδυτικός νόμος του 2017 πρόκειται με τα σημαντικά φορολογικά και λοιπά κίνητρα που παρέχει να προσελκύσει τα εγχώρια και –κυρίως- ξένα επενδυτικά κεφάλαια που απαιτούνται ώστε η οικονομία της χώρας να περάσει σε ισχυρούς ρυθμούς ανάπτυξης.

Σημειώνεται ότι στη διάρκεια του 2018 έχει τεθεί σε λειτουργία ο πολυαναμενόμενος και πολλάκις ανακοινωθείς ηλεκτρονικός Επενδυτικός Χάρτης της Αιγύπτου, ο οποίος παρέχει ολοκληρωμένη πληροφόρηση σχετικά με τα επενδυτικά σχέδια και τις επενδυτικές ευκαιρίες που υπάρχουν στην αιγυπτιακή επικράτεια, καθώς και τα προσφερόμενα επενδυτικά κίνητρα ανά γεωγραφική περιοχή της χώρας, τα διοικητικά και νομικά απαιτούμενα και τις διαδικασίες για αδειοδότηση και διάθεση κρατικής γης για επενδυτικά σχέδια ανά τη χώρα, τις

διαθέσιμες υποδομές κ.α. Η περιήγηση στον οικείο ιστότοπο, ο οποίος βρίσκεται υπό διαρκή ενημέρωση και είναι δεκτικός προσθηκών και βελτιώσεων μπορεί να πραγματοποιηθεί στην πιο κάτω ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.investinegypt.gov.eg/English/Pages/explore.aspx?map=true>.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο επενδύσεων, την εταιρική και εργασιακή νομοθεσία, τον τραπεζικό τομέα κ.ο.κ. περιέχονται στον Επιχειρηματικό Οδηγό (“Doing Business”) του Γραφείου Ο.Ε.Υ. Καΐρου, αναρτημένου στη διεύθυνση: <http://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/811>.

1.2 Οικονομικές προβλέψεις έτους 2018/19

Η σταδιακή ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας εκτιμάται ότι θα συνεχιστεί τα προσεχή χρόνια, επί τη βάση του υλοποιούμενου επίπνου προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων, αλλά και των κυβερνητικών δεσμεύσεων για προώθηση των επενδύσεων και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, με κινητήριο μοχλό τα νέα μεγάλα αναπτυξιακά έργα. Το σοβαρό πρόβλημα που ταλάνισε την αιγυπτιακή οικονομία το 2016, ήτοι η έλλειψη ξένου συναλλάγματος, φαίνεται ότι έχει αποκατασταθεί πλήρως μετά την απελευθέρωση του καθεστώτος ισοτιμιών της αιγυπτιακής λίρας το Νοέμβριο 2016. Η απελευθέρωση και συνακόλουθη υποτίμηση του νομίσματος επέφεραν στη διάρκεια του 2017 ένα καινούριο, αρκετά οξύ και πιεστικό πρόβλημα, αυτό του εξαιρετικά υψηλού πληθωρισμού, ο οποίος έδειξε, ωστόσο, κατά το δεύτερο ήμισυ του έτους και σε ολόκληρη τη μέχρι τώρα διάρκεια του 2018 τάσεις ραγδαίας αποκλιμάκωσης.

Η αιγυπτιακή κυβέρνηση προβλέπει ότι ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ θα φθάσει το 5,3% έως 5,5% το τρέχον οικονομικό έτος (2017/18), θα επιταχυνθεί το 2018/19 σε 5,8%, με προοπτική να διαμορφωθεί σε άνω του 6% το 2019/20.

Τον Απρίλιο 2018, η Παγκόσμια Τράπεζα αναθεώρησε προς τα άνω τις προβλέψεις της σχετικά με το ρυθμό ανάπτυξης της αιγυπτιακής οικονομίας κατά το οικονομικό έτος 2017/18, εκτιμώντας τον σε 5%. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας, οι αναπτυξιακοί ρυθμοί της Αιγύπτου πρόκειται να αυξηθούν περαιτέρω σταδιακά και να φθάσουν το 5,8% κατά το οικονομικό έτος 2019/20. Η ενίσχυση των αναπτυξιακών ρυθμών αναμένεται να τροφοδοτηθεί από την ελαφρά ενίσχυση της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων, καθώς και από τη σταδιακή επανάκαμψη των εξαγωγών. Ο δείκτης πληθωρισμού τοποθετείται εξάλλου στο 14% για το οικονομικό έτος 2018/19 και στο 12% για το έτος 2019/20. Το δημοσιονομικό έλλειμμα τρέχοντος οικονομικού έτους εκτιμάται από την Παγκόσμια Τράπεζα ότι θα αντιπροσωπεύει 9,8% του ΑΕΠ –κυρίως εξαιτίας υψηλότερων των αρχικά αναμενόμενων διεθνών τιμών πετρελαίου, πληρωμών τόκων, αλλά και συναλλαγματικών ισοτιμιών- ενώ το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών εκτιμάται πως θα ανέλθει σε 4,9% του ΑΕΠ το οικονομικό έτος 2017/18, έναντι 6,6% το έτος 2016/17.

Επιπλέον, το ΔΝΤ προβλέπει ρυθμό ανάπτυξης της αιγυπτιακής οικονομίας κατά το τρέχον οικονομικό έτος τάξεως του 5,2%, έναντι προηγούμενης εκτίμησης στο 4,8%. Για το προσεχές οικονομικό έτος (2018/19) το ΔΝΤ προβλέπει ρυθμό ανάπτυξης

5,5%, ελαφρώς κατώτερο των προβλέψεων της αιγυπτιακής κυβέρνησης. Αναφορικά με τον πληθωρισμό, το ΔΝΤ εκτιμά μέσο δείκτη για το τρέχον οικονομικό έτος στο 20,1% και για το έτος 2018/19 στο 13%, ενώ το Ταμείο αναμένει ότι το αιγυπτιακό έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών θα αντιπροσωπεύει το 4,4% του ΑΕΠ κατά το τρέχον οικονομικό έτος και το 3,9% κατά το επόμενο (2018/19). Αντιθέτως, σοβαρή οπισθέλκουσα για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας αποτελεί ο συνεχιζόμενος υψηλός ρυθμός αύξησης του πληθυσμού, για την αντιμετώπιση της οποίας η κυβέρνηση σχεδιάζει κατ' αρχάς ειδική ενημερωτική εκστρατεία.

1.3 Οικονομικές σχέσεις Αιγύπτου

1.3.1 Αίγυπτος - ΠΟΕ

Η Αίγυπτος είναι μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου από το 1995.

1.3.2 Αίγυπτος - Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι διμερείς πολιτικές σχέσεις είναι πολύ καλές. Οι εμπορικές σχέσεις μεταξύ Ε.Ε. και Αιγύπτου διέπονται από τη Συμφωνία Σύνδεσης, η οποία υπεγράφη το 2001 και εφαρμόζεται από το 2004. Η συμφωνία προβλέπει την εκατέρωθεν δασμολογική απελευθέρωση των **βιομηχανικών προϊόντων** (σταδιακή κατάργηση δασμών έως το 2019). Από τον Ιούνιο 2010 ετέθη σε ισχύ η εκατέρωθεν δασμολογική απελευθέρωση για την συντριπτική πλειονότητα των **αγροτικών προϊόντων**. Από την έναρξη ισχύος της Συμφωνίας Σύνδεσης, το διμερές εμπόριο Ε.Ε. - Αιγύπτου έχει υπερδιπλασιαστεί, περισσότερο προς όφελος των κρατών μελών της Ε.Ε.

Για περισσότερες πληροφορίες για την εν λόγω Συμφωνία οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επισκεφθούν την ιστοσελίδα της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Αίγυπτο (https://eeas.europa.eu/delegations/egypt_en), για δε τους ισχύοντες δασμούς την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (<http://madb.europa.eu/madb/indexPubli.htm>).

Παράλληλα η Αίγυπτος είναι λήπτρια μεγάλης έκτασης ευρωπαϊκής αναπτυξιακής βοήθειας. Κατά την περίοδο 2007-2013, η χώρα έλαβε ευρωπαϊκή αναπτυξιακή βοήθεια ύψους €1 δισ., στο πλαίσιο του σχήματος "European Neighbourhood & Partnership Instrument". Η τρέχουσα διμερής αναπτυξιακή βοήθεια από την Ε.Ε., που ανέρχεται σε €1,3 δισ., αφορά επιχορηγήσεις διαφόρων δράσεων με έμφαση στην οικονομική, κοινωνική και ανθρώπινη ανάπτυξη. Στην περίοδο 2014-2016, η διμερής αναπτυξιακή βοήθεια της Ε.Ε. προς την Αίγυπτο ανήλθε σε €320 εκατ. μέσω του σχήματος "European Neighbourhood Instrument", ενώ το 2017 η κοινοτική αναπτυξιακή βοήθεια ανήλθε σε €100 εκατ. Στη διάρκεια του 2017 εγκρίθηκε ο κοινός προγραμματισμός αναπτυξιακών δράσεων Ε.Ε. στην Αίγυπτο για την περίοδο 2017-2020 ("Single Support Framework"), που θα παράσχει χρηματοδοτήσεις στην Αίγυπτο ύψους μεταξύ €432 εκατ. και €528 εκατ., με έμφαση σε έργα εκσυγχρονισμού της κοινωνίας, κοινωνικής ανάπτυξης και προστασίας, ενίσχυσης του συστήματος διακυβέρνησης και των δημοκρατικών θεσμών, καθώς και ανάπτυξης βιώσιμων ενεργειακών πηγών και προστασίας του περιβάλλοντος.

Επιπλέον, η Ε.Ε. παρέχει στην Αίγυπτο χρηματοδοτήσεις, από κοινού με δανειακές διευκολύνσεις από ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά όργανα και συνεισφορές του αιγυπτιακού κράτους ("blending operations"), που κατευθύνονται σε μεγάλης

κλίμακας επενδυτικά έργα στην χώρα. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ευρ. Επιτροπής, το σύνολο των δεσμευμένων ευρωπαϊκών κονδυλίων αναπτυξιακής βοήθειας προς την Αίγυπτο υπό τη μορφή τόσο επιχορηγήσεων όσο και δανείων, είτε από κράτη μέλη ή από ευρωπαϊκά όργανα και χρηματοδοτικούς οργανισμούς, ανέρχεται σε πλησίον των €11 δισ.

1.3.3 Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΜΕ ΧΩΡΕΣ ΕΦΤΑ

Η Αίγυπτος διαθέτει από το 2007 σε ισχύ συμφωνία ελευθέρου εμπορίου με τις χώρες ΕΦΤΑ (Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία, Ελβετία).

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΜΕ ΧΩΡΕΣ MERCOSUR

Η Αίγυπτος έχει υπογράψει συμφωνία ελευθέρου εμπορίου με τις χώρες MERCOSUR το 2010, η οποία τέθηκε σε ισχύ τον Σεπτέμβριο 2017, κατόπιν της κύρωσής της από την Αργεντινή.

ΣΥΜΦΩΝΙΑ AGADIR (ΙΟΡΔΑΝΙΑ, ΜΑΡΟΚΟ, ΤΥΝΗΣΙΑ)

Συμφωνία ελευθέρου εμπορίου (υπεγράφη το 2004, σε ισχύ από το 2006). Η ολοκλήρωση της συμφωνίας συνδέεται με τη δημιουργία ευρω-μεσογειακής ζώνης ελευθέρου εμπορίου, καθώς εμπεριέχει ρυθμίσεις για διμερή και διαγώνια συσσώρευση (www.agadiragreement.org).

ΣΥΜΦΩΝΙΑ GREATER ARAB FREE-TRADE AREA

Συμφωνία ελευθέρου εμπορίου μεταξύ των χωρών-μελών του Αραβικού Συνδέσμου (υπεγράφη το 1997, σε ισχύ από το 1998). Αρμόδιο για την εφαρμογή της συμφωνίας είναι το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο του Αραβικού Συνδέσμου (www.arableagueonline.org).

ΚΟΙΝΗ ΑΓΟΡΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΦΡΙΚΗΣ (COMESA)

Συμφωνία ελευθέρου εμπορίου μεταξύ 20 αφρικανικών κρατών η οποία προβλέπει την, μελλοντική, υιοθέτηση κοινού εξωτερικού δασμολογίου (η Αίγυπτος έγινε μέλος το 1998, www.comesa.int).

ΣΥΜΦΩΝΙΑ QIZ (QUALIFIED INDUSTRIAL ZONES)

Τριμερής συμφωνία ΗΠΑ-Αιγύπτου-Ισραήλ (υπεγράφη το 2004, σε ισχύ από το 2005) βάσει της οποίας εταιρείες εγκατεστημένες σε Ειδικές Βιομηχανικές Ζώνες (Qualifying Industrial Zones) στην Αίγυπτο δύνανται να εξαγουν κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα στις ΗΠΑ άνευ δασμών και ποσοστώσεων, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά ενσωματώνουν εισροές ισραηλινής προέλευσης σε προκαθορισμένο ποσοστό (10,5%) (www.qizegypt.gov.eg).

ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Με Λιβύη (1991), Συρία (1991), Τυνησία (1999), Μαρόκο (1999), Λίβανο (1999), Ιορδανία (1999), Ιράκ (2001), Τουρκία (2007).

ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ-ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Η Αίγυπτος έχει υπογράψει Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας με 59 χώρες συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδος και Διμερείς Συμφωνίες Προστασίας και Προώθησης Επενδύσεων με 100 χώρες.

1.3.4 Συμμετοχή σε διεθνή φόρα και ομάδες χωρών

ABEDA, AfDB, AFESD, AMF, AU, BSEC, CAEU, CD, CICA, COMESA, D-8, EBRD, FAO, G-15, G-24, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, LAS, MIGA, MINURSO, MINUSMA, MONUSCO, NAM, OAPEC, OAS, OIC, OIF, OSCE, PCA, UN, UNAMID, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNMISS, UNOCI, UNRWA, UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO, WTO

2 Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Αιγύπτου

2.1 Διμερές εμπόριο

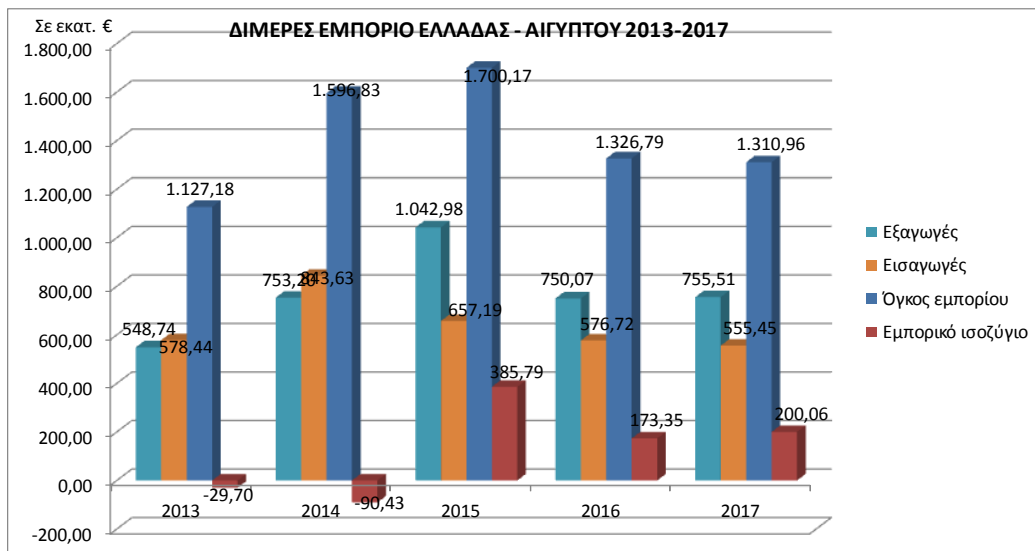
2.1.1 Εμπόριο αγαθών

Πίνακας 12: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Αιγύπτου (σε €)

	2013	2014	2015	2016	2017	% 2016/17
Εξαγωγές αγαθών	548.740.889	753.198.240	1.042.983.583	750.067.857	755.513.872	0,7%
Εισαγωγές αγαθών	578.443.555	843.633.466	657.191.494	576.719.374	555.449.884	-3,7%
Όγκος εμπορίου	1.127.184.444	1.596.831.706	1.700.175.077	1.326.787.231	1.310.963.756	-1,2%
Εμπορικό ισοζύγιο	-29.702.666	-90.435.226	385.792.089	173.348.483	200.063.988	15,4%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία έτους 2017 είναι προσωρινά.

Διάγραμμα 12: Διμερές εμπόριο Ελλάδας-Αιγύπτου 2013-2017

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία έτους 2017 είναι προσωρινά.

Σημειώνεται ότι κατά την περίοδο 2007-2017 ο όγκος του διμερούς εμπορίου κατέγραψε πολύ σημαντική αύξηση (υπερτριπλασιασμός) η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των ελληνικών εξαγωγών (+568%) και δευτερευόντως στην θετική πορεία των αιγυπτιακών εξαγωγών (+76,8%). Παρατηρείται επίσης, ότι η μεγαλύτερη άνοδος του ελληνο-αιγυπτιακού εμπορίου σημειώθηκε από το 2011 και εντεύθεν, όταν η μεν Ελλάδα εισέρχεται σε οικονομική ύφεση, η δε Αίγυπτος σε περίοδο ανακοπής του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης.

Πίνακας 13: Ελληνικές εξαγωγές στην Αίγυπτο – μεγάλες κατηγορίες (€ εκατ.)

Κατηγορία προϊόντων κατά 2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2016		2017		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Ορυκτά καύσιμα (27)	578,71	77,1	585,92	77,5	+1,25%
Βαμβάκι (52)	55,42	7,4	63,94	8,5	+15,37%
Καρποί & φρούτα βρώσιμα (08)	20,95	2,8	13,52	1,8	-35,47%
Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες & μηχανές (84)	11,07	1,5	8,90	1,2	-19,60%
Πλαστικές ύλες & τεχνουργήματα (39)	6,13	0,8	8,41	1,1	+37,19%
Όργανα & συσκευές οπτικής, μέτρησης & ελέγχου (90)	2,10	0,3	8,21	1,1	+290,95%
Καπνά & υποκατάστατα (24)	14,45	1,9	7,93	1,1	-45,12%
Διάφορα προϊόντα των χημικών βιομηχανιών (38)	6,15	0,8	6,70	0,9	+8,94%
Χυτοσίδηρος, σίδηρος & χάλυβας (72)	2,74	0,4	6,45	0,8	+135,40%
Παρασκευάσματα λαχανικών & φρούτων (20)	4,94	0,7	4,93	0,6	-0,20%
Λοιπές κατηγορίες	47,41	6,3	40,60	5,4	-14,35%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία έτους 2017 είναι προσωρινά.

Πίνακας 14: Ελληνικές εξαγωγές στην Αίγυπτο – κυριότερα προϊόντα (€ εκατ.)

Κατηγορία προϊόντων κατά 4ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2016		2017		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
2710 (Λάδια από πετρέλαιο / ασφαλτούχα ορυκτά)	492.015.902	65,60%	498.922.467	66,04%	+1,40%
5201 (Βαμβάκι, μη λαναρισμένο / ούτε χτενισμένο)	55.425.132	7,39%	63.943.907	8,46%	+15,37%
2711 (Αέρια πετρελαίου & αέριοι υδρογονάνθρακες)	34.831.901	4,64%	58.586.811	7,75%	+68,20%
2713 (Οπτάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, ασφαλτος)	51.863.560	6,91%	28.409.735	3,76%	-45,22%
0808 (Μήλα, αχλάδια & κυδώνια, νωπά)	17.404.312	2,32%	11.502.091	1,52%	-33,91%
9013 (Διατάξεις με υγρούς κρυστάλλους)	336.104	0,04%	7.870.725	1,04%	+2.241,75%
2402 (Πούρα, πουράκια & τσιγάρα)	11.073.961	1,48%	6.626.321	0,88%	-40,16%
3924 (Πιατικά, άλλα είδη νοικοκυριού, είδη υγιεινής και καλλωπισμού, από πλαστικές ύλες)	1.777.425	0,24%	4.160.110	0,55%	+134,05%
4810 (Χαρτί και χαρτόνια επιχρισμένα με καολίνη)	5.716.438	0,76%	3.984.646	0,53%	-30,29%
2503 (Θείο κάθε είδους)	1.226.197	0,16%	3.748.174	0,50%	+205,67%
2008 (Καρποί και φρούτα παρασκευασμένα ή διατηρημένα)	3.875.657	0,52%	3.664.328	0,49%	-5,45%
7210 (Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο / χάλυβα, με πλάτος >= 600 mm), επενδυμένα	2.610.458	0,35%	3.633.953	0,48%	+39,21%
2901 (Υδρογονάνθρακες άκυκλοι)	0	0,00%	2.978.589	0,39%	∅
3204 (Χρωστικές ύλες συνθετικές οργανικές)	3.268.200	0,44%	2.882.486	0,38%	-11,80%
7207 (Ημιτελή προϊόντα από σίδηρο / χάλυβα)	0	0,00%	2.392.039	0,32%	∅
8507 (Ηλεκτρικοί συσσωρευτές)	654.755	0,09%	2.334.760	0,31%	+256,59%
2618 (Σκουριές υφιακίων)	2.246.484	0,30%	2.326.500	0,31%	+3,56%
8409 (Μέρη για εμβολοφόρους κινητήρες εσωτερικής καύσης)	2.351.909	0,31%	2.235.560	0,30%	-4,95%
3816 (Τσιμέντα και παρόμοιες πυρίμαχες συνθέσεις)	1.581.341	0,21%	2.213.943	0,29%	+40,00%
3923 (Είδη μεταφοράς / συσκευασίας, από πλαστικές ύλες)	2.452.657	0,33%	2.114.182	0,28%	-13,80%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία έτους 2017 είναι προσωρινά.

Πίνακας 15: Ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο – μεγάλες κατηγορίες (€ εκατ.)

Κατηγορία προϊόντων κατά 2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2016		2017		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Ορυκτά καύσιμα (27)	447,65	77,6	374,97	67,5	-16,24%
Λιπάσματα (31)	43,10	7,5	44,24	8,0	+2,65%
Λαχανικά, φυτά, ρίζες, κόνδυλοι, βρώσιμα (07)	18,19	3,1	32,35	5,8	+77,84%
Οργανικά χημικά (29)	14,43	2,5	28,24	5,1	+95,70%
Πλαστικές ύλες & τεχνουργήματα (39)	11,50	2,0	17,52	3,1	+52,35%
Ορυκτά πετρώματα, τσιμέντα (25)	6,64	1,1	8,27	1,5	+24,55%
Χυτοσίδηρος, σίδηρος & χάλυβας (72)	2,82	0,5	7,47	1,3	+164,89%
Παρασκευάσματα λαχανικών & φρούτων (20)	3,01	0,5	5,28	0,9	+75,42%
Ανόργανα χημικά (28)	0,53	0,09	4,00	0,7	+654,72%
Άλλα έτοιμα υφαντουργικά είδη (63)	3,51	0,6	3,98	0,7	+13,39%
Λοιπές κατηγορίες	25,34	4,4	29,13	5,2	+14,96%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία έτους 2017 είναι προσωρινά.

Πίνακας 16: Ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο – κυριότερα προϊόντα (σε €)

Κατηγορία προϊόντων κατά 4ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2016		2017		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
2709 (Λάδια ακατέργαστα από πετρέλαιο / ασφαλτούχα ορυκτά)	411.817.536	71,41%	336.306.579	60,55%	-18,34%
3102 (Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά αζωτούχα)	39.282.910	6,81%	42.505.302	7,65%	+8,20%
2905 (Αλκοόλες άκυκλες και τα παράγωγά τους)	14.429.729	2,50%	28.239.692	5,08%	+95,70%
0701 (Πατάτες, νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη)	14.502.087	2,51%	27.882.665	5,02%	+92,27%
2710 (Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά)	31.331.099	5,43%	27.210.394	4,90%	-13,15%
3901 (Πολυμερή του αιθυλενίου σε αρχικές μορφές)	4.885.041	0,85%	11.705.555	2,11%	+139,62%
2711 (Αέρια πετρελαίου & αέριοι υδρογονάνθρακες)	4.380.670	0,76%	10.631.160	1,91%	+142,68%
7210 (Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο / χάλυβα, με πλάτος >= 600 mm), επενδυμένα	2.498.869	0,43%	4.974.674	0,90%	+99,08%
2005 (Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι)	2.363.920	0,41%	4.436.946	0,80%	+87,69%
6302 (Πανικά κρεβατιού, τραπεζιού κλπ. από ύφασμα)	3.083.896	0,53%	3.505.016	0,63%	+13,66%
2501 (Αλάτι, επιτραπέζιο και μετουσιωμένο αλάτι)	3.057.354	0,53%	3.488.072	0,63%	+14,09%
0710 (Λαχανικά κατεψυγμένα)	3.095.286	0,54%	3.390.560	0,61%	+9,54%
2505 (Άμμος φυσική κάθε είδους, έστω και χρωματισμένη)	3.183.610	0,55%	2.653.765	0,48%	-16,64%
2815 (Υδροξείδια & υπεροξείδια νατρίου, καλίου)	0	0,00%	2.501.068	0,45%	∅
3817 (Αλκυλοβενζόλια και αλκυλοναφθαλένια σε μείγματα)	514.253	0,09%	2.419.227	0,44%	+370,44%
3904 (Πολυμερή του χλωριούχου βινυλίου σε αρχικές μορφές)	1.351.159	0,23%	1.940.056	0,35%	+43,58%
2303 (Κατάλοιπα αμυλοποιίας, υπολείμματα ζαχαροκάλαμου)	1.011.402	0,18%	1.901.017	0,34%	+87,96%
7208 (Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, με πλάτος >= 600 mm), μη επενδυμένα	0	0,00%	1.700.482	0,31%	∅
7801 (Μόλυβδος σε ακατέργαστη μορφή)	68.810	0,01%	1.449.184	0,26%	+2.006,07%
4107 (Δέρματα χοιροειδών, ερπετών και άλλων ζώων)	2.150.606	0,37%	1.234.215	0,22%	-42,61%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία έτους 2017 είναι προσωρινά.

A. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΕΛΣΤΑΤ):

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα ελληνικά προσωρινά στατιστικά στοιχεία (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) τα οποία επεξεργάστηκε το Γραφείο μας, η αξία των ελληνικών εξαγωγών προς Αίγυπτο κατά το έτος 2017 ανήλθε σε €755,51 εκατ., ελαφρά αυξημένη κατά 0,7% σε σύγκριση με το 2016, όταν είχε ανέλθει σε €750,07 εκατ. Από την άλλη πλευρά, οι ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο έφθασαν το 2017 τα €555,45 εκατ., μειωμένες κατά 3,7% έναντι του 2016, όταν είχαν ανέλθει σε €576,72 εκατ. Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα προσωρινά στατιστικά στοιχεία έτους 2017, η Αίγυπτος κατατάσσεται 11^η μεταξύ των κυριότερων αποδεκτών εξαγωγών ελληνικών προϊόντων, απορροφώντας ποσοστό 2,62% των συνολικών ελληνικών εξαγωγών, ενώ από την άλλη πλευρά κατατάσσεται 21^η μεταξύ των προμηθευτριών χωρών της Ελλάδας, με μερίδιο 1,1% επί των συνολικών ελληνικών εισαγωγών.

Το διμερές εμπορικό ισοζύγιο κατά το έτος 2017 που έφτασε τα €200,06 εκατ., παρουσίασε πλεόνασμα για την Ελλάδα, αυξημένο κατά 15,4% έναντι του 2016 (είχε ανέλθει σε €173,35 εκατ.). Κατά την ίδια ως άνω περίοδο, ο διμερής όγκος συναλλαγών εμφανίστηκε ελαφρά μειωμένος κατά 1,2% (στα €1,31 δισ., έναντι €1,33 δισ. το 2016).

Τις ελληνικές εξαγωγές προς Αίγυπτο του έτους 2017 χαρακτήρισαν ορισμένες ανακατατάξεις στην ομάδα των κύριων κατηγοριών εξαγόμενων προϊόντων καθώς και σημαντικές αυξομειώσεις στις αξίες και τις ποσότητες κάποιων εξαχθέντων προϊόντων. Συγκεκριμένα, μεταξύ των κορυφαίων ελληνικών εξαγωγών κατά το 2017 εμφανίστηκαν 2 κατηγορίες που δεν εμφανίζονταν το 2016, και συγκεκριμένα οι: **Κ.Δ.2901 (άκυκλοι υδρογονάνθρακες)** με εξαγωγές €2,98 εκατ. και **Κ.Δ.7207 (ημιτελή προϊόντα σιδήρου / χάλυβα)** με εξαγωγές €2,39 εκατ. Επιπλέον, στη διάρκεια του 2017 μειώθηκαν σημαντικά οι εξαγωγές μας σε ορισμένες κατηγορίες προϊόντων με αξιόλογα επίπεδα αξιών το 2016. Αναφέρουμε χαρακτηριστικά τις εξής περιπτώσεις: (α) *Κ.Δ.1101 (αλεύρια σιταριού)* με μηδενικές εξαγωγές το 2017 έναντι εξαγωγών €5,89 εκατ. το 2016, (β) *Κ.Δ.1507 (σογιέλαιο)* με μηδενικές εξαγωγές το 2017 έναντι εξαγωγών €2,18 εκατ. το 2016, (γ) *Κ.Δ.8426 (ναυτικά βαρούλκα φορτώσεως)* με μηδαμινές εξαγωγές το 2017 έναντι εξαγωγών €1,71 εκατ. το 2016, (δ) *Κ.Δ.0301 (ζωντανά ψάρια)* με μηδενικές εξαγωγές το 2017 έναντι €997 χιλ. το 2016, (ε) *Κ.Δ.8302 (σιδηρικά και παρόμοια είδη από κοινά μέταλλα)* με εξαγωγές €261 χιλ. το 2017 έναντι €837 χιλ. το 2016 και (στ) *Κ.Δ.9028 (μετρητές αερίων, υγρών ή ηλεκτρισμού)* με μηδαμινές εξαγωγές το 2017 έναντι €768 χιλ. το 2016.

Με κριτήριο την αξία στις κυριότερες κατηγορίες εξαγόμενων προϊόντων και με βάση την ταξινόμηση τετραψήφιων κωδικών δασμολογίου, **αξιόλογες αυξήσεις** το 2017 εμφάνισαν οι εξαγωγές μας σε **πετρελαιοειδή & αέριο** (λάδια από πετρέλαιο-Κ.Δ.2710 αύξηση 1,4%, αέρια πετρελαίου- Κ.Δ.2711 αύξηση 68,2%), σε **βαμβάκι μη λαναρισμένο / χτενισμένο** (Κ.Δ.5201-αύξηση 15,4%), σε **διατάξεις υγρών κρυστάλλων-λέιζερ** (Κ.Δ. 9013, εξαγωγές €7,87 εκατ. έναντι μόλις €336 χιλ. το 2016), σε **πιατικά & είδη οικιακής χρήσης από πλαστικές ύλες** (Κ.Δ.3924-αύξηση 134%), σε **θείο** (Κ.Δ.2503-αύξηση 205,7%), σε **πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο-χάλυβα** (Κ.Δ.7210-αύξηση 39,2%), σε **ηλεκτρικούς συσσωρευτές** (Κ.Δ.8507-αύξηση 256,6%), σε **σκουριές υψικαμίνων** (Κ.Δ.2618-αύξηση 3,6%), σε **πυρίμαχα**

τσιμέντα & κονιάματα (Κ.Δ.3816-αύξηση 40%), σε **αντικροτικά / ανασχετικά οξειδωσης** (Κ.Δ.3811-αύξηση 28,9%), σε **εντομοκτόνα / ζιζανιοκτόνα** (Κ.Δ.3808-αύξηση 10,1%) και σε **συσκευές για θερμική επεξεργασία υλών** (Κ.Δ.8419- αύξηση 125,2%).

Αντιθέτως, **μειώσεις** σημείωσαν οι εξαγωγές μας **κοκ από πετρέλαιο** (Κ.Δ.2713-μείωση 45,2%), **μήλων / αχλαδιών / κυδωνιών** (Κ.Δ.0808-μείωση 33,9%), **τσιγάρων & πούρων** (Κ.Δ.2402-μείωση 40,2%), **χαρτιού / χαρτονιών επιχρισμένων με καολίνη** (Κ.Δ.4810-μείωση 30,3%), **παρασκευασμάτων φρούτων & λαχανικών** (Κ.Δ.2008, μείωση 5,5%), **οργανικών χρωστικών υλών** (Κ.Δ.3204, μείωση 11,8%), **μερών για κινητήρες εσωτερικής καύσης** (Κ.Δ.8409, μείωση 5%), **ειδών συσκευασίας από πλαστικές ύλες** (Κ.Δ.3923, μείωση 13,8%), **βιβλίων & εντύπων** (Κ.Δ.4901, μείωση 0,5%) και **κολοφωνίων & ρητινικών οξέων** (Κ.Δ.3806-μείωση 27,5%).

Από πλευράς **ποσοτήτων** στις κύριες κατηγορίες ελληνικών εξαγόμενων προϊόντων, αυξήσεις σημειώθηκαν στο **βαμβάκι** (Κ.Δ.5201, +8,3%), στα **αέρια πετρελαίου** (Κ.Δ.2711, +22,3%), στις **διατάξεις υγρών κρυστάλλων-λέιζερ** (Κ.Δ. 9013, +3.416%), στα **πιατικά & είδη οικιακής χρήσης από πλαστικές ύλες** (Κ.Δ.3924, +180,3%), στο **θείο** (Κ.Δ.2503, +132,5%) και στα **πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο-χάλυβα** (Κ.Δ 7210, +21,9%). Μειώσεις καταγράφηκαν, αντίστοιχα, στις ποσότητες εξαγωγών μας **λαδιών από πετρέλαιο** (Κ.Δ.2710, -22,3%), **κοκ από πετρέλαιο** (Κ.Δ.2713, -69,9%), **μήλων / αχλαδιών / κυδωνιών** (Κ.Δ.0808, -34,3%), **τσιγάρων & πούρων** (Κ.Δ 2402, -39,7%), **χαρτιού / χαρτονιών επιχρισμένων με καολίνη** (Κ.Δ.4810, -33,5%), **παρασκευασμάτων φρούτων & λαχανικών** (Κ.Δ.2008, -5,7%) και **οργανικών χρωστικών υλών** (Κ.Δ.3204, -21,2%).

Όσον αφορά τις **αιγυπτιακές εξαγωγές προς Ελλάδα**, παρατηρούμε ότι, **παρά τη συνολική ελαφρά μείωση αυτών το 2017, σχεδόν σε όλες τις κορυφαίες τετραψήφιες δασμολογικές κλάσεις σημειώθηκε άνοδος των αξιών**, με εξαίρεση τα ακατέργαστα λάδια πετρελαίου (Κ.Δ.2709-μείωση 18,3%), τα λάδια από πετρέλαιο & ασφαλούχα ορυκτά (Κ.Δ.2710-μείωση 13,1%) και τη φυσική άμμο (Κ.Δ.2505-μείωση 16,6%).

B. ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (CAPMAS):

Σύμφωνα με τα πρόσφατα δημοσιευθέντα αιγυπτιακά προσωρινά στατιστικά στοιχεία (CAPMAS) τα οποία επεξεργάστηκε το Γραφείο μας, **η αξία σε δολάρια των ελληνικών εξαγωγών προς Αίγυπτο κατά το 2017 ανέρχεται σε \$507,39 εκατ. (έναντι \$999,14 εκατ. το 2016) εμφανιζόμενη μειωμένη κατά 49,2% έναντι του 2016**. Αντίστοιχα, **η αξία των ελληνικών εξαγωγών προς την Αίγυπτο σε τοπικό νόμισμα (Αιγυπτιακές λίρες), το 2017 εμφανίζεται μειωμένη έναντι του 2016 κατά 11,4% (1,17 δισ. λίρες), φθάνοντας σε 9,035 δισ. λίρες από 10,203 δισ. λίρες το 2016**. Επισημαίνεται ότι για το έτος 2017, θεωρούμε ότι εκ των βασικών αιτιών της αναθεώρησης προς τα κάτω / υποεκτίμησης της δολλαριακής αξίας των αιγυπτιακών εισαγωγών από την Ελλάδα υπήρξε η σοβαρή διολίσθηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της αιγυπτιακής λίρας προς το δολλάριο, ένεκα της απελευθέρωσης του συναλλαγματικού καθεστώτος της λίρας από το Νοέμβριο 2016. Η εν λόγω συναλλαγματική μεταβολή έχει ως συνέπεια την προβολή μη αντιπροσωπευτικής εικόνας για το επίπεδο των εμπορευματικών συναλλαγών με

μέτρο την αξία τους σε δολάρια προκειμένου για διαχρονικές συγκρίσεις, δεδομένου ότι από το έτος 2017 ανέκυψε αυτόματος υποδιπλασιασμός της αντίστοιχης αξίας σε συνάλλαγμα έναντι αυτής σε τοπικό νόμισμα. Γι' αυτό πιστεύουμε ότι είναι περισσότερο χρηστική για την ανάλυση η σύγκριση των μεγεθών σε τοπικό νόμισμα, ως περισσότερο -αν και όχι απολύτως- αντιπροσωπευτική της πραγματικότητας. Από την άλλη πλευρά, η περαιτέρω εκτίμηση της κίνησης των συναλλαγών δεν μπορεί παρά να αξιολογηθεί στη βάση της διαμορφωθείσας πραγματικότητας μετά την θέση του τοπικού νομίσματος σε ελεύθερη διακύμανση. Συνεπώς, θα χρειαστεί να συνεκτιμώνται και οι δύο προσεγγίσεις προκειμένου να αποκτάται μια κατά το μάλλον ρεαλιστική εικόνα της κατάστασης. Στον πίνακα 2 του στατιστικού παραρτήματος του παρόντος (Κεφ.4.1) παραθέτουμε στοιχεία της CAPMAS για τις κορυφαίες κατηγορίες ελληνικών εξαγόμενων προϊόντων προς την Αίγυπτο -σε ταξινόμηση διψήφιων κωδικών δασμολογίου- όσον αφορά τις αξίες τους σε δολάρια, άνω του \$1 εκατ., καθώς και τις ποσότητες, κατά τα έτη 2016 και 2017.

Κατόπιν ανάλυσης των στατιστικών στοιχείων της αιγυπτιακής υπηρεσίας όσον αφορά τις κύριες διψήφιες κατηγορίες των ελληνικών εξαγωγών, επισημαίνουμε τις **μειώσεις το 2017** στις αξίες εξαγωγών μας **ορυκτών καυσίμων** (κεφάλαιο 27, -60,6%), **φρούτων** (κεφάλαιο 08, -43,4%), **προϊόντων καπνού** (κεφάλαιο 24, -63,6%), **μηχανολογικού εξοπλισμού** (κεφάλαιο 84, -23,6%), **προϊόντων χαρτιού** (κεφάλαιο 48, -39%), **παρασκευασμάτων λαχανικών & φρούτων** (κεφάλαιο 20, -9,1%), **μεταφορικού εξοπλισμού & εξαρτημάτων** (κεφάλαιο 87, -48,9%), **διαφόρων χημικών προϊόντων** (κεφάλαιο 38, -17,6%), **βαφών και δεψικών εκχυλισμάτων** (κεφάλαιο 32, -8,7%), **προϊόντων εκδοτικών οίκων** (κεφάλαιο 49, -34,3%), **παρασκευασμάτων δημητριακών** (κεφάλαιο 19, -77,8%) και **επίπλων / φωτιστικών** (κεφάλαιο 94, -8,4%). Από την άλλη πλευρά, διαπιστώνουμε **το 2017 αυξήσεις** στις αξίες των ελληνικών εξαγωγών προς Αίγυπτο στις κατηγορίες **βάμβακος** (κεφάλαιο 52, +6%), **πλαστικών υλών & προϊόντων** (κεφάλαιο 39, +81%), **σιδήρου & χάλυβα** (κεφάλαιο 72, +123,8%), **φαρμακευτικών προϊόντων** (κεφάλαιο 30, +1.006%), **ορυκτών & τσιμέντων** (κεφάλαιο 25, +112,6%), **ηλεκτρολογικού εξοπλισμού & μερών** (κεφάλαιο 85, +62,9%) και **ζωοτροφών** (κεφάλαιο 23, +35,7%).

Σημειωτέον ότι τα αιγυπτιακά στοιχεία καταγράφουν, πέραν των εμφανιζόμενων στον ανωτέρω πίνακα στοιχείων επί των κυριότερων κατηγοριών ελληνικών εξαγωγών προς Αίγυπτο, μεγάλες **μειώσεις** των εξαγωγών μας ειδών από **αλουμίνιο** (κεφάλαιο 76, -83,2%, από \$2,75 εκατ. το 2016 σε \$463 χιλ. το 2017), **φυτικών & ζωικών λιπών και ελαίων** (κεφάλαιο 15, -91,2%, από \$2,32 εκατ. το 2016 σε \$204 χιλ. το 2017), **προϊόντων αλευροποιίας** (κεφάλαιο 11, -100%, από \$1,62 εκατ. το 2016 σε μηδαμινές εξαγωγές το 2017), **τεχνουργημάτων από σίδηρο χάλυβα** (κεφάλαιο 73, -43,7%, από \$1,49 εκατ. το 2016 σε \$837 χιλ. το 2017), **αιθέριων ελαίων & προϊόντων αρωματοποιίας και καλλωπισμού** (κεφάλαιο 33, -93,6%, από \$1,42 εκατ. το 2016 σε \$91 χιλ. το 2017), καθώς και **λιπασμάτων** (κεφάλαιο 31, -71,3%, από \$1,02 εκατ. το 2016 σε \$292 χιλ. το 2017).

Στο σημείο αυτό θεωρούμε απαραίτητο να υπογραμμίσουμε, όσον αφορά τα αιγυπτιακά στοιχεία, ότι δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως επαρκώς αξιόπιστα και συνεπώς δεν είναι σκόπιμο να γίνουν αποδεκτά προς συγκρίσεις, αντίστοιχα,

δεδομένου ότι παρουσιάζουν σημαντικές συστηματικές αποκλίσεις από τα ελληνικά σε ότι αφορά την αξία.

Για τον ίδιο παραπάνω λόγο δεν περιλάβαμε στην ανάλυσή μας στοιχεία αιγυπτιακών εξαγωγών προς την Ελλάδα, δεδομένου ότι αυτά εμφανίζουν ακραίες αποκλίσεις από τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, αναφέροντας συνολική αξία \$287,05 εκατ. για το 2017 (και \$137,42 εκατ. το 2016), έναντι αξίας ελληνικών εισαγωγών από Αίγυπτο ύψους €555,45 εκατ. το 2017 (και €576,72 εκατ. το 2016) της ΕΛΣΤΑΤ, αντίστοιχα. Όπως προκύπτει, η υποεκτίμηση των εξαγωγών αιγυπτιακού αργού πετρελαίου και γενικότερα ορυκτών καυσίμων προς τη χώρα μας (η CAPMAS αναφέρει αξία αιγυπτιακών εξαγωγών ορυκτών καυσίμων το 2017 ύψους \$107,98 εκατ., έναντι \$3,21 εκατ. το 2016) φαίνεται να αποτελεί τον βασικό λόγο της αδικαιολόγητα μεγάλης απόκλισης. Επιπλέον, τηρούμε γενικότερα σοβαρές επιφυλάξεις ως προς την ακρίβεια και ορθότητα των αιγυπτιακών στοιχείων και από πλευράς καταγραφής των ποσοτήτων.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ ΤΟ 2017 ΚΑΤΑ ΤΕΤΡΑΨΗΦΙΟΥΣ ΚΩΔΙΚΟΥΣ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ

Περαιτέρω, με βάση την ανάλυση των αιγυπτιακών στοιχείων της CAPMAS, ως **15 κορυφαίες κατηγορίες ελληνικών εξαγόμενων προϊόντων το 2017** –σε ταξινόμηση τετραψήφιων κωδικών δασμολογίου- καταγράφονται οι ακόλουθες (σε παρένθεση η ποσοστιαία μεταβολή τους):

1. **Λάδια από πετρέλαιο (2710):** \$235,29 εκατ. (-61%)
2. **Βαμβάκι, μη λαναρισμένο / χτενισμένο (5201):** \$81,06 εκατ. (+7,2%)
3. **Μήλα, αγλάδια, κυδώνια νωπά (0808):** \$40,17 εκατ. (-43,5%)
4. **Άσφαλτος & ασφαλτούχα ορυκτά (2714):** \$34,91 εκατ. (-43,3%)
5. **Καπνά ακατέργαστα, μη βιομηχανοποιημένα (2401):** \$10,62 εκατ. (-71%)
6. **Τσιγάρα & πούρα (2402):** \$8,66 εκατ. (-47,2%)
7. **Φάρμακα σε μορφή δόσεων ή συσκευασμένα για λιανική πώληση (3004):** \$6,61 εκατ. (+1.594,9%)
8. **Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, δαμάσκηνα (0809):** \$5,90 εκατ. (-21%)
9. **Πιατικά, είδη νοικοκυριού, είδη υγιεινής & καλλωπισμού, από πλαστικές ύλες (3924):** \$5,76 εκατ. (+230,8%)
10. **Θείο κάθε είδους (2503):** \$4,64 εκατ. (+192%)
11. **Χαρτί & χαρτόνια επιχρισμένα με καολίνη ή άλλες ανόργανες ουσίες (4810):** \$4,46 εκατ. (-39,8%)
12. **Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο / χάλυβα, πλάτους >= 600mm (7210):** \$4,14 εκατ. (+22,2%)
13. **Παρασκευασμένα φρούτα (2008):** \$3,87 εκατ. (0%)
14. **Άλλες χρωστικές ύλες, ανόργανα φωτοφόρα προϊόντα (3206):** 2,38 εκατ. (-20,9%)
15. **Φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, φραγκοστάφυλα, λαγοκέρασα & άλλοι καρποί (0810):** \$2,25 εκατ. (-69%)

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΤΟΥ 2017 ΚΑΤΑ ΤΕΤΡΑΨΗΦΙΟΥΣ & ΔΕΚΑΨΗΦΙΟΥΣ ΚΩΔΙΚΟΥΣ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ

Κατόπιν ενδεδειγμένης ανάλυσης των στατιστικών στοιχείων της αιγυπτιακής στατιστικής υπηρεσίας, καταγράφουμε κατωτέρω **τα μερίδια (σε αξίες) που κατέχουν τα 15 κύρια εξαχθέντα το 2017 ελληνικά προϊόντα -κατά τετραψήφιους κωδικούς δασμολογίου-** στις ακόλουθες κατηγορίες των αιγυπτιακών εισαγωγών, καθώς και τους κύριους ξένους προμηθευτές της αιγυπτιακής αγοράς, με τα αντίστοιχα μερίδιά τους επί των αιγυπτιακών εισαγωγών:

- (α) **Λάδια από πετρέλαιο (2710)**: Ελλάδα 5%, κύριοι ανταγωνιστές: Σ. Αραβία (37,2%), Ισπανία (10,8%), Ινδία (8,8%)
- (β) **Βαμβάκι μη λαναρισμένο / χτενισμένο (5201)**: Ελλάδα 34,5%, κύριοι ανταγωνιστές: ΗΠΑ (25,3%), Σουδάν (18%), Μπουρκίνα Φάσο (11,7%)
- (γ) **Μήλα / αχλάδια / κυδώνια νωπά (0808)**: Ελλάδα 18,4%, κύριοι ανταγωνιστές: Ιταλία (29,6%), Συρία (16%), Λίβανος (15,6%)
- (δ) **Άσφαλτος & ασφαλτούχα ορυκτά (2714)**: Ελλάδα 26,5%, κύριοι ανταγωνιστές: Ιταλία (69,4%), Αλβανία (4,1%)
- (ε) **Καπνά ακατέργαστα, μη βιομηχανοποιημένα (2401)**: Ελλάδα 11,5%, κύριοι ανταγωνιστές: Κίνα (20,9%), Ινδία (17,4%), Γερμανία (14,4%)
- (στ) **Τσιγάρα & πούρα (2402)**: Ελλάδα 31,6%, κύριοι ανταγωνιστές: Γερμανία (30,9%), Σερβία (15,4%), Ελβετία (15,3%)
- (ζ) **Φάρμακα σε μορφή δόσεων ή συσκευασμένα για λιανική πώληση (3004)**: Ελλάδα 0,3%, κύριοι ανταγωνιστές: Γερμανία (29%), Ελβετία (22,1%), Γαλλία (11,1%)
- (η) **Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, δαμάσκηνα (0809)**: Ελλάδα 28,6%, κύριοι ανταγωνιστές: Ιταλία (23,5%), Συρία (23,2%), Λίβανος (15%)
- (θ) **Πιατικά, είδη νοικοκυριού, είδη υγιεινής & καλλωπισμού, από πλαστικές ύλες (3924)**: Ελλάδα 40,2%, κύριοι ανταγωνιστές: Κίνα (15,2%), Ιταλία (7,8%), Τουρκία (5,5%)
- (ι) **Θείο κάθε είδους (2503)**: Ελλάδα 10,8%, κύριοι ανταγωνιστές: Λιβύη (21,4%), Ρουμανία (18,6%), Τουρκία (13,7%)
- (ια) **Χαρτί & χαρτόνια επιχρισμένα με καολίνη ή άλλες ανόργανες ουσίες (4810)**: Ελλάδα 2%, κύριοι ανταγωνιστές: Αυστρία (16,7%), Φινλανδία (15,1%), Κίνα (11,5%)
- (ιβ) **Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο / χάλυβα, πλάτους $\geq$ 600mm (7210)**: Ελλάδα 1,4%, κύριοι ανταγωνιστές: Κίνα (33,4%), Ν. Κορέα (20%), Βέλγιο (6,2%), Ιταλία (6,2%)
- (ιγ) **Παρασκευάσματα φρούτων (2008)**: Ελλάδα 20,1%, κύριοι ανταγωνιστές: Ταϊλάνδη (24,3%), Ισπανία (16,5%), Τουρκία (14,2%)
- (ιδ) **Άλλες χρωστικές ύλες, ανόργανα φωτοφόρα προϊόντα (3206)**: Ελλάδα 1,3%, κύριοι ανταγωνιστές: Κίνα (27,1%), Σ. Αραβία (20,8%), Γερμανία (9,3%)
- (ιε) **Φράουλες και άλλοι καρποί βρώσιμοι (0810)**: Ελλάδα 17,7%, κύριοι ανταγωνιστές: Ιταλία (49,4%), Ν. Αφρική (6,5%), Ινδία (6,3%).

Επιπλέον, καταγράφουμε τις αξίες, καθώς και τα μερίδια (σε αξίες) που κατέχουν τα 15 κύρια εξαχθέντα το 2017 ελληνικά προϊόντα –κατά δεκαψήφια ανάλυση του αιγυπτιακού δασμολογίου- στις ακόλουθες κατηγορίες των αιγυπτιακών εισαγωγών, καθώς και τους κύριους ξένους προμηθευτές της αιγυπτιακής αγοράς,

με τα αντίστοιχα μερίδιά τους επί των αντίστοιχων αιγυπτιακών εισαγωγών:

- (α) **271011060: Κατεργασμένα έλαια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά:** ελληνικές εξαγωγές 2017: \$202,26 εκατ., μερίδιο: 4,9%, κύριοι ανταγωνιστές: Σ. Αραβία (40,4%), Ισπανία (9,8%), Ινδία (9,8%)
- (β) **5201000090: Άλλο βαμβάκι, μη λαναρισμένο ούτε χτενισμένο, εκκοκκισμένο:** ελληνικές εξαγωγές 2017: \$77,67 εκατ., μερίδιο: 34,8%, κύριοι ανταγωνιστές: ΗΠΑ (24%), Σουδάν (18,3%), Μπουρκίνα Φάσο (12,3%)
- (γ) **0808100000: Μήλα νωπά:** ελληνικές εξαγωγές 2017: \$40,1 εκατ., μερίδιο: 18,4%, κύριοι ανταγωνιστές: Ιταλία (29,7%), Συρία (16%), Λίβανος (15,6%), Πολωνία (13,3%)
- (δ) **2714900010: Φυσική άσφαλτος:** ελληνικές εξαγωγές 2017: \$34,91 εκατ., μερίδιο: 26,5%, ανταγωνιστές: Ιταλία (69,4%), Αλβανία (4,1%)
- (ε) **2710190040: Άλλα καύσιμα έλαια πετρελαίου:** ελληνικές εξαγωγές 2017: \$32,96 εκατ., μερίδιο: 8,4%, κύριοι ανταγωνιστές: Μάλτα (47,3%), ΗΑΕ (19,2%), Σ. Αραβία (18,2%)
- (στ) **2401100010: Ακατέργαστα καπνά, χωρίς αφαίρεση του μίσχου:** ελληνικές εξαγωγές 2017: \$10,58 εκατ., μερίδιο: 12%, κύριοι ανταγωνιστές: Κίνα (20,9%), Ινδία (17,6%), Γερμανία (15,1%)
- (ζ) **2402200000: Τσιγάρα:** ελληνικές εξαγωγές 2017: \$8,65 εκατ., μερίδιο: 32%, κύριοι ανταγωνιστές: Γερμανία (31,1%), Σερβία (15,6%), Ελβετία (15,4%)
- (η) **3924100000: Πιατικά & άλλα είδη για το σερβίρισμα στο τραπέζι ή την κουζίνα, από πλαστικές ύλες:** ελληνικές εξαγωγές 2017: \$5,76 εκατ., μερίδιο: 59,4%, κύριοι ανταγωνιστές: Κίνα (9,1%), Μαλαισία (5,2%), Ιταλία (4,6%)
- (θ) **3004901000: Αντισυλληπτικά, αντικαρκινικά φάρμακα, καρδιαγγειακά φάρμακα, φάρμακα για χρόνιες ασθένειες και άλλα φάρμακα:** ελληνικές εξαγωγές 2017: \$5,75 εκατ., μερίδιο: 0,5%, κύριοι ανταγωνιστές: Ελβετία (33,5%), Γερμανία (29,3%), Γαλλία (10,2%), ΗΠΑ (5%)
- (ι) **2503000090: Θείο κάθε είδους, μη εξευγενισμένο:** ελληνικές εξαγωγές 2017: \$4,64 εκατ., μερίδιο: 10,9%, κύριοι ανταγωνιστές: Λιβύη (21,5%), Ρουμανία (18,6%), Τουρκία (13,7%)
- (ια) **4810920000: Άλλα χαρτιά και χαρτόνια, πολλαπλών στρώσεων, έστω και επιφανειακώς χρωματισμένα, επιφανειακά διακοσμημένα ή τυπωμένα, οποιουδήποτε μεγέθους:** ελληνικές εξαγωγές 2017: \$4,38 εκατ., μερίδιο: 3,2%, κύριοι ανταγωνιστές: Φινλανδία (22,8%), Αυστρία (11,9%), Σουηδία (11,4%), Κίνα (10,5%), Γερμανία (10,3%)
- (ιβ) **0809300000: Ροδάκινα, στα οποία περιλαμβάνονται τα νεκταρίνια, νωπά:** ελληνικές εξαγωγές 2017: \$3,95 εκατ., μερίδιο: 52,1%, κύριοι ανταγωνιστές: Ιταλία (16%), Λίβανος (12,2%), Ισπανία (11,4%)
- (ιγ) **5201000010: Ακατέργαστο και μη αναμειγμένο βαμβάκι, ποικιλίας Giza 45, μη λαναρισμένο, ούτε χτενισμένο, ούτε εκκοκκισμένο:** ελληνικές εξαγωγές 2017: \$3,39 εκατ., μερίδιο: 34%, κύριοι ανταγωνιστές: ΗΠΑ (41,7%), Σουδάν (13,5%), Μπενίν (9,6%)
- (ιδ) **7210120010: Ηλεκτρικές πλάκες, μη επικαλυμμένες ή τυπωμένες, για την κατασκευή δοχείων συσκευασίας θρεπτικών υλικών, από πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή χάλυβα, με πλάτος ≥ 600 mm, επιχρισμένα ή επικαλυμμένα με κασσίτερο, πάχους $\geq 0,5$ mm:** ελληνικές εξαγωγές 2017: \$3,26 εκατ., μερίδιο: 5,4%, κύριοι ανταγωνιστές: Κίνα (37,7%), Ολλανδία (11,2%), Ιαπωνία (10,5%)
- (ιε) **2008700000: Κονσερβοποιημένα ροδάκινα, περιλαμβανομένων νεκταρινιών:** ελληνικές εξαγωγές 2017: \$3,06 εκατ., μερίδιο: 78,8%, κύριοι ανταγωνιστές: Ισπανία (16,5%), Βουλγαρία (2,5%)

2.1.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 17: Ισοζύγιο υπηρεσιών

Σε εκατ. €	2013	2014	2015	2016	2017
Εισπράξεις	41,7	31,6	49,0	50,5	57,6
Πληρωμές	181,2	200,1	118,7	71,6	84,8
Ισοζύγιο υπηρεσιών	-139,5	-168,4	-69,7	-21,1	-27,3

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Πίνακας 18: Εισπράξεις της Ελλάδας από την Αίγυπτο

Σε εκατ. €	2016		2017		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση EBOPS 2010 ή BPM6					
Ταξιδιωτικό	23,7	46,9%	23,2	40,2%	-2,2%
Μεταφορές	22,5	44,5%	25,6	44,4%	+13,8%
Λοιπές υπηρεσίες	4,4	8,6%	8,8	15,4%	+103,0%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Επισημαίνουμε το χαμηλό επίπεδο των εισπράξεων τόσο από ταξιδιωτικό συνάλλαγμα, το οποίο οφείλεται στο χαμηλό επίπεδο των τουριστικών εισροών από Αίγυπτο, όσο και από τις μεταφορές. Θεωρούμε ότι η ελληνική ναυτιλία διαθέτει περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης και δραστηριοποίησης στην αιγυπτιακή αγορά εμπορευματικών φορτίων.

Πίνακας 19: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από την Αίγυπτο

	2013	2014	2015	2016	2017
Αφίξεις από την Αίγυπτο στην Ελλάδα	4.038	9.064	26.077	31.564	25.253
Ποσοστό στο σύνολο των αφίξεων	0,02%	0,04%	0,10%	0,11%	0,08%
Μεταβολή	-	+124,5%	+187,7%	+21,0%	-20,0%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Πίνακας 20: Πληρωμές της Ελλάδας στην Αίγυπτο

Σε εκατ. €	2016		2017		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση EBOPS 2010 ή BPM6					
Ταξιδιωτικό	17,6	20,7%	22,5	31,4%	+27,8%
Μεταφορές	45,7	63,8%	53,2	74,3%	+16,4%
Λοιπές υπηρεσίες	8,3	11,6%	9,1	12,8%	+9,9%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

2.2 Άμεσες επενδύσεις

2.2.1 Επενδύσεις της Ελλάδας στην Αίγυπτο

Πίνακας 21: Επενδύσεις της Ελλάδας στην Αίγυπτο

Σε εκατ. €	2013	2014	2015	2016	2017
Ροές	-10,25	8,89	0,43	74,52	74,52
Απόθεμα (stock)	M/Δ	M/Δ	M/Δ	M/Δ	M/Δ

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος. Τα στοιχεία αποθεμάτων (stocks) ελληνικών επενδύσεων στην Αίγυπτο δε μας παρασχέθηκαν, χαρακτηριζόμενα ως εμπιστευτικά. (M/Δ = μη διαθέσιμα στοιχεία)

Το συνολικό ύψος των επενδυμένων ελληνικών κεφαλαίων (stock) στην Αίγυπτο, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύουν οι ελληνικές επιχειρήσεις και έχει επεξεργαστεί ο οργανισμός ENTERPRISE GREECE (ενημέρωση Ιούνιος 2017, στοιχεία 2015), εκτιμάται ότι ανέρχεται σε €779 εκατ. όσον αφορά τα στοιχεία ενεργητικού και σε €433 εκατ. όσον αφορά τα ίδια κεφάλαια. Ωστόσο κατά τεκμήριο θεωρούμε ότι το πραγματικό επενδυμένο κεφάλαιο είναι υψηλότερο δεδομένου ότι πολλές ελληνικές επενδύσεις πραγματοποιούνται μέσω τρίτων χωρών (π.χ. Κύπρου).

Οι ελληνικές επενδύσεις εντοπίζονται στους εξής τομείς: βιομηχανιών χάρτου, τσιμέντου, πετρελαίου, κατασκευών, τροφίμων, χρωμάτων και δομικών υλικών, συστημάτων άρδευσης και αλουμινίου, τραπεζών, θαλασσιών και αεροπορικών μεταφορών, υπηρεσιών εκπαίδευσης. Εκ των σημαντικότερων ελληνικών επενδύσεων είναι οι ακόλουθες: TITAN (τσιμέντα), Χαρτοποιία Θράκης (Pyramids Paper Mills S.A.E. – Flora, χαρτοβιομηχανία), η Alumil (αλουμίνιο), Kothali (δομικά υλικά), Αρχιρόδον (τεχνικά έργα λιμένων), Edita / Chipita (τρόφιμα), Orange Wave / Biofresh (χυμοί), Eurodrip (συστήματα υδρέυσεως και αρδεύσεως), POLYECO / GAEA (διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων, εναλλακτικά καύσιμα), Er-Lack (χρώματα), Εθνική Τράπεζα, IC Systems (βιομηχανικός αυτοματισμός), EPSI Egypt (ψυκτικός εξοπλισμός), Όμιλοι Χανδρή και Ευγενίδη (θαλάσσιες μεταφορές), CCC (κατασκευές), Aegean Airlines (αεροπορικές μεταφορές), AXON (εκπαίδευση), ENERGEAN (έρευνα & εξόρυξη πετρελαίου / φυσικού αερίου), BCI Egypt (θυγατρική της EUROCERT, πιστοποιήσεις), CARE DIRECT (προϊόντα και υπηρεσίες για νέες μητέρες).

Πλήρης κατάλογος των ελληνικών επιχειρήσεων οι οποίες έχουν επενδύσει στην Αίγυπτο παρατίθεται στο στατιστικό παράρτημα (βλ. πίνακα 3).

2.2.2 Επενδύσεις της Αιγύπτου στην Ελλάδα

Πίνακας 22: Επενδύσεις της Αιγύπτου στην Ελλάδα

Σε εκατ. €	2013	2014	2015	2016	2017
Ροές	0,37	0,97	0,80	1,77	6,48
Απόθεμα	M/Δ	M/Δ	M/Δ	M/Δ	M/Δ

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος. Τα στοιχεία αποθεμάτων (stocks) αιγυπτιακών επενδύσεων στην Ελλάδα κατά την αναφερόμενη περίοδο είναι αμελητέα, σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος. (M/Δ = μη διαθέσιμα στοιχεία)

2.3 Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας – Αιγύπτου

Το διμερές θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας είναι εξαιρετικά εκτεταμένο, με την πρώτη εμπορική συμφωνία να χρονολογείται από το έτος 1895. Κατωτέρω παρατίθενται οι κύριες διμερείς συμφωνίες οικονομικού περιεχομένου, από τα μέσα της δεκαετίας του 1960 και έπειτα, όπως έχουν καταγραφεί από την Ειδική Νομική Υπηρεσία του ΥΠΕΞ.

- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΗΝΩΜΕΝΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΗΡΤΗΜΕΝΩΝ ΣΕ ΑΥΤΗΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 26/09/1966, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 22, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 14/06/1967, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 98/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 14/06/1967
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΗΝΩΜΕΝΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΝ ΕΙΣ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 23/07/1968, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 113, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 08/03/1969, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 42/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 08/03/1969, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 10/06/1969
- **ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 11/02/1976, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.518, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 11/01/1977, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 4/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ: 11/01/1977, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΑ 01/01/1976
- **ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 06/03/1979, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.1033, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 14/03/1980, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 58/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 14/03/1980, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 27/05/1980
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 18/04/1981, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.1453, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 16/06/1984, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 88/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 16/06/1984, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 18/04/1981
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 18/04/1981, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.1441, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 21/05/1984, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 71/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 21/05/1984, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 21/07/1984

- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ (ΔΙ΄ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ) ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 18/04/1981, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 18/04/1981
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 15/10/1981, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν.1595, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 19/05/1986, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 66/Α
 ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 19/05/1986, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 26/09/1986
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 24/02/1986, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.1715, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 08/07/1987, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 117/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 08/07/1987, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 31/03/1989
- **ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 28/10/1987, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.1984, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 10/12/1991, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 188/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 10/12/1991, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 20/01/1992
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 16/07/1993, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν.2294, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 24/02/1995, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 42/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 24/02/1995, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 06/04/1995
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΥΓΗ ΤΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 27/11/2004, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.3484, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 07/08/2006, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 170/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 07/08/2006, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 23/08/2006
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 27/11/2004, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.3392, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 04/10/2005, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 241/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 04/10/2005, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 19/10/2005

- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 30/05/2005, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.3435, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 14/02/2006, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 30/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 14/02/2006
- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΜΕΡΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 07/06/2005, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 07/06/2005
- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 07/05/2006, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.3478, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 19/07/2006, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 151/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 19/07/2006
- **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΤΟΥΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 19/06/2006, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.3641, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 14/02/2008, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 23/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 14/02/2008
- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΩΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 31/10/2006, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν.3664, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 02/06/2008, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 100/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 02/06/2008
- **ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 13/06/2013, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν.4291, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 24/09/2014, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 202/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 24/09/2014

- ΤΡΙΜΕΡΕΣ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 29/10/2014, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν. 4421/2016, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 29/6/2016, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: Α΄179, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 29/6/2016, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 30/10/2017
- ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΓΓΕΙΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : ΚΑΙΡΟ, ΗΜΕΡ. ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 04/12/2014, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν.4424, ΗΜΕΡΟΜ. ΚΥΡΩΣΗΣ : 27/09/2016, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 183/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 27/09/2016
- ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : ΚΑΙΡΟ, ΗΜΕΡ. ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 04/12/2014
- ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 08/12/2015
- ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΙΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 21/02/2016, ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ: Ν.4448, ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 13/01/2017, ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ: 1/Α, ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 13/01/2017
- ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΚΑΪΡΟ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 05/07/2017
- ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜ. ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ**
 ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 21/11/2017

2.4 Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2017

- Πολυάριθμες και συνεχείς δράσεις και παρεμβάσεις Γραφείου Ο.Ε.Υ., οποτεδήποτε κρίθηκε σκόπιμο, πλειστάκις σε συντονισμό με την Πρεσβεία Καΐρου και σε διαρκή συνεργασία με την εδώ Διπλ. Αντιπροσωπεία Ε.Ε., προς τα αρμόδια Υπουργεία Εμπορίου & Βιομηχανίας, Μεταφορών, Γεωργίας, τα Τελωνεία και τις αρμόδιες Διευθύνσεις λοιπών αιγυπτιακών υπηρεσιών για επίλυση προβλημάτων και άρση τεχνικών εμποδίων στις εισαγωγές ελληνικών προϊόντων σε συνεργασία, αντιστοίχως, με Αιγύπτιους εισαγωγείς.

- Τακτικές επισκέψεις – παραστάσεις στα παραγωγικά υπουργεία (Εμπορίου & Βιομηχανίας, Γεωργίας, Πετρελαίου, Ενέργειας, Επενδύσεων & Διεθνούς Συνεργασίας), στα Υπουργεία Εξωτερικών, Δικαιοσύνης και Μεταφορών, στις πολιτικές και στρατιωτικές Αρχές και εν γένει στις Υπηρεσίες της χώρας (τελωνεία, λιμενικές Αρχές, διοικήσεις βιομηχανικών ζωνών, Κεντρική Τράπεζα, περιφέρειες κλπ.) για διευθέτηση – επίλυση επιμέρους προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές επιχειρήσεις.

- Διαρκείς παρεμβάσεις προς το Υπουργείο Επενδύσεων, τη Γενική Αρχή Επενδύσεων (GAFI), την Αρχή Βιομηχανικής Ανάπτυξης (IDA), το Υπουργείο Μεταφορών, την κρατική εταιρεία πετρελαίου (EGPC), καθώς και επισκέψεις σε περιφερειακές Διοικήσεις-Νομαρχίες, είτε για επίλυση σειράς προβλημάτων που αντιμετωπίζουν ορισμένοι εκ των Ελλήνων επενδυτών, είτε προς υποβοήθηση ελληνικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται ή επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην Αίγυπτο για την υπέρβαση εμποδίων. Θέση προβλημάτων σε διμερείς συναντήσεις σε επίπεδο ΥΠΕΞ σε Ελλάδα και Αίγυπτο. Παρεμβάσεις σε επίπεδο εδώ Αντιπροσωπείας της Ε.Ε. Συνεχίζονται συντονισμένες προσπάθειες Πρεσβείας και Γραφείου Ο.Ε.Υ. προς αίσια έκβαση προβλημάτων.

- Συστηματική πληροφόρηση σε πληθώρα ελληνικών επιχειρήσεων αναφορικά με το υιοθετηθέν, από τις αρχές του 2016, καθεστώς υποχρεωτικής εγγραφής αλλοδαπών παραγωγικών μονάδων σε ειδικό μητρώο του αιγυπτιακού Υπουργείου Εμπορίου. Κατόπιν συντονισμένων ενεργειών Γραφείου Ο.Ε.Υ., το Νοέμβριο 2017 επετεύχθη η εγγραφή 2 ελληνικών χαλυβουργιών σε ως άνω ειδικό μητρώο, ώστε να επιτραπεί σε αυτές να εξάγουν τα προϊόντα τους στην Αίγυπτο.

- Καλλιέργεια επαφών με κρατικούς φορείς (Υπουργείο Μεταφορών, Εθνική Αρχή Σηράγγων, Μετρό Καΐρου, Egyptian Electricity Holding Company), αλλά και ιδιωτικές εταιρείες συμβούλων του κλάδου κατασκευών, με σκοπό τη διευκόλυνση ενδιαφερόμενων ελληνικών κλαδικών φορέων και επιχειρηματικών ομίλων που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στους κλάδους κατασκευών, ενέργειας και ΑΠΕ, καθώς και στα μεγάλα δημόσια έργα που υλοποιούνται στην Αίγυπτο. Επίσης, συναντήσεις και ανάπτυξη επαφών με αιγυπτιακές κρατικές Αρχές προώθησης τουρισμού, με σκοπό την υποβοήθηση της περαιτέρω ενίσχυσης της διμερούς τουριστικής συνεργασίας, κατόπιν εκδηλωθέντος ενδιαφέροντος ελληνικών δημόσιων και ιδιωτικών φορέων.

- Επισκέψεις στον κρατικό φορέα Reef Al Masry για προώθηση ενδιαφέροντος ελληνικών εταιρειών προκειμένου να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα επέκτασης της

αγροτικής γης που εφαρμόζει η αιγυπτιακή κυβέρνηση (“1,5 million feddan project”).

- Συμμετοχή επικεφαλής Γραφείου Ο.Ε.Υ. στο συνέδριο “Doing Business in the Arab World” που διοργάνωσε το Αραβο-Ελληνικό Επιμελητήριο και έλαβε χώρα στην Αθήνα στις 22.3.2017, κατά τη διάρκεια του οποίου ενημέρωσε ελληνικές επιχειρήσεις για τις εξαγωγικές και λοιπές δυνατότητες ανάπτυξης επιχειρηματικών συνεργασιών στην Αίγυπτο.

- Προετοιμασία και διοργάνωση από κοινού με το Σ.Ε.Β. ελληνικής επιχειρηματικής αποστολής υπό τον ΥΦΥΠΕΞ κ. Κουίκ, αποτελούμενης από εκπροσώπους 17 εταιρειών από τους κλάδους τροφίμων, δομικών υλικών, φαρμακευτικών, κατασκευών, τηλεπικοινωνιών, ηλιακών συστημάτων, διαχείρισης υδάτων, υπηρεσιών logistics και μεταφορών, η οποία επισκέφθηκε την Αίγυπτο στο διάστημα 3-4.5.2017 στο πλαίσιο της 3^{ης} συνάντησης του Επιχειρηματικού Συμβουλίου Ελλάδος – Αιγύπτου που έλαβε χώρα στο Κάιρο στις 3.5.2017. Το Γραφείο Ο.Ε.Υ. Καΐρου συνέδραμε τον αιγυπτιακό επιχειρηματικό φορέα EBA (Egyptian Businessmen’s Association) στο κλείσιμο συναντήσεων μεταξύ ελληνικών εταιρειών και 30 περίπου αιγυπτιακών επιχειρήσεων. Στις 4.5 οργανώθηκε επίσκεψη της ελληνικής αποστολής στην πόλη Ain Sokhna επί της Ερυθράς Θαλάσσης, έδρα του φορέα επενδύσεων της οικονομικής ζώνης της Διώρυγας του Σουέζ (Suez Special Economic Zone). Το Γραφείο Ο.Ε.Υ. μερίμνησε εξάλλου για τη διοργάνωση δεξίωσης επιχειρηματικής δικτύωσης προς τιμήν της ελληνικής επιχειρηματικής αποστολής στις 3.5.2017.

- Οργανωτική συνδρομή Γραφείου Ο.Ε.Υ. στην υλοποίηση δύο προγραμμάτων φιλοξενίας ξένων αγοραστών που διοργανώθηκαν από το Enterprise Greece, το μεν πρώτο στο διάστημα 7-12.5.2017 στη Θεσσαλονίκη και την Αθήνα για τους κλάδους τροφίμων & ποτών, το δε δεύτερο στο διάστημα 1-5.10.2017 στη Θεσσαλονίκη για τον κλάδο δομικών υλικών. Το Γραφείο Ο.Ε.Υ. Καΐρου εξασφάλισε και οργάνωσε τη συμμετοχή 5 αιγυπτιακών εισαγωγικών / διανεμητικών επιχειρήσεων στο πρώτο πρόγραμμα, καθώς και 7 αιγυπτιακών επιχειρήσεων στο δεύτερο, ενώ στέλεχος του Γραφείου συνόδευσε τους εκπροσώπους τους (18 συνολικά) κατά το ταξίδι και τις επιχειρηματικές τους επαφές στην Ελλάδα.

- Συνοδεύοντας τον Έλληνα Πρέσβυ, συνάντηση του επικεφαλής του Γραφείου Ο.Ε.Υ. στις 9.4.2017 με τον (αποχωρήσαντα στη συνέχεια) Πρόεδρο της Αρχής Οικονομικής Ζώνης Διώρυγας Σουέζ, κ. Ahmed Darwish και βολιδοσκόπησή του για ενδεχόμενο διοργάνωσης θεματικής ημερίδας στην Αθήνα με σκοπό την ενημέρωση ελληνικών επιχειρήσεων για τις υφιστάμενες ευκαιρίες επενδύσεων και συνεργασίας.

- Συνοδεύοντας τον Πρέσβυ, υπηρεσιακή επίσκεψη στους Νομούς Beni Suef και Al Menya 16 και 17/5 και συναντήσεις με τους Κυβερνήτες τους αντίστοιχα, με σκοπό, εκτός άλλων, την υποστήριξη των ελλήνων επενδυτών TITAN και ΚΟΘΑΛΗ οι οποίοι αντιμετωπίζουν προβλήματα εμπόπτοντα στη δικαιοδοσία των δύο αρχών, αντίστοιχα. Επίσκεψη στις εγκαταστάσεις των ως άνω ελληνικών εταιρειών.

- Συνδρομή για την υλοποίηση του Προγράμματος Twinning κλάδου ηλεκτρικής ενέργειας στην Αίγυπτο από την Ελληνική Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) και συμμετοχή στελέχους Γραφείου στην τελετή κλεισίματός του στο Κάιρο (24.8.2017).

- Συνδρομή κατά την προετοιμασία και πραγματοποίηση της επίσκεψης του Έλληνα Υπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών & Ενημέρωσης κ. Παππά στο Κάιρο στις Αρχές Ιουλίου (4 & 5.7.2017) προκειμένου να συμμετάσχει σε τριμερή υπουργική συνάντηση. Συμμετοχή Γραφείου Ο.Ε.Υ. στην προετοιμασία τριμερούς μνημονίου συνεργασίας Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου στην τεχνολογία πληροφορικής. Το Γραφείο Ο.Ε.Υ. μερίμνησε για την οργάνωση δείπνου εργασίας στις 5.7.2017 προς τιμήν του Έλληνα Υπουργού, με την παρουσία εκπροσώπων της εδώ ελληνικής επιχειρηματικής κοινότητας.

- Συμμετοχή στην προετοιμασία και παροχή συνδρομής στο πλαίσιο της 5^{ης} Τριμερούς Συνάντησης Κορυφής Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου που έλαβε χώρα στη Λευκωσία στις 21.11.2017, αλλά και προγενέστερων αυτής τομεακών υπουργικών συναντήσεων που έλαβαν χώρα στο Κάιρο στη διάρκεια του 2017 (τεχνολογία, περιβάλλον). Το Γραφείο Ο.Ε.Υ. σε συντονισμό με την Πρεσβεία Καΐρου και το ΥΠΑΑΤ προέβη σε σειρά ενεργειών προς τις αιγυπτιακές Αρχές, για την παραλαβή και φύτευση των 1.500 ελληνικών ελαιόδεντρων που αποτέλεσαν την ελληνική συνεισφορά στο Εμβληματικό Έργο Ελαιώνα στο πλαίσιο της Τριμερούς Συνεργασίας. Παρά τις σημειωθείσες καθυστερήσεις και δυσκολίες, τα ελληνικά ελαιόδεντρα παρελήφθησαν και φυτεύτηκαν από την αιγυπτιακή πλευρά και το έργο ολοκληρώθηκε πριν το τέλος Νοεμβρίου 2017.

- Συνδρομή κατά την προετοιμασία και την πραγματοποίηση της επίσκεψης του ΑΝΥΠΕΞ κ. Κατρούγκαλου στην Αίγυπτο, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων του 14^{ου} Λογοτεχνικού Συμποσίου «Καβάφεια 2017» που έλαβε χώρα στο Κάιρο και την Αλεξάνδρεια στο διάστημα 13-15.10.2017. Σημειώνεται ότι ο κ. ΑΝΥΠΕΞ πραγματοποίησε, στο περιθώριο του Συμποσίου, επίσκεψη στο Αιγυπτιακό ΥΠΕΞ στην οποία παρίστατο ο επικεφαλής του Γραφείου Ο.Ε.Υ. καθώς και σειρά επαφών με αιγυπτιακούς κυβερνητικούς φορείς, στο πλαίσιο της προετοιμασίας της 5^{ης} Τριμερούς Συνάντησης Κορυφής που έλαβε χώρα στη Λευκωσία στο τέλος Νοεμβρίου 2017.

- Το Γραφείο Ο.Ε.Υ. σε συντονισμό με την Πρεσβεία Καΐρου συνεργάστηκε στο τέλος Οκτωβρίου και στις αρχές Νοεμβρίου 2017 τόσο με την ομόλογό μας της αιγυπτιακής Πρεσβείας στην Αθήνα, όσο και με το αιγυπτιακό Υπουργείο Εμπορίου & Βιομηχανίας και τη Γενική Αρχή Επενδύσεων & Ελευθέρων Ζωνών (GAFI) για την προετοιμασία των επισκέψεων του Υπουργού Εμπορίου & Βιομηχανίας κ. Kabil και της Προέδρου του GAFI κας Zobaa στην Αθήνα στο πλαίσιο του διεθνούς συνεδρίου με τίτλο 2nd EU-Arab World Summit: "Towards a Solid Alliance" (9-10.11.2017) και των συναντήσεών τους με εκπροσώπους ελληνικών ομίλων με ενδιαφέρον δραστηριοποίησης στην Αίγυπτο, καθώς και Ελλήνων επενδυτών που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένα προβλήματα στη χώρα.

- Επίσκεψη στελεχών Γραφείου Ο.Ε.Υ. στην πρώτη μεγάλη διεθνή περιφερειακής εμβέλειας έκθεση / συνέδριο με τίτλο "Egypt Petroleum Show – EGYPS 2017" που έλαβε χώρα στο διάστημα 14-16.2.2017 στο Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Καΐρου,

ανάπτυξη επαφών με διεθνείς εταιρείες κλάδου πετρελαίου / φυσικού αερίου που δραστηριοποιούνται στην Αίγυπτο, καθώς και με δύο ελληνικές επιχειρήσεις που μετείχαν.

- Συνδρομή σε Έλληνα ιδιώτη οργανωτή (GREAT GREEK EXPORTS & TRADE) και σε ελληνικές επιχειρήσεις που μετείχαν στη διεθνή περιφερειακής εμβέλειας έκθεση κλάδου τροφίμων “Food Africa 2017” που έλαβε χώρα στο διάστημα 22-24.4.2017 στο Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Καΐρου.

- Παροχή συνδρομής στην οργάνωση 3 εκδηλώσεων προβολής ελληνικών νωπών & κονσερβοποιημένων φρούτων στο πλαίσιο της εδώ διεθνούς έκθεσης SAHARA. Συνεργασία με φορέα υλοποίησης σχετικών προγραμμάτων του ΥΠΑΑΤ, χρηματοδοτούμενων από ευρωπαϊκούς πόρους, για την προώθηση γεωργικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά και σε τρίτες χώρες, στο πλαίσιο εφαρμογής της ΚΥΑ ΥΠΕΞ & ΥΠΑΑΤ με Α.Π. 419-18559/17.02.17. Σύντομες παρουσιάσεις στελέχους Γραφείου Ο.Ε.Υ. στη διάρκεια των 3 ως άνω εκδηλώσεων και ανάπτυξη επαφών με παρισταμένες αιγυπτιακές επιχειρήσεις.

- Συντονισμός ενεργειών για τη συνέχιση δραστηριοτήτων της (άτυπης) Επιχειρηματικής Λέσχης Ελλήνων Επενδυτών στην Αίγυπτο. Το 2017 έλαβαν χώρα 2 συνεδριάσεις της Λέσχης στην πρεσβευτική κατοικία (Ιανουάριο και Δεκέμβριο) κατά τις οποίες ο επικεφαλής του Γραφείου Ο.Ε.Υ. πρόβη σε ενημέρωση των μελών. Στη δεύτερη προσκλήθηκε και μετείχε κλιμάκιο της Γενικής Αρχής Επενδύσεων & Ελευθέρων Ζωνών (GAFI) που ενημέρωσε τους παρισταμένους για το νέο επενδυτικό θεσμικό πλαίσιο που υιοθετήθηκε στα μέσα του 2017.

3 Συμπεράσματα – προτάσεις

3.1 Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

Πίνακας 23: Κλάδοι με προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
1	Ενέργεια: Πετρέλαιο-Φυσικό Αέριο	<p>Συμμετοχή ελληνικών επιχειρήσεων σε κρατικούς διαγωνισμούς για έρευνα & ανάπτυξη κοιτασμάτων, εγγραφή σε καταλόγους προμηθευτών αιγυπτιακού κράτους.</p> <p>Συνεργασία στον ενεργειακό κλάδο, κυρίως σε δραστηριότητες εξόρυξης και μεταφοράς φυσικού αερίου που έχει εντοπιστεί στο θαλάσσιο χώρο μεταξύ Κύπρου και Αιγύπτου</p>
2	Περιβάλλον - Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	<p>Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, μεταφορά τεχνογνωσίας, προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος, διεκδίκηση προγραμμάτων και έργων αποκατάστασης περιβαλλοντικών προβλημάτων.</p> <p>Δυνατότητα μεταφοράς ελληνικής τεχνογνωσίας σε τεχνικό και διαχειριστικό επίπεδο για ΑΠΕ και συμβατική ενέργεια</p>

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
3	Κατασκευές	Υπεργολαβική ανάληψη έργων δημιουργίας & εκσυγχρονισμού υποδομών, εξαγωγές δομικών υλικών, μεταφορά ελληνικής τεχνογνωσίας (επιχειρήσεων και δημόσιων φορέων για παροχή βοήθειας σε έργα, project management κ.α.) και συμπράξεις για από κοινού ανάληψη έργων ανάπτυξης υποδομών
4	Γεωργία	Εξαγωγές γεωργικών μηχανημάτων και εξοπλισμού άρδευσης. Ανάπτυξη ελαιοκαλλιέργειών & παροχή τεχνογνωσίας τυποποίησης ελαίων, ιχθυοκαλλιέργειών, μεταποίησης αγροτικών προϊόντων- ενδεδειγμένη η ανάπτυξη κοινών επιχειρήσεων
5	Υγεία: νοσοκομεία, ιατρικός εξοπλισμός, φάρμακα	Συνεργασία με τοπικά ιδιωτικά νοσηλευτικά ιδρύματα, εξαγωγές φαρμάκων & ιατρικού εξοπλισμού. Παροχή πιστοποίησης σε προϊόντα ιατρικού εξοπλισμού
6	Μεταφορές & logistics	Συνεργασία σε σύστημα συνδυασμένων μεταφορών στον τομέα σιδηροδρόμων (διοργάνωση από ελληνικής πλευράς «workshop») Συνεργασία στον τομέα logistics. Παροχή ελληνικής τεχνογνωσίας για τη δημιουργία κέντρου logistics στον λιμένα Αλεξανδρείας. Συνδρομή σε επίπεδο τεχνογνωσίας για νέο πανεπιστήμιο στην Αίγυπτο, με εξειδίκευση στις μεταφορές
7	Διαλιμενική & ναυτιλιακή συνεργασία	Διαλιμενική και ναυτιλιακή συνεργασία, συνεργασία στο ναυπηγοεπισκευαστικό τομέα. Επέκταση και εγκαθίδρυση νέων τακτικών ναυτιλιακών συνδέσεων μεταξύ ελληνικών και αιγυπτιακών λιμένων για την μεταφορά εμπορευμάτων, επιβατών και οχημάτων
8	Τουρισμός	Τουριστική συνεργασία για ενίσχυση του τουρισμού μεταξύ Ελλάδας, Κύπρου & Αιγύπτου, αλλά και κοινή παροχή τουριστικού προϊόντος σε άλλες χώρες. Συνεργασία στον τομέα της διοργάνωσης κρουαζιέρων
9	Βιομηχανία – βιομηχανικά προϊόντα	Εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων
10	Τρόφιμα & ποτά	Εξαγωγές τροφίμων & ποτών
11	Τηλεπικοινωνίες	Εξαγωγές τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού και λογισμικού για εφαρμογές, παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών
12	Διαχείριση υδάτων, υγρών και στερεών αποβλήτων	Εξαγωγές εξοπλισμού & τεχνογνωσίας Συνεργασία στον τομέα διαχείρισης υδάτων, αφαλάτωσης, αντιπλημμυρικών και εγγειοβελτιωτικών έργων
13	Franchising	Ανάληψη πρωτοβουλίας σε κλάδους όπως ένδυση, έπιπλα, είδη δώρων, ξενοδοχεία, αλυσίδες
14	Αμυντική βιομηχανία και συναφείς κλάδοι	Εξαγωγές αμυντικού εξοπλισμού & παροχή τεχνογνωσίας

Η διαχρονική πορεία των διμερών οικονομικών και εμπορικών σχέσεών μας με την Αίγυπτο την τελευταία πενταετία χαρακτηρίζεται από μια αξιόλογη δυναμική που παρουσιάζει διάρκεια και αντοχή παρά την αρνητική συγκυρία που έχουν βιώσει κατά το συγκεκριμένο διάστημα οι αντίστοιχες οικονομίες.

Ο εντυπωσιακός υπερτριπλασιασμός του όγκου του διμερούς εμπορίου την τελευταία 10ετία και ιδίως η αλματώδης άνοδος κατά το σκέλος του που μας ενδιαφέρει περισσότερο, δηλαδή των εξαγωγών μας, έχει εδραιώσει την Αίγυπτο ως μία εκ των σπουδαιότερων εξαγωγικών αγορών μας (11^η το 2017). Κατά συνέπεια, έχει αυξηθεί τα τελευταία έτη το ενδιαφέρον των ελληνικών επιχειρήσεων για την αιγυπτιακή αγορά, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από τον αριθμό των αιτημάτων για αναζήτηση εμπορικών εταίρων που περιέρχονται στο Γραφείο μας. Από την ανάγνωση των στατιστικών στοιχείων των εξαγωγών μας προκύπτει, ωστόσο, διαχρονικά σαφής κυριαρχία των πετρελαιοειδών τα οποία καλύπτουν πάνω από τα 2/3 του συνόλου, παρά την αύξηση στα σημαντικότερα εξαγόμενα προς την χώρα ελληνικά προϊόντα. Συνεπώς αποτελεί μονόδρομο η στόχευση για διεκδίκηση μεγαλύτερου μεριδίου από τα υπόλοιπα προϊόντα μας με ταυτόχρονη διεύρυνση του φάσματός τους.

Δυνατότητες για υλοποίηση της παραπάνω επιδίωξής μας, παρά τα ανακύπτοντα κατά καιρούς εμπόδια και δυσχέρειες, υπάρχουν πολλές και ισχυρές αφού εδράζονται σε λογικές παραδοχές και πραγματικά στοιχεία όπως είναι το μεγάλο μέγεθος της αιγυπτιακής αγοράς, η κομβική της θέση για επανεξαγωγή σε χώρες της ευρύτερης περιοχής, η ικανότητα πρόσβασης λόγω της ευμενούς διάθεσης των Αιγυπτίων έναντι των Ελλήνων, η φύση και η διάρθρωση της κοινωνικοοικονομικής διαστρωμάτωσης που επιτρέπει τη διείσδυση των αντίστοιχων προδιαγραφών προϊόντων μας, η Μεσογειακή συγγένεια στις γευστικές προτιμήσεις (όσον αφορά στα τρόφιμα) κλπ.

Ενισχυτικά προς την επιθυμητή κατεύθυνση μπορούν να δράσουν στοχευμένες ενέργειες ιδίως κλαδικού χαρακτήρα και προσανατολισμού σε συνεργασία τόσο με τους οικείους κλαδικούς φορείς στη Ελλάδα όσο και με τους εδώ επιχειρηματικούς συνδέσμους. Στις δράσεις που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν συγκαταλέγονται προσκλήσεις Αιγυπτίων αγοραστών σε κλαδικές εκθέσεις και εμπορικές εκδηλώσεις στην Ελλάδα, οργάνωση ειδικών προωθητικών εκδηλώσεων και γευσιγνωσιών, συστηματική συμμετοχή Ελλήνων παραγωγών-εξαγωγέων σε επιχειρηματικές αποστολές που πραγματοποιούνται στην Αίγυπτο, μικρές αλλά επαναλαμβανόμενες δράσεις αναβάθμισης της εικόνας των ελληνικών προϊόντων με δημοσιεύσεις σε περιοδικά, αφίσες και in-store-promotion επιλεγμένων ελληνικών ετικετών σε μεγάλα σούπερ μάρκετ.

Το ορθό μείγμα καλής τιμής, στοχευμένης διαφήμισης και μικρών προωθητικών δράσεων προς το αιγυπτιακό καταναλωτικό κοινό, θα βοηθήσουν τα ελληνικά καταναλωτικά προϊόντα να εδραιώσουν και επεκτείνουν την θέση τους στην αιγυπτιακή αγορά. Θα πρέπει να τονιστεί ότι ο ανταγωνισμός είναι οξύς, το καταναλωτικό πρότυπο στην ευρύτερη έκτασή του προκρίνει το κριτήριο της τιμής και πολύ λιγότερο της ποιότητας το οποίο, ωστόσο, βελτιώνεται με το χρόνο ακολουθώντας, κατά κανόνα, την άνοδο του βιοτικού επιπέδου. Η άλλη λύση

βεβαίως είναι η ενδεικνυόμενη κατά περίπτωση προσαρμογή των προϊόντων κατά τρόπο που να περιορίζεται το κόστος παραγωγής και να επιτυγχάνεται χαμηλότερη τιμή.

Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να αφιερωθεί και στην έναρξη, στα τέλη του 2014, της Τριμερούς Συνεργασίας μεταξύ Ελλάδος, Κύπρου και Αιγύπτου στο πλαίσιο της οποίας αναδύονται ευκαιρίες οικονομικής και επιχειρηματικής συνεργασίας στους ακόλουθους τομείς: (α) διαλιμενικής και ναυτιλιακής συνεργασίας, με στόχο την ανάπτυξη δικτύου θαλάσσιων μεταφορών μεταξύ των τριών χωρών, (β) τουριστικής συνεργασίας για ενίσχυση του τουρισμού μεταξύ των τριών χωρών αλλά και κοινή παροχή τουριστικού προϊόντος σε άλλες χώρες, (γ) ενέργειας, κυρίως εξόρυξης και μεταφοράς φυσικού αερίου που έχει εντοπιστεί στο θαλάσσιο χώρο μεταξύ Κύπρου και Αιγύπτου, (δ) συνεργασίας στον τομέα της γεωργίας (παροχή τεχνογνωσίας, ελαιοκαλλιέργειες), (ε) ανάπτυξης υποδομών, (στ) διαχείρισης υδάτων, αφαλάτωσης, αντιπλημμυρικών και εγγειοβελτιωτικών έργων, (ζ) προστασίας του περιβάλλοντος, ιδιαίτερα του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί πέντε τριμερείς Συναντήσεις Κορυφής Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου, η τελευταία των οποίων έλαβε χώρα στη Λευκωσία το Νοέμβριο 2017.

Κρίνουμε επίσης σκόπιμο να επισημάνουμε τις υφιστάμενες ευκαιρίες για τον τομέα της ευρύτερης αμυντικής βιομηχανίας μας και την ανάγκη ανάληψης αντίστοιχων πρωτοβουλιών για την προώθηση των προϊόντων του στην Αίγυπτο.

Εν κατακλείδι, οι προοπτικές για την περαιτέρω ανάπτυξη της διμερούς οικονομικής και εμπορικής / επιχειρηματικής συνεργασίας είναι ευοίωνες, δυνατότητες υπάρχουν, απαιτείται εστίαση σε στοχευμένες προσπάθειες σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς και των δύο χωρών.

3.2 Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων

Πίνακας 24: Κλάδοι με προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από την Αίγυπτο

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
1	Αγορά ακινήτων	Πλέον ελκυστική παραίνεση για επένδυση στην Ελλάδα αποτελεί η πρόσκληση για αγορά εγγείου περιουσίας από Αιγύπτιους που διαθέτουν οικονομική επιφάνεια, με βάση τα παρεχόμενα από τον ελληνικό νόμο κίνητρα και προϋποθέσεις
2	Τουριστικά ακίνητα	Ανάλογα, δυνατότητες υπάρχουν για προσέλκυση αιγυπτιακών ομίλων διαχείρισης τουριστικών ακινήτων & ξενοδοχειακών μονάδων προκειμένου να επενδύσουν σε αγορά και αξιοποίηση ελληνικών τουριστικών ακινήτων
3	Βιομηχανία	Πρόσκληση Αιγύπτια επιχειρηματιών να συνεταιριστούν με Έλληνες ιδιοκτήτες εταιρειών έτσι ώστε να διοχετευθούν κεφάλαια στην ελληνική παραγωγή
4	Τουρισμός	Συνεργασία σε επενδύσεις σε συνεδριακό τουρισμό, κατάρτιση- εκπαίδευση προσωπικού σε σχολές τουριστικών επαγγελματιών στην Ελλάδα

Η ισχυρή οικονομική παρουσία της Ελλάδας στην Αίγυπτο, το μέγεθος του επενδεδυμένου κεφαλαίου και η εν γένει δραστηριότητα των εδώ εγκατεστημένων

ελληνικών επιχειρήσεων προσδίδουν μεγαλύτερο κύρος και σεβασμό στη χώρα μας αφού προσφέρουν απασχόληση στο εγχώριο εργατικό δυναμικό αλλά και πολύτιμη τεχνογνωσία στην παραγωγική διαδικασία.

Τα τελευταία έτη, για τους γνωστούς λόγους, έχει προκύψει ενδιαφέρον από μερικές ελληνικές επιχειρήσεις για εγκατάσταση εδώ και δημιουργία παραγωγικών μονάδων. Κατά το μέτρο που αυτή η επέκταση δραστηριοτήτων θα μπορούσε να βοηθήσει οικονομικά τη μητρική εταιρεία στην Ελλάδα ώστε να επιβιώσει και να αναπτυχθεί καθίσταται, από υπηρεσιακής σκοπιάς, ηθικά και πρακτικά αποδεκτή. Σε διαφορετική περίπτωση εκφράζουμε κάποιες επιφυλάξεις για το κατά πόσο θα έχρηζε στήριξης ανάλογη τάση, ένεκα των συνεπειών που θα είχε περαιτέρω για το επίπεδο απασχόλησης στην Ελλάδα. Φρονούμε, εν προκειμένω, ότι οι περιπτώσεις επενδύσεων που εμφανίζουν ενδιαφέρον και αξίζουν ισχυρής στήριξης είναι εκείνες όπου η εδώ διεξαγόμενη παραγωγική δραστηριότητα θα συνεπάγετο και την ταυτόχρονη τροφοδότησή τους με ελληνικές ημικατεργασμένες, έστω, πρώτες ύλες και ιδίως με έτοιμα προϊόντα από την Ελλάδα.

Για τις περιπτώσεις επενδυτικής παρουσίας για την παροχή υπηρεσιών (τεχνικοί, σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες κλπ.) δεν τίθεται βεβαίως τέτοιο ζήτημα. Μάλιστα ουδαμώς αποκρούουμε την ιδέα εγκατάστασης εδώ και συνεργασίας με την Αίγυπτο επιχειρήσεων οι οποίες θα ανελάμβαναν πρωτοβουλίες στους τομείς των μεταφορών, catering/ bunkering σε εμπορικά πλοία, logistics αποθήκευσης και διαμετακόμισης φορτίων, υπηρεσίες νηογνώμονα και μετρολογίας, κοινοπραξίες με αιγύπτιους για διάλυση πλοίων-ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες, κατασκευές, δομικά έργα κλπ. Τουναντίον, ο τεράστιος όγκος των έργων που έχουν εξαγγελθεί τελευταία από την αιγυπτιακή κυβέρνηση πρέπει να ενταχθεί στο πεδίο κατόπτευσης των διαθετούσων τα προσόντα ελληνικών εταιρειών ούτως ώστε να τύχουν ανάλογης αξιοποίησης οι προσφερόμενες τεράστιες ευκαιρίες. Σημαντικές είναι οι προοπτικές στον ενεργειακό τομέα και ειδικότερα στις ΑΠΕ, η ανάπτυξη των οποίων συνιστά στρατηγικό στόχο της Αιγύπτου η οποία διαθέτει πλούσιο και ανεκμετάλλευτο αιολικό και ηλιακό δυναμικό. Πρόσφατα το Γραφείο μας έχει αναπτύξει ζωηρή πρωτοβουλία για την παρουσίαση ελληνικών τεχνικών εταιρειών σε εδώ εταιρείες συμβούλων οι οποίες εμπλέκονται σε έργα επέκτασης του μετρό του Κάιρου, με σκοπό την επίτευξη συνεργασίας στον τομέα της κατασκευής αλλά και παροχής υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου.

Σε ό,τι αφορά την από αιγυπτιακής πλευράς επιδιωκόμενη, ιδιαίτερα τελευταίως, απόκτηση ελληνικής τεχνογνωσίας για σειρά κλάδων, επισημαίνεται ότι δεν κρίνουμε σκόπιμη την εκχώρησή της σε αιγυπτιακές επιχειρήσεις και γενικότερα σε υλοποιούμενα επενδυτικά σχέδια στην Αίγυπτο, όταν αυτή δύναται να λειτουργήσει σε βάρος μας, έστω και σε βάθος χρόνου, δημιουργώντας ανταγωνιστικό μειονέκτημα στις διεθνείς αγορές για τα προϊόντα μας, παρά μόνο εάν ο Έλληνας εξαγωγέας υπηρεσιών αποκτά εταιρική συμμετοχή στο υπό υλοποίηση εκάστοτε επενδυτικό / επιχειρηματικό σχήμα.

Με emphaticό τρόπο υποστηρίζουμε ότι η ελληνική επιχειρηματική παρουσία στη ζώνη της Διώρυγας του Σουέζ, ιδίως, μπορεί και πρέπει να καταστεί εμβληματική κατ' αντιστοιχία (και ως ταυτόσημη με την έννοια της δυναμικής Ελλάδας) ναυτιλία μας. Προς τούτο η εμπλοκή και διασύνδεσή μας με τις δραστηριότητες που έχουν

προγραμματιστεί και κλιμακώνονται σε αυτή την γεωστρατηγικής σημασίας διάβαση μπορεί να καταστεί εφικτή κατόπιν δραστηριοποίησης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και μέσω της αξιοποίησης του υφιστάμενου πλαισίου διμερούς συνεργασίας (πρωτόκολλα, ΜοUs). Εν προκειμένω, επιδιώκεται η εμβάθυνση και η διεύρυνση της ενδεικνυόμενης λιμενικής συνεργασίας με την αιγυπτιακή πλευρά και με άλλους λιμένες (Πορτ Σάιντ, Δαμιέττη - Αλεξανδρούπολη, Καβάλα) κατά τρόπο που να μειώνει τα κόστη και τις γραφειοκρατικές διαδικασίες και να καθιστά μακρόθεν ανταγωνιστικότερη τη μέσω Σουέζ-Πειραιά (ή και άλλων ελληνικών λιμανιών) διαδρομή των εμπορευμάτων, στη συντριπτική τους πλειονότητα εμπορευματοκιβωτίων, από τις αγορές της ΝΑ Ασίας προς την Ευρώπη, έναντι άλλων διαθέσιμων εναλλακτικών πλόων.

Επισημαίνουμε ότι στις αρχές Δεκεμβρίου 2015 υπογράφηκαν μνημόνια κατανόησης του λιμένα Καβάλας με το λιμένα Αλεξάνδρειας, καθώς και του λιμένα Αλεξανδρούπολης με το λιμένα της Δαμιέττης, ενώ ενδιαφέρον υπάρχει από το λιμένα Αλεξανδρούπολης για υπογραφή μνημονίων συνεργασίας με τους αιγυπτιακούς λιμένες Αλεξάνδρειας και Πορτ Σάιντ. Θυμίζουμε ότι ανάλογο μνημόνιο συνεργασίας με το λιμένα Αλεξάνδρειας έχει υπογράψει και το λιμάνι του Πειραιά, τον Ιούνιο 2013. Σημειωτέον ότι η προσπάθεια ανάπτυξης συνεργασιών στον τομέα των λιμένων έχει εντατικοποιηθεί και δια της ένταξής της στο πλαίσιο της τριμερούς συνεργασίας Ελλάδα-Κύπρου-Αιγύπτου.

Προοπτικές αξιοποίησης ελληνικής επενδυτικής παρουσίας στην Αίγυπτο

Οι αιγυπτιακές αρχές καταβάλλουν μεγάλη προσπάθεια για την προσέλκυση και εγκατάσταση ξένων επενδύσεων στη χώρα, υλοποιώντας εκτεταμένη εκστρατεία ενημέρωσης αναφορικά με τις παρουσιαζόμενες ευκαιρίες οι οποίες στην πλειονότητά τους αφορούν ΜΕΓΑΛΑ PROJECTS (Σουέζ, Χρυσό Τρίγωνο, Νέα Διοικητική Πρωτεύουσα κλπ). Είναι προφανές ότι τέτοιας κλίμακας έργα απαιτούν αντίστοιχο διαμετρήματος επιχειρηματικά μεγέθη για συμμετοχή σ' αυτά. Ωστόσο, επιτρέπουν την παρουσία και μικρότερης κλίμακας επιχειρηματικού δυναμικού, είτε αυτοτελώς (π.χ. σε μικρότερα ειδικά έργα) είτε συνεργατικά (υπεργολαβίες).

Υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, ιδιαίτερα σε πεδία που διαθέτουμε ανάλογη τεχνογνωσία και είμαστε σε θέση να παρατάξουμε το αντίστοιχα ενδεδειγμένο μέγεθος / οικονομική επιφάνεια, θεωρούμε ότι όντως υφίστανται δυνατότητες για την υπέρ των συμφερόντων μας αξιοποίηση των ευκαιριών ελληνικής συμμετοχής σε τέτοια σχέδια. Ως παράδειγμα αναφέρουμε την ενδεχόμενη συμμετοχή ελληνικών μελετητικών γραφείων και κατασκευαστικών επιχειρήσεων στην εν εξελίξει ανάπλαση του ιστορικού κέντρου Καΐρου (πολυτελείς κατοικίες και ξενοδοχεία, εμπορικά κέντρα).

Ως ενδεικτικά δυνητικά πεδία / τομείς μπορούν να χαρακτηριστούν επίσης οι μεταφορές, τα logistics, οι υπηρεσίες συμβούλων για έργα στον κατασκευαστικό και τον ενεργειακό τομέα κλπ, δηλαδή δραστηριότητες οι οποίες συνεπάγονται εξαγωγές είτε ελληνικών προϊόντων είτε υπηρεσιών και εισροή συναλλαγματικών πόρων στη χώρα μας.

3.3 Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας

- ✓ **Ημερίδες με σκοπό την παρουσίαση των πρόσφατων εξελίξεων της ελληνικής οικονομίας, του θεσμικού πλαισίου, καθώς και των ευκαιριών για προσέλκυση επενδύσεων, με έμφαση στον τουρισμό και στα ακίνητα.** Το Γραφείο μας διοργάνωσε με επιτυχία, σε συνεργασία με το Enterprise Greece, ημερίδα στο Κάιρο για τις επενδυτικές ευκαιρίες στην ελληνική αγορά ακινήτων και τουριστικών ακινήτων, στις 21.3.2018. Θεωρούμε σκόπιμη την πραγματοποίηση ανάλογης ημερίδας του χρόνου, ώστε να μπορέσουμε να κεφαλαιοποιήσουμε τα αποτελέσματα της πρώτης.
- ✓ Διοργάνωση επιχειρηματικών αποστολών ελληνικών φορέων στην Αίγυπτο και αντίστοιχων αιγυπτιακών στην Ελλάδα.
- ✓ Στο εν λόγω πλαίσιο, υλοποίηση επιχειρηματικών αποστολών σε συνεργασία με ελληνικούς επιχειρηματικούς φορείς, σε κλάδους που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα ελληνικά προϊόντα στην εδώ αγορά, κυρίως των εξής: **(α) τροφίμων**, με έμφαση στα νωπά και τα μεταποιημένα φρούτα, τις ελιές και το ελαιόλαδο, καθώς και τα γαλακτοκομικά προϊόντα, **(β) δομικών υλικών** κάθε είδους, δεδομένων των ισχυρών αναπτυξιακών προοπτικών που παρουσιάζει ο εγχώριος κλάδος κατασκευών, με έμφαση στα πυρίμαχα υλικά, τα πετρώματα, τα τσιμέντα, καθώς επίσης τα πράσινα δομικά υλικά (χρωστικές ή άλλες ύλες επικάλυψης κτιρίων νέας γενιάς), τα μεταλλικά εξαρτήματα κατασκευών (καρφιά, ελάσματα κλπ.) και **(γ) πλαστικών υλικών**, με έμφαση στα πλαστικά υλικά συσκευασίας και στα είδη σπιτιού / οικιακής οικονομίας από πλαστικό.
- ✓ Υλοποίηση **ημερίδας & επιχειρηματικών συναντήσεων** ελληνικών με αιγυπτιακούς φορείς και εταιρείες στον **κλάδο της ενέργειας, με έμφαση στις ανανεώσιμες πηγές (ΑΠΕ)**, στην ανάπτυξη των οποίων η Αίγυπτος αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα τα τελευταία χρόνια.
- ✓ Επανάληψη, σε συνεργασία με το Enterprise Greece των **προγραμμάτων φιλοξενίας** του έτους 2017 Αιγυπτίων (μεταξύ άλλων) αγοραστών για πραγματοποίηση στοχευμένων συναντήσεων με ελληνικές επιχειρήσεις των κλάδων **τροφίμων / ποτών** (υλοποιήθηκε τον Μάιο 2017) και **δομικών υλικών** (υλοποιήθηκε τον Οκτώβριο 2017), καθώς και ανάλογων προγραμμάτων σε άλλους κλάδους.
- ✓ Συνεργασία με ελληνικούς εκθεσιακούς φορείς για την οργάνωση αποστολών Αιγυπτίων επιχειρηματιών σε κλαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα (Agrotica, Infacoma / Aquatherm, Kosmima, Detrop, Freskon, Δ.Ε.Θ., Philoxenia/Hotelia).
- ✓ Διοργάνωση αποστολών Αιγυπτίων επιχειρηματιών στην Ελλάδα.
- ✓ Διοργάνωση της 4^{ης} συνόδου του Ελληνο-Αιγυπτιακού Επιχειρηματικού Συμβουλίου, η οποία θα πρέπει να λάβει χώρα στην Ελλάδα.
- ✓ Συνδρομή Γραφείου μας σε ενδεχόμενη πραγματοποίηση ενημερωτικής εκδήλωσης στην Αθήνα από εκπροσώπους της Οικονομικής Ζώνης της Διώρυγας Σουέζ και της αιγυπτιακής Γενικής Αρχής Επενδύσεων & Ελευθέρων Ζωνών, αναφορικά με τις διαδικασίες εγκατάστασης και άσκησης οικονομικής δραστηριότητας στην Αίγυπτο.
- ✓ Σε **συνέχεια επισκέψεων κ.κ. Υπ. Μεταφορών και Γ.Γ. ΔΟΣ & ΑΣ στην Αίγυπτο** (Νοέμβριος 2015 & Μάρτιος 2016), αλλά και **στο πλαίσιο της**

τριμερούς συνεργασίας Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου, μέριμνα και συνεισφορά στην προσπάθεια για την υλοποίηση συνεργασιών στους κλάδους γεωργίας, υγείας, τουρισμού, διαλιμενικής και ναυτιλιακής συνεργασίας, μεταφορών και logistics, franchising, κατασκευής υποδομών, μεταφοράς φυσικού αερίου, ενέργειας και ΑΠΕ, διαχείρισης υδάτων και υγρών, καθώς και στερεών αποβλήτων.

- ✓ Ειδικότερα, σε συνέχεια ανωτέρω επισκέψεων κ.κ. Υπ. Μεταφορών και ΓΓ ΔΟΣ & ΑΣ, αλλά και στο πλαίσιο της τριμερούς συνεργασίας Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου, συνεισφορά στην προσπάθεια για την υλοποίηση των ακόλουθων δράσεων:
  - Επίσκεψη Ελλήνων ιχθυοκαλλιεργητών καθώς και εκπροσώπων εταιρειών ΑΠΕ στην Αίγυπτο (συνεργασία με Αρχή Διώρυγας Σουέζ και άλλους φορείς).
  - Επίσκεψη στελεχών αιγυπτιακού ενεργειακού τομέα στην Ελλάδα και αντίστροφα.
  - Επίσκεψη Αιγυπτίων σε ερευνητικά κέντρα και ιδρύματα στην Ελλάδα, συνεργασία με πανεπιστήμια Ε.Ε. στο πλαίσιο της Επιστημονικής συνεργασίας.
  - Επίσπευση διαδικασιών για άμεση ενεργοποίηση διμερούς τεχνικής επιτροπής εμπειρογνομόνων που θα έχει ως αντικείμενο την ταχεία δρομολόγηση συγκεκριμένων δράσεων στους τομείς συνεργασίας που προβλέπονται στο μνημόνιο συνεργασίας ΕΥΔΑΠ-αιγυπτιακής ομολόγου της, το οποίο υπεγράφη τον Οκτώβριο 2016.
  - Εντατικοποίηση της διμερούς συνεργασίας και ανάληψη κοινών προωθητικών δράσεων στον τομέα του τουρισμού.
- ✓ Διοργάνωση **εκδηλώσεων προβολής**, ή έστω περισσότερο ενισχυμένης ελληνικής παρουσίας σε **σημαντικές διεθνείς εκθέσεις / συνέδρια** που πραγματοποιούνται στην Αίγυπτο και που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Ελλάδα. Αναφέρουμε χαρακτηριστικά τις εξής εκθέσεις στις οποίες θεωρούμε καλό να υπάρξει ενισχυμένη ελληνική παρουσία:

(α) Egypt Oil & Gas (επόμενη διοργάνωση Φεβρουάριος 2019): πρόκειται για μεγάλη διεθνή, περιφερειακής εμβέλειας έκθεση / συνέδριο με στόχο την προσέλκυση επενδυτικού ενδιαφέροντος στους αιγυπτιακούς κλάδους πετρελαίου & αερίου. Η πρώτης δύο διοργανώσεις (2017 & 2018) στέφθηκαν με επιτυχία, εξασφαλίζοντας πολύ αξιολογες διεθνείς συμμετοχές.

(β) Food Africa (επόμενη διοργάνωση 4-6.12.2018): πρόκειται για αξιολογη διεθνή, περιφερειακής εμβέλειας έκθεση τροφίμων & ποτών. Το 2017 μετείχαν 3 ελληνικές επιχειρήσεις των κλάδων νωπών φρούτων, μη αλκοολούχων ποτών & ρυζιού / οσπρίων, υπό ιδιώτη Έλληνα οργανωτή. Το Γραφείο μας έχει εισηγηθεί τη διοργάνωση εθνικής συμμετοχής, ή τη διοργάνωση μικρής παράλληλης εκδήλωσης προβολής των ελληνικών προϊόντων και συναντήσεων των Ελλήνων εκθετών με Αιγύπτιους εμπόρους. Εναλλακτικά προς την Food Africa, δυνητικό ενδιαφέρον για ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις παρουσιάζουν ενδεχομένως οι εκθέσεις τροφίμων:

(γ) SAHARA EXPO (επόμενη διοργάνωση 16-19.9.2018): διεθνής κλαδική έκθεση για τη γεωργία, τα αγροτικά προϊόντα και τον αγροτικό εξοπλισμό. Στις

2 πλέον πρόσφατες εκδόσεις (2016 & 2017) είχαμε λίγες ελληνικές συμμετοχές στους κλάδους νωπών και κονσερβοποιημένων φρούτων, καθώς και πραγματοποίηση ειδικών προωθητικών εκδηλώσεων για τα ελληνικά νωπά και κονσερβοποιημένα φρούτα, στο πλαίσιο ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

(δ) HACE-HOTEL EXPO (επόμενη διοργάνωση 15-17.10.2018): διεθνής κλαδική έκθεση εξοπλισμού, υλικών συσκευασίας και ειδών τεχνολογίας ξενοδοχείων και εστιατορίων, καθώς και τροφίμων για την αγορά μαζικής εστίασης, με δυνητικό ενδιαφέρον για ελληνικές επιχειρήσεις.

(ε) Big 5 Construct Egypt (πρώτη διοργάνωση 18-21.9.2018): Πρόκειται για την πρώτη διοργάνωση της εν λόγω μεγάλης διεθνούς κλαδικής έκθεσης στην Αίγυπτο- και συγκεκριμένα στο νέο εκθεσιακό κέντρο του Καΐρου- στην οποία προγραμματίζεται εθνική συμμετοχή ελληνικών επιχειρήσεων. Το Γραφείο μας έχει τεθεί στη διάθεση του Enterprise Greece και των διοργανωτών της έκθεσης με σκοπό την επιτυχή οργάνωση της ελληνικής συμμετοχής. Προτείνουμε παράλληλα, στο πλαίσιο της έκθεσης, τη **διοργάνωση εκδήλωσης προβολής για τα ελληνικά δομικά υλικά**, με παρουσία Αιγυπτίων εισαγωγέων και εμπόρων και πραγματοποίηση επιχειρηματικών συναντήσεων με τους Έλληνες εκθέτες.

3.4 Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου

Οι διμερείς οικονομικές σχέσεις εξυπηρετούνται ικανοποιητικά τόσο από το εκτεταμένο διμερές θεσμικό πλαίσιο, όσο και από τη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης Ε.Ε. – Αιγύπτου. Επισημαίνεται ότι από ελληνικής πλευράς θα πρέπει να αποδοθεί ιδιαίτερη σημασία στην υλοποίηση των περιεχομένων των διμερών συμφωνιών και πρωτοκόλλων συνεργασίας που υφίστανται σε ποικίλους τομείς. Αντίστοιχα, στο ευρωπαϊκό επίπεδο, θα πρέπει να επιδιωχθεί η υλοποίηση των υποχρεώσεων της Αιγύπτου που απορρέουν από τη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης με την Ε.Ε.

Σημειώνεται ότι υπάρχουν συνεχιζόμενες διαβουλεύσεις για ανανέωση / επικαιροποίηση ορισμένων συμφωνιών ή και σύναψη νέων, τόσο σε διμερές επίπεδο (λ.χ. στις ναυτιλιακές μεταφορές), δεδομένης και της αιγυπτιακής πρότασης για διοργάνωση της 9^{ης} ΜΔΕ στην Αθήνα κατά το δεύτερο εξάμηνο 2018, όσο και σε επίπεδο τριμερούς συνεργασίας Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου (λ.χ. συμφωνία τριμερούς συνεργασίας τελωνειακών Αρχών). Επίσης, υφίσταται πληθώρα εκατέρωθεν πρωτοβουλιών για σύναψη πρωτοκόλλων και μνημονίων συνεργασίας σε πληθώρα τομέων (λ.χ. πρόσφατα υποβληθέν από αιγυπτιακής πλευράς σχέδιο MOU μεταξύ των Κεντρικών Τραπεζών).

Ελληνική επιδίωξη θα πρέπει κατά τη γνώμη μας να είναι η υπογραφή πρωτοκόλλων συνεργασίας μεταξύ ελληνικών και αιγυπτιακών κρατικών φορέων ή και επιχειρήσεων, σε τομείς που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον (όπως η ενέργεια & οι ΑΠΕ, η γεωργία, η υγεία, ο τουρισμός, η διαλιμενική και ναυτιλιακή συνεργασία, οι μεταφορές και τα logistics, η κατασκευή υποδομών, η μεταφορά φυσικού αερίου, η διαχείριση υδάτων και αποβλήτων).

4 Παράρτημα

4.1 Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία

Πίνακας 1: Ελληνικό μερίδιο σε συνολικές εισαγωγές της Αιγύπτου - Ανταγωνισμός (διψήφια κατάταξη συνδυασμένης ονοματολογίας)

ΚΣΟ	αξία σε \$ (Στατιστική Αρχή Αιγύπτου-CAPMAS)	Εισαγωγές από Ελλάδα 2017	Συνολικές εισαγωγές Αιγύπτου	% επί συνόλου
	Σύνολο	507.389.169	63.359.966.311	0,83%
'27'	ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ,ΛΑΔΙΑ,ΚΕΡΙΑ.ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ,ΥΛ.	273.473.181	10.604.307.731	2,58%
'52'	ΒΑΜΒΑΚΙ	81.113.771	709.653.333	11,43%
'08'	ΚΑΡΠΟΙ,ΦΡΟΥΤΑ,ΦΛΟΥΔΕΣ ΕΣΠΕΡΙΔ/ΔΩΝ-ΠΕΠΟΝΙΩΝ	48.699.738	333.934.441	14,58%
'24'	ΚΑΠΝΑ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤ.ΚΑΠΝΟΥ	19.286.975	245.870.550	7,84%
'84'	ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ,ΛΕΒΗΤΕΣ,ΜΗΧΑΝΕΣ	10.989.849	5.453.487.781	0,20%
'39'	ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ	10.367.409	3.143.825.524	0,33%
'72'	ΣΙΔΗΡΟΣ – ΧΑΛΥΒΑΣ	7.911.051	3.146.907.150	0,25%
'30'	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	6.830.775	2.156.657.339	0,32%
'25'	ΑΛΑΤΙ,ΘΕΙΟ,ΓΑΙΕΣ,ΠΕΤΡΕΣ,ΓΥΨΟΣ,ΑΣΒΕΣΤ.ΤΣΙΜ.	5.700.359	199.104.379	2,86%
'48'	ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΝΙΑ.ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ	5.330.347	1.146.465.524	0,46%
'20'	ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ,ΚΑΡΠΩΝ,ΦΡΟΥΤΩΝ	4.952.234	57.790.924	8,57%
'87'	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ,ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ,ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΛΠ	4.168.519	3.093.125.770	0,13%
'38'	ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	4.158.344	942.128.714	0,44%
'85'	ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΜΗΧΑΝΕΣ-ΣΥΣΚΕΥΕΣ	4.118.127	4.544.142.644	0,09%
'32'	ΔΕΨΙΚΑ - ΒΑΦΙΚΑ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ.ΧΡΩΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	3.465.853	539.020.577	0,64%
'23'	ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ, ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ	2.208.564	839.465.377	0,26%
'49'	ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ	1.665.220	62.209.301	2,68%
'19'	ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΩΝ	1.253.191	102.560.362	1,22%
'94'	ΕΠΙΠΛΑ, ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ, ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.027.610	272.458.565	0,38%
'69'	ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΕΡΑΜΕΥΤΙΚΗΣ	927.572	163.587.348	0,57%

Πηγή: Στατιστική υπηρεσία Αιγύπτου (CAPMAS). Επεξεργασία από το Γραφείο Ο.Ε.Υ. Καΐρου

Πίνακας 2: Αιγυπτιακές εισαγωγές ελληνικών προϊόντων κατά διψήφια κατάταξη συνδυασμένη ονοματολογίας (2016-2017), αξίες άνω του \$1 εκατ.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΡΟΣ ΑΙΓΥΠΤΟ 2016-2017 ΑΝΑ ΔΙΨΗΦΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ (ΣΤΟΙΧΕΙΑ CAPMAS)							
ΧΩΡΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ	ΑΞΙΑ (\$) 2017	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (Kg) 2017	ΑΞΙΑ \$ 2016	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (Kg) 2016	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2016/17 (ΣΕ ΑΞΙΕΣ)
ΕΛΛΑΔΑ	ΣΥΝΟΛΟ		507.389.169		999.137.169		-49,2%
	Ορυκτά καύσιμα	27	273.473.181	603.957.044	693.408.650	1.803.620.000	-60,6%
	Βαμβάκι	52	81.113.771	43.958.543	76.549.106	40.295.785	6,0%
	Φρούτα & καρποί βρώσιμοι	08	48.699.738	4.661.052	86.020.366	68.660.122	-43,4%
	Καπνός	24	19.286.975	7.470.840	52.958.939	7.790.461	-63,6%
	Λέβητες, μηχανές, συσκευές & μέρη	84	10.989.849	136.510	14.382.711	852.007	-23,6%
	Πλαστικές ύλες & προϊόντα	39	10.367.409	5.462.452	5.726.492	1.051.207	81,0%
	Σίδηρος & χάλυβας	72	7.911.051	1.167.428	3.535.172	4.246.034	123,8%
	Φαρμακευτικά προϊόντα	30	6.830.775	67.499	617.597	72.280	1006,0%
	Άλατα, πέτρες, γαίες, ασβέστης, τσιμέντα	25	5.700.359	39.049.892	2.680.922	2.247.859	112,6%
	Χαρτί & χαρτόνια, προϊόντα χαρτοπολτού	48	5.330.347	9.891.728	8.742.695	13.027.294	-39,0%
	Παρασκευάσματα φρούτων & λαχανικών	20	4.952.234	4.750.124	5.448.345	6.484.324	-9,1%
	Οχήματα, μεταφορικός εξοπλισμός & εξαρτήματα	87	4.168.519	2.023.333	8.152.927	1.228.679	-48,9%
	Διάφορα χημικά προϊόντα	38	4.158.344	3.143.603	5.044.075	1.798.569	-17,6%
	Ηλεκτρολογικός εξοπλισμός & μέρη	85	4.118.127	64.206	2.528.055	3.077.805	62,9%
	Βαφές & δευικά εκχυλίσματα	32	3.465.853	1.651.452	3.795.601	4.227.228	-8,7%
	Κατάλοιπα βιομηχανίας τροφίμων, ζωοτροφές	23	2.208.564	8.091.260	1.626.993	2.948.112	35,7%
	Προϊόντα εκδοτικών οίκων	49	1.665.220	213.419	2.535.219	350.545	-34,3%
	Παρασκευάσματα δημητριακών	19	1.253.191	626.489	5.652.702	4.021.240	-77,8%
	Έπιπλα, είδη κλινοστρωμνής, συσκευές φωτισμού, προκατασκευές	94	1.027.610	43.856	1.122.430	447.041	-8,4%

Πηγή: Αιγυπτιακή στατιστική υπηρεσία (CAPMAS)

Πίνακας 3: Ελληνικές επενδύσεις στην Αίγυπτο

Ελληνική εταιρεία	Θυγατρική στην Αίγυπτο	Αντικείμενο
ΟΜΙΛΟΣ ΒΑΡΔΙΝΟΓΙΑΝΝΗ (μετέχει με μικρό μερίδιο)	VEGAS OIL & GAS S.A.E. / WEST OBAYED, PETROAMIR / NORTH PETROLEUM	Γεωτρήσεις πετρελαίου & αερίου
ΟΜΙΛΟΣ ΕΥΓΕΝΙΔΗ	EVGE SHIPPING AGENCY & MARITIME AFFAIRS	Ναυτιλιακές υπηρεσίες
ER-LACK Γ.Γ. ΚΟΥΤΛΗΣ	ER-LACK FOR PAINTS	Παραγωγή χρωμάτων
EURODRIP S.A	EURODRIP EGYPT	Σωλήνες & συστήματα άρδευσης
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ	NATIONAL BANK OF GREECE EGYPT	Τραπεζικές υπηρεσίες
AXON GLOBAL EDUCATION NETWORK	AXON EGYPT	Δίκτυο εκπαίδευσης ξένων γλωσσών
ΧΑΡΤΟΠΟΙΙΑ ΘΡΑΚΗΣ	PYRAMIDS PAPER MILLS S.A.E.	Παραγωγή χαρτιού
TITAN CEMENT CO.	TITAN EGYPT BENI SUEF CEMENT CO.	Παραγωγή τσιμέντου
ALUMIL S.A.	ALUMIL MISR	Παραγωγή προϊόντων αλουμινίου
CHIPITA INT'L	EDITA FOOD INDUSTRIES S.A.E.	Παραγωγή κράκερ και κρουασάν
BIOFRESH SA	ORANGE WAVE	Παραγωγή βιολογικών χυμών
ΚΟΘΑΛΗ Α.Ε.	EGYPTIAN GREEK FOR CLAY BRICKS & ROOFING TILES	Παραγωγή τούβλων
POLYECO S.A.	GAEA JSC	Διαχείριση βιομηχανικών & επικίνδυνων αποβλήτων, εναλλακτικά καύσιμα
ΟΜΙΛΟΣ ΧΑΝΔΡΗ	PYRAMID NAVIGATION CO. E.S.A.	Φορτηγά πλοία (φυσικό αέριο)
PHYTORGAN S.A.	ADRITEC EGYPT	Συστήματα άρδευσης, λιπάσματα
CONSOLIDATED CONTRACTORS INTERNATIONAL CO.	CONSOLIDATED CONTRACTORS INTERNATIONAL (CCC)	Κατασκευές
ARCHIRODON S.A.	ARCHIRODON CONSTRUCTION (OVERSEAS) Co. S.A.	Κατασκευές
J & P (JOANOU & PARASKEVAIDES S.A.)	JOANNOU AND PARASKEVAIDES OVERSEAS LTD J&P	Κατασκευές
EPSI	EPSI EGYPT S.A.	Ψυκτικός εξοπλισμός
FOLLI - FOLLIE S.A.	FOLLI FOLLIE JEWELLERY STORES	Αλυσίδα κοσμηματοπωλείων
TELEPERFORMANCE HELLAS	TELEPERFORMANCE EGYPT	Τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες
ENERGEAN OIL & GAS	ENERGEAN OIL & GAS EGYPT	Έρευνες πετρελαίου
GROUP OF COMPANY GRIGORIADI	EMULCOM COMPANY	Παραγωγή ασφαλτικού γαλακτώματος
CALSTA WORKWEAR SA	CALSTA WORKWEAR	Παραγωγή ενδυμάτων εργασίας
CARE DIRECT S.A.	CARE DIRECT EGYPT	Υπηρεσίες σε νέες μητέρες
EUROCERT S.A.	BCI EGYPT (BCI CERT.)	Υπηρεσίες πιστοποίησης
IC SYSTEMS	IC SYSTEMS EGYPT	Συστήματα βιομηχανικής αυτοματοποίησης, hardware & λογισμικό

Ελληνική εταιρεία	Θυγατρική στην Αίγυπτο	Αντικείμενο
AEGEAN AIRLINES	AEGEAN AIRLINES CAIRO INT'L AIRPORT	Αεροπορικές μεταφορές
ENOIA S.A.	ENOIA	Τεχνική εταιρεία (project management & engineering) στους τομείς βιομηχανίας / ενέργειας
CRELCO	GRELCO EGYPT	Συστήματα θέρμανσης, ύδρευσης, κλιματισμού, πυρόσβεσης, γεωθερμικές εγκαταστάσεις αερίου
MEDEXPO A.E.	MEDEXPO EGYPT JSC	Κλαδικές εμπορικές εκθέσεις ξύλου-επίπλου
	EGYPTIAN GREEK EXPLORATIONS	Γεωτρήσεις & διάνοιξη φρεάτων
IMAGE GROUP HELLAS	IMAGE GROUP EGYPT	Εταιρική επικοινωνία, πολυμέσα, εκτυπώσεις
ZOUROS GROUP		Πλατφόρμες & εξοπλισμός έρευνας πετρελαίου

Πηγή: Βάση δεδομένων Γραφείου Ο.Ε.Υ. Καΐρου

Πίνακας 4: Ελληνικές εξαγωγές στην Αίγυπτο 2017 - σύγκριση με 2016 (CN4, στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, αξίες άνω του €1 εκατ.)

CN4	ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	2017		2016		ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
		ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
2710'	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια). Παρασκευάσματα περιεκτικότητας κατά βάρος >= 70% σε λάδια από πετρέλαιο ή σε ασφαλτούχα ορυκτά και στα οποία τα λάδια αυτά αποτελούν το βασικό συστατικό, π.δ.κ.α.	498.922.467	1.092.477.078	492.015.902	1.405.701.307	1,40%	-22,28%
5201'	Βαμβάκι, μη λαναρισμένο ούτε χτενισμένο	63.943.907	42.554.331	55.425.132	39.282.464	15,37%	8,33%
2711'	Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες	58.586.811	147.783.230	34.831.901	120.821.659	68,20%	22,32%
2713'	Οπάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο και άλλα υπολείμματα των λαδιών πετρελαίου ή των ασφαλτούχων ορυκτών	28.409.735	118.203.646	51.863.560	392.684.959	-45,22%	-69,90%
0808'	Μήλα, αχλάδια και κυδώνια, νωπά	11.502.091	31.605.601	17.404.312	48.128.338	-33,91%	-34,33%
9013'	Διατάξεις με υγρούς κρυστάλλους, που δεν αναφέρονται ειδικότερα αλλού ως είδη. Λείζερ (εκτός από διόδους λείζερ). Άλλα όργανα και συσκευές οπτικής που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού στο κεφάλαιο 90	7.870.725	11.250	336.104	320	2241,75%	3415,63%
2402'	Πούρα, στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα με κομμένα τα άκρα, πουράκια και τσιγάρα, από καπνό ή υποκατάστατα του καπνού	6.626.321	703.977	11.073.961	1.168.283	-40,16%	-39,74%
3924'	Πιατικά, άλλα είδη νοικοκυριού ή οικιακής οικονομίας, είδη ατομικής υγιεινής και καλλωπισμού, από πλαστικές ύλες	4.160.110	315.253	1.777.425	112.461	134,05%	180,32%

CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
4810'	Χαρτί και χαρτόνια επιχρισμένα με καολίνη ή με άλλες ανόργανες ουσίες στη μία ή και στις δύο επιφάνειες, με ή χωρίς συνδετικά, έστω και χρωματισμένα στην επιφάνεια, διακοσμημένα στην επιφάνεια ή τυπωμένα, σε κυλίνδρους ή σε φύλλα	3.984.646	9.671.965	5.716.438	14.551.212	-30,29%	-33,53%
2503'	Θείο κάθε είδους (εκτός από αυτό που παράγεται με εξαχνωση, με κατακρήμνιση και το κολλοειδές)	3.748.174	50.924.612	1.226.197	21.902.813	205,67%	132,50%
2008'	Καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα, με ή χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ή αλκοόλης	3.664.328	4.471.034	3.875.657	4.743.256	-5,45%	-5,74%
7210'	Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, με πλάτος >= 600 mm, που έχουν ελαθεί σε θερμή ή ψυχρή κατάσταση, επιστρωμένα με άλλο μέταλλο ή επενδυμένα	3.633.953	5.558.241	2.610.458	4.558.111	39,21%	21,94%
2901'	Υδρογονάνθρακες άκυκλοι	2.978.589	4.195.196	0	0	∅	∅
3204'	Χρωστικές ύλες συνθετικές οργανικές, έστω και καθορισμένης χημικής σύστασης. Παρασκευάσματα των τύπων που χρησιμοποιούνται για το χρωματισμό κάθε ύλης ή που προορίζονται να μπουν σαν συστατικά στην παρασκευή χρωστικών παρασκευασμάτων	2.882.486	1.635.513	3.268.200	2.074.813	-11,80%	-21,17%
7207'	Ημιτελή προϊόντα από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα	2.392.039	5.498.940	0	0	∅	∅
8507'	Ηλεκτρικοί συσσωρευτές, περιλαμβανομένων και των διαχωριστών τους, είτε έχουν τετράγωνη ή ορθογώνια μορφή είτε όχι. Μέρη τους	2.334.760	260.720	654.755	211.572	256,59%	23,23%
2618'	Σκουριές υψικαμίνων με μορφή σπυρωτής σκόνης άμμος υψικαμίνων, που προέρχονται από την κατεργασία σιδήρου ή χάλυβα	2.326.500	60.500.000	2.246.484	59.932.000	3,56%	0,95%

CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
8409'	Μέρη που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κύρια για εμβολοφόρους κινητήρες εσωτερικής καύσης, π.δ.κ.α.	2.235.560	101.892	2.351.909	84.556	-4,95%	20,50%
3816'	Τσιμέντα, κονιάματα, σκυροδέματα και παρόμοιες πυρίμαχες συνθέσεις (εκτός από παρασκευάσματα με βάση το γραφίτη ή άλλο άνθρακα)	2.213.943	5.720.705	1.581.341	3.757.939	40,00%	52,23%
3923'	Είδη μεταφοράς ή συσκευασίας, από πλαστικές ύλες. Πώματα, καπάκια, καπούλια και άλλες διατάξεις κλεισίματος, από πλαστικές ύλες	2.114.182	374.427	2.452.657	477.415	-13,80%	-21,57%
4901'	Βιβλία, φυλλάδια και παρόμοια έντυπα, έστω και σε ξεχωριστά φύλλα (εκτός από περιοδικές εκδόσεις και εκδόσεις που αποβλέπουν κυρίως στη διαφήμιση)	1.857.746	283.737	1.866.820	258.299	-0,49%	9,85%
3811'	Αντικροτικά, ανασχετικά της οξειδωσης, προσθετικά εξουδετέρωσης καταλοίπων, βελτιωτικά του ιξώδους των λιπαντικών λαδιών, προσθετικά κατά της διάβρωσης και άλλα παρασκευασμένα προσθετικά για ορυκτά λάδια	1.606.663	300.808	1.246.738	219.473	28,87%	37,06%
3806'	Κολοφώνια και ρητινικά οξέα, καθώς και τα παράγωγά τους. Αιθέριο έλαιο κολοφωνίου και έλαια κολοφωνίου. Γόμες λιωμένες	1.498.424	875.725	2.065.396	1.223.000	-27,45%	-28,40%
3808'	Εντομοκτόνα, ποντικοφάρμακα, μυκητοκτόνα, ζιζανιοκτόνα, ανασχετικά της βλάστησης και ρυθμιστικά της ανάπτυξης των φυτών, απολυμαντικά και παρόμοια προϊόντα που παρουσιάζονται σε μορφές ή συσκευασίες για τη λιανική πώληση ή ως παρασκευάσματα	1.379.091	92.478	1.252.092	164.036	10,14%	-43,62%
8419'	Συσκευές και διατάξεις, έστω και ηλεκτρικά θερμαινόμενες, για την επεξεργασία υλών με μεθόδους που απαιτούν αλλαγή της θερμοκρασίας	1.308.923	275.191	581.282	163.148	125,18%	68,68%
2401'	Καπνά ακατέργαστα ή που δεν έχουν βιομηχανοποιηθεί. Απορρίμματα καπνού	1.308.917	518.724	3.376.722	1.295.496	-61,24%	-59,96%

CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
8703'	Επιβατικά αυτοκίνητα και άλλα αυτοκίνητα κατασκευασμένα κυρίως για τη μεταφορά προσώπων	1.279.113	119.010	0	0	∅	∅
2106'	Παρασκευάσματα διατροφής π.δ.κ.α.	1.138.640	809.348	171.332	120.824	564,58%	569,86%
0809'	Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, στα οποία περιλαμβάνονται και τα brugnons και nectarines, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα, νωπά	1.122.618	3.029.602	2.108.680	5.214.895	-46,76%	-41,90%
	ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ						

Πίνακας 5: Ελληνικές εισαγωγές από την Αίγυπτο 2017 - σύγκριση με 2016 (CN4, στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, αξίες άνω του €1 εκατ.)

CN4	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	2017		2016		ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
		ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
2709'	Λάδια ακατέργαστα, από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (ακατέργαστο πετρέλαιο)	336.306.579	970.613.134	411.817.536	1.360.056.855	-18,34%	-28,63%
3102'	Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά αζωτούχα (εκτός από αυτά που παρουσιάζονται είτε σε δισκία ή παρόμοια σχήματα, ή σε συσκευασίες <=10 kg)	42.505.302	179.055.975	39.282.910	174.748.770	8,20%	2,46%
2905'	Αλκοόλες άκυκλες και τα αλογονωμένα, σουλφονωμένα, νιτρωμένα ή νιτροδωμένα παράγωγά τους	28.239.692	92.213.462	14.429.729	71.797.122	95,70%	28,44%
0701'	Πατάτες, νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη	27.882.665	84.584.875	14.502.087	46.403.800	92,27%	82,28%
2710'	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια). Παρασκευάσματα περιεκτικότητας κατά βάρος >= 70% σε λάδια από πετρέλαιο ή σε ασφαλτούχα ορυκτά και στα οποία τα λάδια αυτά αποτελούν το βασικό συστατικό, π.δ.κ.α.	27.210.394	59.417.518	31.331.099	68.800.606	-13,15%	-13,64%
3901'	Πολυμερή του αιθυλενίου σε αρχικές μορφές	11.705.555	10.994.700	4.885.041	4.331.140	139,62%	153,85%
2711'	Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες	10.631.160	22.385.833	4.380.670	12.361.466	142,68%	81,09%
7210'	Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, με πλάτος >= 600 mm, που έχουν ελαθεί σε θερμή ή ψυχρή κατάσταση, επιστρωμένα με	4.974.674	8.115.210	2.498.869	5.112.125	99,08%	58,74%
2005'	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι, μη κατεψυγμένα	4.436.946	3.421.162	2.363.920	1.976.274	87,69%	73,11%
2501'	Αλάτι, στο οποίο περιλαμβάνεται το επιτραπέζιο και το μετουσιωμένο αλάτι, και χλωριούχο νάτριο καθαρό, έστω και σε υδατικό διάλυμα ή με προσθήκη αντισυσσωματικών ουσιών ή ουσιών.	3.488.072	145.431.335	3.057.354	113.696.510	14,09%	27,91%

CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	% ΑΞΙΑ	% ΠΟΣΟΤΗΤΑ
0710'	Λαχανικά, άβραστα ή βρασμένα στο νερό ή στον ατμό, κατεψυγμένα	3.390.560	2.087.497	3.095.286	1.338.086	9,54%	56,01%
2505'	Άμμος φυσική κάθε είδους, έστω και χρωματισμένη	2.653.765	86.286.265	3.183.610	110.718.461	-16,64%	-22,07%
2815'	Υδροξείδιο του νατρίου καυστική σόδα. Υδροξείδιο του καλίου καυστική ποτάσα. Υπεροξείδια του νατρίου ή του καλίου	2.501.068	9.551.161	0	0	∅	∅
3817'	Αλκυλοβενζόλια σε μείγματα και αλκυλοναφθαλένια σε μείγματα, που παρασκευάζονται με αλκυλίωση του βενζολίου ή της ναφθαλίνης	2.419.227	2.128.820	514.253	474.380	370,44%	348,76%
3904'	Πολυμερή του χλωριούχου βινυλίου ή άλλων αλογονωμένων ολεφινών, σε αρχικές μορφές	1.940.056	2.404.875	1.351.159	1.998.000	43,58%	20,36%
2303'	Κατάλοιπα αμυλοποίησης και παρόμοια κατάλοιπα, πολτοί τεύτλων, υπολείμματα ζαχαροκάλαμου και άλλα απορρίμματα ζαχαροποίησης, υπολείμματα και απορρίμματα ζυθοποίησης ή οινόπνευματοποίησης	1.901.017	11.544.443	1.011.402	6.300.000	87,96%	83,25%
7208'	Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, με πλάτος >= 600 mm, που έχουν ελαθεί σε θερμή κατάσταση, μη επιστρωμένα με άλλο μέταλλο, ούτε επενδυμένα	1.700.482	3.291.805	0	0	∅	∅
7801'	Μόλυβδος σε ακατέργαστη μορφή	1.449.184	705.260	68.810	45.270	2006,07%	1457,90%
4107'	Δέρματα αποτριχωμένα χοιροειδών, ερπετών και άλλων ζώων, παρασκευασμένα, και δέρματα άτριχων ή άμαλλων ζώων	1.234.215	84.982	2.150.606	136.650	-42,61%	-37,81%
4803'	Χαρτί καθαριότητας (υγείας), χαρτί που χρησιμοποιείται για πετσέτες χεριών, για πετσέτες και παρόμοια χαρτιά οικιακής χρήσης, υγιεινής ή καθαριότητας, χαρτοβάμβακας και επίπεδες επιφάνειες από ίνες κυτταρίνης	1.191.141	1.287.442	1.921.669	2.028.778	-38,02%	-36,54%
7407'	Ράβδοι και είδη με καθορισμένη μορφή, από χαλκό, π.δ.κ.α.	1.038.198	244.353	527.060	142.883	96,98%	71,02%
3920'	Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λουρίδες, από πλαστικές ύλες μη κυψελώδεις, μη ενισχυμένα ούτε με απανωτές στρώσεις, ούτε όμοια συνδυασμένα με άλλες ύλες, χωρίς υπόθεμα, μη κατεργασμένα ή κατεργασμένα μόνο στην επιφάνεια ή κομμένα μόνο σε σχήμα	1.036.963	619.036	2.341.643	1.320.515	-55,72%	-53,12%
	ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ						

4.2 Χρήσιμες διευθύνσεις

1. Ελληνικές Αρχές

ΠΡΕΣΒΕΙΑ

Τηλ .: (00202) 27955915, 27950443, 27951074, Fax: 27963903

Email: gremb.cai@mfa.gr

ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.

Τηλ .: (00202) 27948482, 27952036, Fax: 27940684

Email: ecocom-cairo@mfa.gr

Web site: www.agora.gr

ΓΕΝ.ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ (ΚΑΙΡΟ)

Τηλ .: (00202) 25753833, 25741085, 25741140, Fax: 25753962

Email: grgencon.cai@mfa.gr

ΓΕΝ . ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ (ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ)

Τηλ .: (00203) 4802088, 4802099, Fax: 4865896

Email: grgencon.ale@mfa.gr

ΠΡΟΞΕΝΙΚΟ ΛΙΜΕΝΑΡΧΕΙΟ PORT SAID

Τηλ.: +20 663222650, Fax: +20 663222614

Email : hma.portsaid@hcg.gr

2. Αιγυπτιακές Αρχές

Υπουργεία

Ministry of Foreign Affairs

Tel: +20 (2) 25749821, 25749816, 25796334, 25746871, 25796338, 25796342

Fax: +20 (2) 25748822, 2574-9533

E-mail: contact.us@mfa.gov.eg, Web site: <http://www.mfa.gov.eg>

Ministry of Defense & Military Production

Tel: +20 (2) 24032158, 24144247, 24144248

Fax: +20 (2) 24144247, 24144248,, 22916227

E-mail: mmc@afmic.gov.eg, mod@afmic.gov.eg, Web site: <http://www.mod.gov.eg>

Ministry of State for Military Production

Tel: +20 (2) 2795-1428, 2794-7968, Fax: +20 (2) 2263-4427, 2794-8372

E-mail: momp@momp.gov.eg, Web site: <http://www.momp.gov.eg>

Ministry of Petroleum & Mineral Wealth

Tel: +20 (2) 27601401, 22631000, 22610757

Fax: +20 (2) 22746060

E-mail: contact@petroleum.gov.eg, mop@egyptonline.com, Web site: <http://www.petroleum.gov.eg>

Ministry of Electricity and Renewable Energy

Tel: +20 (2) 22616321, 26855549, 24012361, 24012371, 22616299

Fax: +20 (2) 22616234, 22616302, 22616512

E-mail: info@moe.gov.eg, Web site: <http://www.moe.gov.eg>

Ministry of Investment & International Cooperation

Tel: +20 (2) 2390-8819, 2393-5147

Fax: +20 (2) 2391-0008

E-mail: ministeroffice@moic.gov.eg, Web site: <http://www.moic.gov.eg>

Ministry of Communication & Information Technology
Tel: +20 (2) 2344-4544, 3534-1300
Fax: +20 (2) 3537-1111
E-mail: webmaster@NOSPAM.mcit.gov.eg, Web site: <http://www.mcit.gov.eg>

Ministry of Environment
Tel: +20 (2) 2525-6452
Fax: +20 (2) 2525-6490
E-mail: eeaa@NOSPAM.eeaa.gov.eg, Web site: <http://www.eeaa.gov.eg>

Ministry of Transportation
Tel: +20 (2) 2240-0814, 2260-4884
Fax: +20 (2) 2261-0510
Web site: <http://www.mot.gov.eg>

Ministry of Tourism
Tel: +20 (2) 2261-1732, 2390-3000, 2391-5141, 2391-5114, 2391-9168
Fax: +20 (2) 2263-7199
E-mail: minister@tourism.gov.eg Web site: <http://www.tourism.gov.eg>

Ministry of Justice
Tel: +20 (2) 2794-9912, 2794-6866, 2792-2263
Fax: +20 (2) 2795-8103
E-mail: mjustice@moj.gov.eg, Web site: <http://www.jp.gov.eg>

Ministry of Agriculture & Land Reclamation
Tel: +20 (2) 3337-2677, 3337-2970
Fax: +20 (2) 3749-8128
E-mail: info@agr-egypt.gov.eg, Website: <http://www.agr-egypt.gov.eg>

Ministry of Water Resources & Irrigation
Tel: +20 (2) 35449420
Fax: +20 (2) 3544-9470
E-mail: minister@mwri.gov.eg, Web site: <http://www.mwri.gov.eg>

Ministry of Civil Aviation
Tel: +20 (2) 2268-8342, +20 (2) 2268-8345
Fax: +20 (2) 2268-8341
E-mail: info@civilaviation.gov.eg, Web site: <http://www.civilaviation.gov.eg>

Ministry of Finance
Tel: +20 (2) 2342-8886, 2342-8010, 2342-8830
Fax: +20 (2) 2686-1680, 26861681
E-mail: finance@mof.gov.eg, Web site: <http://www.mof.gov.eg>

Ministry of Trade & Industry
Tel: +20 (2) 2792-1193/4, 2794-0089
Fax: +20 (2) 2794-0554
E-mail: mti@mti.gov.eg, nasser.hamed@mti.gov.eg, Web site: <http://www.mti.gov.eg>

Ministry of Housing, Utilities & Urban Communities
Tel: +20 (2) 2792-1440/1/2
Fax: +20 (2) 2792-1423
E-mail: info@housing-utility.gov.eg, Web site: <http://www.moh.gov.eg>

Ministry of State for Emigration & Egyptian Expatriates Affairs
Tel: +20 (2) 3303-6436, 3303-4439
E-mail: egyptiansabroad@mome.gov.eg Web site: <http://www.emigration.gov.eg>

Ministry of Social Solidarity
Tel: +20 (2) 3337-0039, 3337-5467, Fax: +20 (2) 3337-5390
E-mail: minister.office@moss.gov.eg, Web site: <http://www.moss.gov.eg>

Ministry of Health & Population
Tel: +20 (2) 2795-1821
Fax: +20 (2) 2795-3966, 2792-2904
E-mail: webmaster@mohp.gov.eg Web site: <http://www.mohp.gov.eg>

Ministry of Interior Affairs
Tel: +20 (2) 2794-8300, +20 (2) 2795-9111, +20 (2) 2795-8807, Fax: +20 (2) 2796-0682
E-mail: center@iscmi.gov.eg, Web site: <http://www.moiegypt.gov.eg>

Ministry of Culture
Tel: +20 (2) 2748-5065, 2748-6957, 27380761/2
Fax: +20 (2) 2735-6449, 27353947
E-mail: media.moc.gov.eg, Web site: <http://www.ecm.gov.eg>

Ministry of Higher Education & Scientific Research
Tel: +20 (2) 2792-0323
Fax: +20 (2) 2794-1005
E-mail: info@egy-mhe.gov.eg, mohe.info@gmail.com, Web site: <http://www.egy-mhe.gov.eg>

Ministry of Education & Technical Education
Tel: +20 (2) 2578-7644, 2794-7363
Fax: +20 (2) 2796-2952
E-mail: emis@support.emoe.org, Web site: <http://www.moe.gov.eg>

Ministry of Local Development
Tel: +20 (2) 3306-7082
Fax: +20 (2) 3749-7788
E-mail: mld.eg@hotmail.com, Web site: <http://www.mold.gov.eg>

Ministry of Legal & Parliamentary Affairs
Tel: +20 (2) 2792-6355, 2792-6599, Fax: +20 (2) 2794-2721

Ministry of Supply & Internal Trading
Tel.: +20 (2) 23375404, 27958481, 27948224, 27642909
Fax: +20 (2) 23375390, 23365074
E-mail: info@msit.gov.eg, Web site: <http://www.msit.gov.eg>

Ministry of Planning, Monitoring & Administrative Reform
Tel.: +20 (2) 2400-0100, 2241-4532
Fax: +20 (2) 2241-4627
E-mail: contact@mop.gov.eg, Web site: <http://mpmar.gov.eg>

Ministry of Antiquities
Tel.: +20 (2) 27358761, 27356064, 27371724
Fax: +20 (2) 27357239
E-mail: ministry.antiquities@msa-egypt.org, Web site: <http://sca-egypt.org>

Δημόσιοι Φορείς-Όργανισμοί

General Authority for Investment & Free Zones

Tel: +20 (2) 24055464, 24055410, 24055472

Fax: +202 240 55 450

E-mail: mzobaa@investment.gov.eg, m.jumah@gafinet.org.eg, Web site: <http://www.gafi.gov.eg>

Industrial Development Authority

Tel.: +20 (2) 25370308, 25370309, 25370319

Fax: +20 (2) 25370337/8

E-mail: info@ida.gov.eg, Web site: <http://www.ida.gov.eg>

Arab Organization for Industrialization (AOI)

Tel: +20 (2) 23042267, 22972267

Fax: +20 (2) 23852518

E-mail: info@aoi.org.eg, Web site: <http://www.aoi.org.eg>

Egyptian Financial Regulatory Authority (FRA)

Tel: +20 (2) 2575-8807, 2575-8423, 25758822, 25762994, 3534-5350

Fax: +20 (2) 2575-8645, 2575-8581, 3537-0037

E-mail: info@efsa.gov.eg, Web site: <http://www.fra.gov.eg>

Central Agency for Public Mobilization & Statistics (CAPMAS)

Tel: +20 (2) 2402-3031, 2402-4229

Fax: +20 (2) 2402-4099

E-mail: pres_capmas@capmas.gov.eg Web site: <http://www.capmas.gov.eg>

Central Bank of Egypt

Tel: +20 (2) 27702770, 27701770, 25976000

Fax: +20 (2) 23917168, 23928693, 25976081

E-mail: info@cbe.org.eg, Web site: <http://www.cbe.org.eg>

Egyptian Customs Authority

Tel: +20 (2) 2342-2152-4

Fax: +20 (2) 2342-2280/1

E-mail: info@customs.gov.eg, Web site: <http://www.customs.gov.eg>

EgyptAir Holding Company

Tel: +20 (2) 2206-7010, +20 (2) 2418-3690, 2696-6798

Fax: +20 (2) 2696-3334

Web site: <http://www.egyptair.com>

Egyptian General Petroleum Corp. (EGPC)

Tel: +20 (2) 2706-5010, 2703-1439/40

Fax: +20 (2) 2706-5776/7/9

E-mail: info@egpc.com.eg, Web site: <http://www.egpc.com.eg>

Egyptian Natural Gas Holding Company (EGAS)

Tel.: +20 (2) 2405-5845/6/7/8

Fax: +20 (2) 2405-5876

E-mail: egas@egas.com.eg, Web site: <http://www.egas.com.eg>

General Authority for Export & Import Control (GOEIC)

Tel: +20 (2) 2266-9534, 2266-9609, 2266-9532, 2575-8138, 2267-5367, 2266-9548

Fax: +20 (2) 2266-9364, 2266-9403, 2575-8318, 2267-7747

E-mail: askadmin@goeic.gov.eg, goeic@goeic.gov.eg, Web site: <http://www.goeic.gov.eg>

The Central Administration of Plant Quarantine (CAPQ)
Tel: +20 (2) 3335-1625 or +20 (2) 37608575
Fax: +20 (2) 3760-8574
E-mail: capqoffice@gmail.com, ippc.egypt@gmail.com, Tech.office.q@gmail.com

General Organization for Veterinary Services (GOVS)
Tel: +20 (2) 3748-1750 Fax: +20 (2) 3748-1763
Email: govs-egypt@govs.gov.eg
Site: <http://www.govs.gov.eg/FrontEnd/en/Default.aspx>

Central Labs Administration
Tel: +20 (2) 27950096
Fax: +20 (2) 2796-2248
Email: centralhealthlabs@yahoo.com Site: <http://www.healthlabs.net>

National Nutrition Institute (NNI)
Tel: +20 (2) 25324315- 2364-6413 / 3522
Fax: +20 (2) 2364-7476
Email: nniegypt@nni.org.eg

Egyptian Organization for Standardization and Quality control (EOS)
Tel: +20 (2) 22845524 +20 (2) 22845528
Fax: +20 (2) 2603-1351
Email eos@idsc.net.eg Site : <http://www.eos.org.eg>

General Authority for Supply Commodities (Ministry of Supply & Internal Trading)
Tel: +20 (2)-27960677
Fax: +20 (2)-2796011

New Urban Communities Authority
Tel: +20 (2) 2792-1406
Fax: +20 (2) 2792-1408
E-mail: nuca-it@nuca.cloud.gov.eg, Web site : <http://www.newcities.gov.eg>

Egyptian Tax Authority
Tel: +20 (2) 2403-4896, 2403-4893, 2403-4891
Fax: +20 (2) 2794-7918
E-mail: info@salestax.gov.eg, appeals@salestax.gov.eg, Web site: <http://www.salestax.gov.eg>

Social Fund for Development (SFD)
Tel: +20 (2) 3336-4842, 3336-4371, 3336-4367, 3336-4873
Fax: +20 (2) 3336-1985, 3332-2000
E-mail: mailmaster@sfdegypt.org, Web site: <http://www.sfdegypt.org>

Egyptian Stock Exchange
Tel: +20 (2) 2394-1900/1, 3531-6300, 3531-6400 / 47
Fax: +20 (2) 2395-5799
E-mail: webmaster@egx.com.eg, Web site: <http://www.egx.com.eg>

Suez Canal Authority
Tel: +20 (64) 3393950, 3393822
Fax: +20 (64) 3393823, 3392867, 3392515, 3914784/5
E-mail: info@suezcanal.gov.eg, planning@suezcanal.gov.eg, Web site: <http://www.suezcanal.gov.eg>

Telecom Egypt
Tel: +20 (2) 3131-5219, 3131-5219
Fax: +20 (2) 3131-6115
E-mail: investor.relations@telecomegypt.com, Web site: <http://te.eg>

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια, Επιχειρηματικοί Φορείς

Federation of Egyptian Chambers of Commerce
Tel: +20 (2) 2795-3677, 2795-8371
Fax: +20 (2) 2795-1164, 2795-8361
E-mail: info@fedcoc.org.eg, Web site: <http://www.fedcoc.org.eg>

Cairo Chamber of Commerce
Tel: +20 (2) 2795-8261/2, 2794-8491
Fax: +20 (2) 2796-3603, 2794-4328
E-mail: info@cairochamber.org.eg, Web site: <http://www.cairochamber.org.eg>

Alexandria Chamber of Commerce
Tel: +20 (3) 495-5167/8, 483-7808
Fax: +20 (3) 483-7788, 483-7806
E-mail: acc@alexcham.org, Web site: <http://english.alexcham.org>

Arab Chamber of Industry & Commerce
Tel.: +20 (2) 3336-8183
Fax: +20 (2) 3336-8026

Assiut Chamber of Commerce
Tel: +20 (88) 233-2082
Fax: +20 (88) 234-6044

Aswan Chamber of Commerce
Tel: +20 (97) 7230-1177
Fax: +20 (97) 3230-3084

Beni Suef Chamber of Commerce
Tel: +20 (82) 234-6292, 332-2094
Fax: +20(82) 232-2094

Dakahleya Chamber of Commerce
Tel: +20 (50) 231-2730, 231-0670
Fax: +20 (50) 231-2720

Damietta Chamber of Commerce
Tel: +20 (57) 328-9294, 222-3177
Fax: +20 (57) 223-0632

El Beheira Chamber of Commerce
Tel: +20 (45) 331-8207
Fax: +20 (45) 331-7531
E-mail: info@behirachamber.com, Web site: <http://www.behirachamber.com>

El Fayoum Chamber of Commerce
Tel: +20 (84) 6332-1148
Fax: +20 (84) 633-2148

El Giza Chamber of Commerce
Tel: +20 (2) 3569-3971
Fax: +20 (2) 3776-5622
E-mail: info@gccegypt.org, Web site: <http://www.gccegypt.org>

El Kaliobia Chamber of Commerce
Tel: +20 (13) 326-2477, 325-2177
Fax: +20 (13) 325-2177

El Menia Chamber of Commerce
Tel: +20 (86) 234-0196, 236-3232
Fax: +20 (86) 235-6885

El Menofia Chamber of Commerce
Tel: +20 (48) 222-1511, 223-8889
Fax: +20 (48) 222-6611

El Wadi El Gedid Chamber of Commerce
Tel: +20 (92) 792-1528
Fax: +20 (92) 393-6955

Gharbeya Chamber of Commerce
Tel: +20 (40) 330-4090, 328-2207
Fax: +20 (40) 330-3793

Ismailia Chamber of Commerce
Tel: +20 (64) 391-5974
Fax: +20 (64) 391-1663

Kafr El Sheikh Chamber of Commerce
Tel: +20 (47) 323-2916, Fax: +20 (47) 321-3434

Qena Chamber of Commerce
Tel.: +20 (96) 533-2412
Fax: +20 (96) 533-2690

Suez Chamber of Commerce
Tel: +20 (62) 333-1351
Fax: +20 (62) 332-3074

Suhag Chamber of Commerce
Tel: +20 (93) 232-3036
Fax: +20 (93) 331-0057

Sharkia Chamber of Commerce
Tel: +20 (55) 234-9744, 235-7608
Fax: +20 (55) 230-2423

North Sinai Chamber of Commerce
Tel. & Fax: +20 (69) 377-3331

El Bahr El Ahmar Chamber of Commerce
Tel. & Fax: +20 (65) 354-9298

El Arish Chamber of Commerce
Tel.: +20 (68) 336-0327, 335-7834

Federation of Egyptian Industries
Tel: +20 (2) 2579-6590-2, 2579-7074-6
Fax: +20 (2) 2576-6593-4, 2576-6672
E-mail: info@fei.org.eg, Website: www.fei.org.eg

Chamber of Building Materials Industries
Tel: +20 (2) 2578-4638, 2576-7415, 2575-5166
Fax: +20 (2) 2576-7304, 2575-5149
E-mail: info@cbmegypt.com, Web site: <http://www.cbmegypt.com>

Chamber of Cereals, Grains, & Related Products
Tel: +20 (2) 2579-8901
Fax: +20 (2) 2579-8971
E-mail: info@ceralsegy.org, Web site: <http://www.ceralsegy.org>

Chamber of Chemical Industries
Tel: +20 (2) 2579-7021, 2579-7031, 2575-0240
Fax: +20 (2) 2575-6117
E-mail: cciegy@yahoo.com

Chamber of Food Industries
Tel: +20 (2) 2574-8627
Fax: +20 (2) 2574-8312
E-mail: sahar@egyctfi.org.eg, Web site: <http://www.egyctfi.org.eg>

Chamber of Leather Industry
Tel: +20 (2) 2576-5404, 2575-9303
Fax: +20 (2) 2576-5632
E-mail: info@leatheregypt.com, Web site: <http://www.leatheregypt.com>

Chamber of Metallurgical Industries
Tel: +20 (2) 2577-4667, 2577-8675
Fax: +20 (2) 2577-4556
E-mail: cmieg@idsc.net.eg

Chamber of Engineering Industries
Tel: +20 (2) 2577-4334, 2577-4112, 2577-4112
Fax: +20 (2) 2577-0889
E-mail: info@ceiegypt.org, Web site: <http://www.ceiegypt.org>

Chamber of Petroleum & Mining
Tel: +20 (2) 2392-6462
Fax: +20 (2) 2393-0098
E-mail: pet.min.ch@fei.org.eg

Chamber of Printing Industries
Tel: +20 (2) 2577-0451
Fax: +20 (2) 2577-7925
E-mail: cpi@link.net, Web site: <http://www.cpi-fei.org>

Chamber of Leather Tanning Industries
Tel: +20 (2) 2577-3915, 2577-9822
Fax: +20 (2) 2577-9676
E-mail: clt@idsc.net.eg

Chamber of Woodworking & Furniture Industries
Tel: +20 (2) 2577-1778, 2579-7939, 2579-7896
Fax: +20 (2) 2577-0358
E-mail: cwwfi@fei.org.eg

Chamber of Pharmaceutical Industries
Tel: +20 (2) 2393-7270
Fax: +20 (2) 2393-7260
E-mail: drugchamber@yahoo.com, Web site: <http://www.egyctfi.org.eg>

Information Technology & Communication Chamber
Tel.: +20 (2) 2403-1987, 2403-1978, 2403-1985
Fax: +20 (2) 2403-1985
E-mail: cit@cit-fei.org, Web site: <http://www.cit-fei.org>

Healthcare Chamber
Tel. & Fax: : +20 (2) 3337-4307
E-mail: hcp_chamber@fei.org.eg

Apparel & Home Textile Industries Chamber
Tel.: +20 (2) 2528-8922
Fax: +20 (2) 2528-8933
E-mail: info.ecaht@gmail.com, info@ecahtegypt.com, Web site: <http://ecahtegypt.com>

Alexandria Business Association (ABA)
Tel: +20 (3) 484-8978, 484-8979
Fax: +20 (3) 487-2411, 487-2206
E-Mail: aba@aba.org.eg, Website: <http://www.aba.org.eg>

Borg El Arab Investors Association
Tel: +20 (3) 459-3650
Fax: +20 (3) 459-1198
E-Mail: info@borgassoc.org, Web site: <http://www.borgassoc.org>

Egyptian Businessmen's Association (EBA)
Tel: +20 (2) 3572-3020, 3573-6030, +20 (100) 538-4604-5
Fax: +20 (2) 3572-3855, 3573-7258, 3568-1014
E-mail: eba@eba.org.eg, Website: <http://www.eba.org.eg>

Egyptian Small Enterprise Development Foundation
Tel: +20 (2) 3336-3980/1/2
Fax: +20 (2) 3336-3983
Web site: <http://www.esed-eg.com>

Sadat City Investors Association
Tel: +20 (48) 260-1614, 260-2992, 260-2968
Fax: +20 (48) 260-1468
E-mail: info@sadat-city.com, Web site: <http://sadat-city.com>

Tenth of Ramadan Investors Association
Tel: +20 (15) 494-406
E-Mail: ex_manager@triaeg.com, Web site: www.triaeg.com

4. Τράπεζες

National Bank of Greece, Cairo Branch

Phone: +20 2 3337-0751, 3337-0476

Fax: +20 2 3337-0579

Web site: <http://www.nbg.com.eg>

Qatar National Bank Al Ahli

Phone: +20 2 2770-8100,

Fax: +20 2 2770-8129, +20 2 2770-8133

Web site: <http://www.qnbalahli.com>

Arab Bank

Phone: +20 2 3531-4800

Web site: <http://www.arabbank.com.eg>

African Export Import Bank

Phone: +20 2 2456-4100/1/2/3, 2451-5201/2

Fax: +20 2 2456-4110, 2451-5008

Web site: <https://afreximbank.com>

Bank ABC-Egypt (Arab Banking Corporation Egypt)

Phone: +20 2 2736-2684

Fax: +20 2 2736-3643, 2736-3614

Web site: <https://www.bank-abc.com>

Arab International Bank

Phone: +20 2 2397-0202, 2392-6749, 2391-6120/7133/2140

Fax: +20 2 2391-5922, 2395-5102

Web site: <http://www.aib.com.eg>

Bank Audi

Phone: +20 2 3534-3300

Fax: +20 2 3536-2120

Web site: <http://www.banqueaudi.com.eg>

Bank of Alexandria

Phone: +20 2 2390-4087, 2735-7659, 2399-2000, 2391-3822, 2393-4999

Fax: +20 2 2390-7793

Web site: <http://www.alexbank.com>

Banque Du Caire

Phone: +20 2 2264-7997, 2264-8401

Fax: +20 2 2403-7223, 2403-7275

Web site: <http://www.banqueducaire.com>

Banque Misr

Phone: +20 2 2391-4239, 2391-0656

Fax: +20 2 2393-5381

Web site: <http://www.banquemisr.com>

Attijariwafa Bank S.A. (Barclays Bank Egypt)

Phone: +20 2 2366-2620; 2366-2600/2700, 2529-6100/1300

Fax: +20 2 2366-2814, 2366-2810/11

Web site: <http://www.barclays.com.eg>

Citibank N.A. Egypt
Phone: +20 2 2791-0600, 2791-0673
Fax: +20 2 2795-8056, 2796-1364
Web site: <http://www.citibankegypt.com>

Commercial International Bank (CIB)
Phone: +20 2 3747-2000, 3570-2690, 3570-3043
Fax: +20 2 3568-3844
Web site: <http://www.cibeg.com>

Credit Agricole Egypt
Phone: +20 2 2738-2661, 2728-2949, 2728-1800, 3332-9300
Fax: +20 2 2738-0450
Web site: <http://www.ca-egypt.com>

Egyptian Gulf Bank
Phone: +20 2 2598-4900
Web site: <http://www.eg-bank.com>

Egyptian Housing Finance (E.H.F.C)
Phone: +20 2 2605-0670, 2605-0692
Web site: <http://www.ehfc.com.eg>

Export Development Bank of Egypt
Phone: +20 2 3761-9006, 37480579
Fax: +20 2 3338-5938, 3338-5940/42
Web site: <http://www.edbebank.com>

Faisal Islamic Bank of Egypt
Phone: +20 2 3762-1285, 3762-1286/87/89
Fax: +20 2 3762-1281
Web site: <http://www.faisalbank.com.eg>

Housing & Development Bank (HDB)
Phone: +20 2 3749-2180, 3335-7170, 3748-7657
Fax: +20 2 3762-7053, +20 2 3761-2738, +20 2 3839-5292
Web site: <http://www.hdb-egy.com>

HSBC Bank Egypt SAE
Phone: +20 2 2529-8000, 2529-8751, 3535-9100
Fax: +20 2 2525-8080
Web site: <http://www.hsbc.com.eg/1/2/eg>

Industrial Development & Workers Bank of Egypt (IDBE)
Phone: +20 2 2577-2468, 2577-1509
Fax: +20 2 2575-1227, 2578-6580
Web site: <http://www.idbe-egypt.com>

Mashreq Bank Egypt
Phone: +20 2 2456-1484, 2456-1421
Web site: <http://www.mashreqbank.com/egypt>

Misr Financial Investments
Phone: +20 2 3749-8537/8, 3335-4692
Fax: 3749-3374
Web site: <http://www.mfic-sae.com>

Misr Iran Development Bank
Phone: +20 2 3572-7311
Fax: +20 2 3570-1185
Web site: <http://www.midb.com.eg>

National Bank of Egypt
Phone: +20 2 2594-5000, 2594-5668, 2594-5600
Fax: +20 2 2594-5137, 2574-7614
Web site: <http://www.nbe.com.eg>

National Investment Bank
Phone: +20 2 2798-7399, 2794-3088, 2794-1336
Fax: +20 2 2796-2004
Web site: <http://www.nib.gov.eg>

Al Ahli Bank of Kuwait
Phone: +20 2 3535-2790/91
Web site: <http://www.abkegypt.com>

Société Arabe Internationale de Banque
Phone: +20 2 3332-5270
Web site: <http://www.saib.com.eg>

Suez Canal Bank
Phone: +20 2 2794-3433, 2794-5394, 2798-9600, 2798-9400
Fax: +20 2 2794-2013, 2794-6267
Web site: <http://scbank.com.eg>

The United Bank
Phone: +20 2 2792-0146/47/48
Fax: +20 2 2792-0153
Web site: <http://www.theubeg.com>

Blom Bank Egypt
Phone: +20 2 3332-2770-9
Fax: +20 2 3749-4508, 3749-4168
Web site: <http://www.blombankeypt.com>

Emirates National Bank of Dubai Egypt
Phone: +20 2 2366-1000
Web site: <http://www.emiratesnbd.com.eg>

Arab Investment Bank Egypt
Phone: +20 2 2576-0031, 2575-0421, 2577-0376
Fax: +20 2 2577-0329, 2575-2761
Web site: <http://www.aibegypt.com>

Ahli United Bank
Phone: +20 2 2614-9500/9600/9700, 2580-1200/1201/1205
Fax: +20 2 2613-5160, 2619-0574
Web site: http://www.ahliunited.com/egypt/egypt_about.html

Al Baraka Bank of Egypt
Phone: +20 2 3748-1222, 3748-1777
Fax: +20 2 3761-1436/7
Web site: <http://www.albaraka-bank.com.eg>

National Bank of Kuwait (NBK)
Phone: +20 2 2614-9300
Fax: +20 2 2613-5864
Web site: <http://www.nbk.com.eg>

Abu Dhabi Islamic Bank Egypt
Phone: +20 2 2798-4050
Fax: +20 2 2795-3984
Web site: <https://www.adib.eg>

Union National Bank Egypt
Phone: +20 2 2578-0702/3/4/5
Fax: +20 2 2579-8515
Web site: <http://unb-egypt.com>

Arab African International Bank
Phone: +20 2 2794-5094, +20 2 2488-6679
Fax: +20 2 2795-8493
Web site: <http://www.aaib.com>

National Bank of Abu Dhabi Egypt
Phone: +20 2 2407-5000, 2407-5300
Fax: +20 2 2400-5410
Web site: <http://www.nbad.com/en-eg>

Bank of Nova Scotia Cairo Branch
Phone: +20 2 3747-9821, 3747-9887, 3747-9800

5. Διοργανωτές Εκθέσεων

Egypt Expo & Convention Authority (EECA)
Tel.: +20 2 2263-3222
Fax: +20 2 2263-4640
E-mail: eeeca@eeeca.gov.eg, Web site: <http://www.eeca.gov.eg>

IFP EGYPT
Tel.: +20 2 2528-3101
Fax: +20 2 2528-3105
E-mail: info@ifpegypt.com, Web site: <http://www.ifpegypt.com>

Konzept Exhibitions & Event Management
Tel: +20 2 2524-5187/88
Fax: +20 2 2524-5199
Email: dalia.kabeel@konzept-egypt.com

Expo Co. For International Exhibitions & Conventions
Tel: +20 2 3346-4216, 3347-2049, 3344-7980, 3338-6290
Fax: +20 2 3347-1155, 3338-6304
E-mail: info@saharaexpo.com, Web site: <http://www.saharaexpo.com>

Green Land for Organizing International Exhibitions & Conferences
Tel.: +20 2 2082-2137, 2082-2109, Mobile : +20 128 363-3814
Fax : +20 2 2082-2108
E-mails: info@egymedica.com, marketing@egymedica.com

Vision Fairs Co.
Tel.: +20 2 3335-5423
Fax: +20 2 3336-7979
Email: info@visionfairs.com, Web site: <http://www.visionfairs.com>

Pyramids International Co.
Tel: +20 2 2623-3190
Fax: +20 2 2623-3191
Email: info@pyramidsfaireg.com, Web site: <http://pyramidsfaireg.com>

Lead Trade Fairs Co.
Tel.: +20 2 2843-1025
Fax: +20 2 2843-0615
Email: info@ltf-eg.com, Web site: <http://www.ltf-eg.com>

DMG Events Middle East
Tel. +20 100-1783246 (Ms. Noha Kabbani, Project Manager), e-mail: noha-egypts@acg-itf.com
Tel.: +971 4445-3719, +971 5699-07089
Emails: josineheijmans@dmgeventsme.com, mennalotfy@dmgeventsme.com

International Exhibition Organizing Group - IGM
Tel. +20 2 2342-3934
Fax: +20 2 2342-3935
Emails: graintech@igmfairs.com, info@igmfairs.com, Web site: <http://www.igmfairs.com>

Al Ahram Advertising Agency
Tel.: +20 2 2770-3675, 2770-4254, 2770-4552
Fax: +20 2 2578 5889
E-mail: indoors@ahram.org.eg

Informa Co.
Tel.: +20 100 061 1032 (Alex Hawkes, Exhibition Manager)
E-mails: afmexpo@informa.com, Alex.Hawkes@informa.com
Tel.: +20 102 0999 555 (Simon Young, Group Exhibitions Director)
E-mails: info@autotechgypt.com, syoung@informa.com

Art Line Co.
Tel.: +20 2 2273-2237, 2753-8401
Fax: +20 2 2273-2055, 2753-8323
Email: info@artline.com.eg, Web site: <http://www.artline.com.eg>

Cairo Expo Marketing & Exhibitions
Tel.: +20 106-5020377, 127-5016033
Fax: +20 2 2403-0992
Emails: info@cairoexpo.net, info@ashraecairoexpo.com, Web site: <http://www.ashraecairoexpo.com>

The International Co. For Hotels, Tourist resorts & Conference Centers
Tel.: +20 2 2794-7227 – 2795-4520
Fax: +20 2 2795-6104

International Trade Exhibition Co.
Tel.: +20 2 2412-4214 – 2410-5198
Fax: +20 2 2412-4214

Universal Trade Fairs for Exhibitions and Conferences Co.

Tel.: +20 2 2359-4110

Fax: +20 2 2378-0458

Emails: info@egybeautyexpo.com, gm@egybeautyexpo.com, int.sales@egybeautyexpo.com, Web site: <http://utfexpo.com>

Defile D'Egypte Co.

Tel.: +20 2 2401-9488, 2403-5345

Fax: +20 2 2405-1618

Email: info@defiledegypte.com, Web site: <http://defiledegypte.com/main.htm>

Sahary for Marketing, Consulting and Trade

Tel.: +20 2 2275-5958

Fax: +20 2 2275-5957

Dar El Menyawy for Organizing Exhibitions

Tel.: +20 2 3302-2891

Fax: +20 2 3345-9533

Strategic For Marketing, Exhibitions and Conferences

Tel.: +20 111-0680111, +20 101-9114887

Email: info@cairowoodshow.com

Egyptian Group for Marketing

Tel: +20 2 2261-9160, 2405-0151, 2405-1909

Fax: +20 2 2261-9160, 2405-1909

Email: info@hace.com.eg, Web site: <http://www.hace.com.eg>

Events Middle East

Tel.: +20 2 3912-0659, Fax: +20 2 3825-0812

E-mail: info@events-me.com, Web site: <http://www.events-me.com>

Al Awael for International Trade Fairs (ATF)

Tel.: +20 2 2358-0982, 2767-0146

Fax: +20 2 2358-0982

E-mail: info@atf-egy.com, Web site: <http://www.atf-egy.com>

Arab African Conferences & Exhibitions (ACE)

Tel.: +20 2 2359-4110, 538-3417

Fax: +20 2 2378-0458

E-mails: info@arabafricanegypt.com, reem.ashraf@arabafricanegypt.com

Web site: <http://arabafricanegypt.com>

Arabian German Exhibitions & Publishing Ltd.

Tel.: +20 2 2270-3584/5

Fax: +20 2 2270-3586

E-mail: info@arabiangerman.com, marketing@arabiangerman.com

Web site: <http://www.arabian-german.com>

Middle East Trade Fairs

Tel.: +20 2 3335-7494, 3761-2758

Fax: +20 2 3761-7898

E-mail: info@apexcairo.net, info@mtf-fairs.com, Web site: <http://www.apexcairo.net>

Sama Marketing Business

Tel. & Fax: +20 2 3353-9456

E-mail: info@smbegypt.com, smbegypt@link.net, Web site : www.smbegypt.com

6. Ξενοδοχεία

Cairo Marriott Hotel

Phone: +20(2) 2728-3000

Fax: +20(2) 2728-3001

Web site: <http://www.caiomarriotthotel.com>

InterContinental City Stars Cairo

Phone: +20(2) 2480-0100,

Fax: +20(2) 2480-0200

Web site: <https://www.ihg.com/intercontinental/hotels/gb/en/cairo/crohc/hoteldetail>

Semiramis InterContinental

Phone: +20(2) 2798-8000

Web site: <https://www.ihg.com/intercontinental/hotels/gb/en/cairo/croha/hoteldetail>

Conrad Cairo Hotel

Phone: +20 2 2580-8000

Fax: +20 2 2580-8080

Web site: <http://conradhotels3.hilton.com/en/hotels/egypt/conrad-cairo-CAICICI/index.html>

Grand Nile Tower Hyatt Hotels Cairo

Phone: +20 2 2365-1234

Fax: +20 2 2362-1927

E-mail: info@grandniletower.com, Web site: <http://grandniletower.com>

Four Seasons Cairo Nile Plaza

Phone: +20 2 2791-7000

Fax: +20 2 2791-6900

Web site: <http://www.fourseasons.com/caironp>

Ramses Hilton Hotel

Phone : +20 2 2577-7444

Fax: +20 2 2575-2942

E-mail: ramses@hilton.com

Web site: <http://www3.hilton.com/en/hotels/egypt/ramses-hilton-CAIRHTW/index.html>

Nile Ritz-Carlton Hotel

Phone: +20 2 2577-8899

E-mail: Rc.cairz.leads@ritzcarlton.com

Web site: <http://www.ritzcarlton.com/en/hotels/middle-east/cairo#Hotel>

Sofitel Gezirah Hotel

Phone: +20 2 2737-3737

Fax: +20 2 2739-8298

Web site: <http://www.sofitel.com>

Fairmont Nile City Hotel Cairo

Phone: +20 2 2461-9494

Web site: <http://www.fairmont.com/nile-city-cairo>

Kempinsky Nile Hotel Cairo

Phone: +20 2 2798-0000

Web site: <https://www.kempinski.com/ar/cairo/nile-hotel>

7. Διπλωματικές αποστολές

Embassy of Austria in Cairo

Tel : +20 2 3570 2975, Fax: +20 2 3570 2979

e-mail : kairo-org@bmeia.gv.at

Web site : www.bmeia.gv.at/oeb-kairo

Embassy of Belgium in Cairo

Tel : +20 2 2794 7494

e-mail : cairo@diplobel.fed.be

Web site : www.egypt.diplomatie.belgium.be

Embassy of Bulgaria in Cairo

Tel : +20 2 2736 3025, Fax : +20 2 2736 3826

e-mail : embassy.cairo@mfa.beg

Web site: www.mfa.bg/embassies/egypt

Embassy of Canada in Cairo

Tel : +20 2 2461-2200, Fax : +20 2 2461-2201

e-mail : cairo@international.gc.ca

Web site : www.international.gc.ca

Embassy of the Republic of Cyprus in Egypt

Tel : +20 2 2737-7012-4, Fax : +20 2 2737-7016

e-mail : cairoembassy@mfa.gov.cy

Web site : www.mfa.gov.cy

Embassy of the Czech Republic in Cairo

Tel : +20 2 3333-9700, Fax : +20 2 3748-5892

e-mail : cairo@embassy.mzv.cz

Web site : www.mzv.cz/cairo

Royal Danish Embassy in Cairo

Tel : +20 2 2461-6630 Fax : +20 2 2461-9330

e-mail : caiamb@um.dk

Web site : <http://www.egypten.um.dk>

Embassy of Finland in Cairo

Tel : +20 2 2736-3722 , Fax : +20 2 2737-1376

e-mail : sanomat.kai@formin.fi

Web site : <http://www.finland.org.eg>

Embassy of France in Cairo

Tel : +20 2 3567-3200 Fax : +20 2 2394-7160

e-mail : qiestopms@ambafrance-eg.org

Web site : www.eg.ambafrance.org

Embassy of Germany in Cairo

Tel : +20 2 2728-2000, Fax: +20 2 2728-2159

e-mail : info@kairo.diplo.de

Web site : www.kairo.diplo.de

Embassy of Hungary in Cairo

Tel : +20 2 2735-8634, Fax: +20 2 2735-8648

e-mail : mission.cai@mfa.gov.hu

Web site : www.kairo.mfa.gov.hu

Embassy of Ireland in Cairo
Telefax : +20 2 2728-7100
e-mail : info@dfa.ie/irish-embassy/Egypt
Web site : www.dfa.ie/irish-embassy/egypt

Embassy of Italy in Cairo
Tel : +20 2 2794-3194, Fax: +20 2 2794-0657
e-mail : ambasciata.cairo@esteri.it
Web site : www.ambilcairo.esteri.it

Embassy of Latvia in Cairo
Tel : +20 2 2738-4188, Fax : +20 2 2738- 4189
e-mail : emhassy.egypt@mfa.gov.lv
Web site : www.mfa.gov.lv/egypt

Embassy of Malta in Cairo
Tel : +20 2 2736- 2368 / 9, Fax: +20 2 2736- 2371
e-mail : maltaembassy.cairo@gov.mt
Web site link: www.foreignaffairs.gov.mt/en/Embassies/ME_Cairo/Pages/ME_Cairo.aspx

Royal Netherland Embassy in Cairo
Tel : +20 2 2739-5500, Fax: +20 2 2736-3821
e-mail : kai@minbuza.nl
Web site: www.egypt.nlembassy.org

Royal Norwegian Embassy in Cairo
Tel : +20 2 2728-3900, Fax: +20 2 2728-3901
e-mail : emb.cairo@mfa.no
Web site : www.norway.no/en/egypt

Embassy of Romania in Cairo
Tel : +20 2 2736-0107, Fax: +20 2 2736-0851
e-mail : cairo@mae.ro
Web site : www.cairo.mae.ro

Embassy of Russia in Cairo
Tel : +20 2 3748-9353/55, Fax: +20 2 3760-9074
e-mail : rus.egypt@mail.ru
Web site : www.egypt.mid.ru

Embassy of the Slovak Republic in Cairo
Tel : +20 2 3335-8240, +20 2 3335-7544, Fax: +20 2 3335-5810
e-mail : emb.cairo@mzv.sk
Web site : www.mzv.sk/web/kahira

Embassy of Slovenia in Cairo
Tel : +20 2 3749-8771, Fax: +20 2 3749-7141
e-mail : vka@gov.si
Web site : <http://cairo.embassy.si>

Embassy of Spain in Cairo
Tel : +20 2 2735- 6437 / 397, Fax: +20 2 2735- 2132
e-mail : emb.elcairo@maec.es
Web site : <http://www.exteriores.gob.es/Embajadas/ELCAIRO/en/Pages/inicio.aspx>

Embassy of Sweden in Cairo
Tel : +20 2 2728-9200, Fax: +20 2 2728-9260
e-mail : ambassaden.kairo@gov.se
Web site : www.swedenabroad.se/en/embassies/egypt-cairo

British Embassy in Cairo
Tel : +20 2 2791- 6000, Fax: +20 2 2791- 6130
e-mail : commercial.cairo@fco.gov.uk
Web site : www.gov.uk/world/organisations/british-embassy-cairo

Embassy of the United of States in Cairo
Tel : +20 2 2797-3300, Fax: +20 2 2797-3200
Website : www.eg.usembassy.gov

8. Διεθνείς-Περιφερειακοί Οικονομικοί Οργανισμοί

EU Delegation to Egypt
Tel: +20 (2) 2461-9860
Fax: +20 (2) 2461-9884
E-mail: delegation-egypt@eeas.europa.eu
Web site: https://eeas.europa.eu/delegations/egypt_en

United Nations Development Program (UNDP)
Tel: +20 (2) 2574-2620
Web site: <http://www.eg.undp.org>

World Bank
Tel.: +20 (2) 2574-1670/71, Fax: +20 (2) 2574-1676
Web site: <http://www.worldbank.org/en/country/egypt>

African Export Import Bank (AFREXIM)
Tel: +20 (2) 2456-4100/1/2/3, 2451-5201/2,
Fax: +20 (2) 2456-4110, 2451-5008
Website: <http://www.afreximbank.com>

African Development Bank, Egypt Country Office (EGCO)
Tel: +20 (2) 2256-3790/1,
Fax: +20 (2) 2256-3792
Web site: <http://www.afdb.org>

EBRD Egypt
Tel.: +20 (2) 2322-5900, 2399-5584
Web site: <http://www.ebrd.com/egypt.html>

International Finance Corporation (IFC)
Tel: +20 (2) 2461-9140/45/50,
Fax: +20 (2) 2461-9130/60
Web site: <http://www.ifc.org>

Cairo Regional Center for International Commercial Arbitration
Tel: +20 (2) 2735-1333/35/37,
Fax: +20 (2) 2735-1336
Web site: <http://crcica.org>

9. Ελληνική Ομογένεια

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙΡΟΥ

Tel: +202 2591-3945-2593-3372

Fax: +202 2588-4652

E-mail: greek.com@link.net, grk.com@link.net

Web site: <http://ekkairo.org>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Tel: +20 3 484-8484, +20 3 486-5084, +20 3 486-8496

Fax: +20 3 487-4854

E-mail: info@ekalexandria.org

Web site: <http://ekalexandria.org>

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΑΙΡΟΥ

Tel: +20 2 2574-1190

Fax: +20 2 2575-4970

E-Mail: info@greekchambercairo.com, admin@greekchambercairo.com

Web site: http://www.greekchambercairo.com/docs_en

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Tel: +20 3 486-8583, +20 3 486-2974,

Fax: +20 3 486-2698

E-mail: greekchamber@link.net